

อนุสรณ์

เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ

นางเล็ก หงษ์คู

9 มิถุนายน 2550 ณ วัดศรีสุทธาราม ต.บางหญ้าแพรก อ.เมือง จ.สมุทรสาคร

คุณแม่เล็ก หงษ์ภู

อนุโมทนาบัตร

เลขที่ ๐๐๒

ขออนุโมทนา แด่

คุณแม่เล็ก หงษ์คู

ผู้บริจาคทรัพย์ในการ สร้างอุโบสถ วัด กระซ้าขาว

ตำบล บ้านบ่อ อำเภอ เมือง จังหวัด สมุทรสาคร

เป็นจำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท - สตางค์ (ห้าแสนบาทถ้วน)

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและบุญกุศลที่บำเพ็ญนี้ จงดลบันดาลให้ท่านเจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ และประสบสิ่งอันพึงปรารถนา ทุกทิพาราตรีกาล เทอญฯ

วันที่ ๓ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

วัดกระซ้าขาว

พระมหาสมบูรณ์ จนฺทปุญฺโญ — ผู้รับเงิน

พระปลัดอาจินต์ อชินปุตฺโต — เจ้าอาวาส

อนุโมทนาบัตร

เลขที่ ๑๒/๒๕๕๐

ขออนุโมทนา

แด่ คุณแม่เล็ก หงษ์คู

ผู้บริจาคทรัพย์ในการ ซ่อมแซมเสนาสนะ วัด ศรีสุทธาราม (กำพร้า)

ตำบล บางหญ้าแพรก อำเภอ เมือง จังหวัด สมุทรสาคร

เป็นจำนวนเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน)

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและบุญกุศลที่บำเพ็ญนี้ จงดลบันดาลให้ท่านเจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ และประสพสิ่งอันพึงปรารถนา ทุกทิพาราตรีกาล เทอญฯ

วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ชมพล อุดม — ผู้รับเงิน

พระอธิการสำเริง จตฺตเตโช — เจ้าอาวาส

(แบบ ค.)

หมายรับสั่งที่ ๑๗๖๕๒

สำนักพระราชวัง

๖ มิถุนายน ๒๕๕๐

พระราชทานเพลิงศพ นางเล็ก หงษ์คู เป็นกรณีพิเศษ ณ เมรุวัดศรีสุทธาราม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

วันเสาร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๖.๓๐ น. พระราชทานเพลิง.

กนกพรรณ/พิมพ์/~~ประภาศิลป์~~/ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ นางเล็ก หงษ์คู เพื่อทราบ เครื่องพระราชทานเพลิง และเจ้าหน้าที่ผู้เชิญมานี้ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น.

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับรับสั่งโดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับรับสั่ง

พระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม

ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมในการพระราชทานเพลิงศพ นางเล็ก หงษ์คู เป็นกรณีพิเศษ ในวันเสาร์ที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2550 ณ เมรุวัดศรีสุทธาราม (วัดกำพร้า) ตำบลบางหญ้าแพรก อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้

พระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมครั้งนี้ หากดวงวิญญาณของนางเล็ก หงษ์คู ถ้าจะสามารถหยั่งทราบด้วยญาณวิถีใดๆ คงปลาบปลื้มปิติ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในครั้งนี้

ข้าพระพุทธเจ้าฯ บุตร-ธิดา และหลานๆ ของนางเล็ก หงษ์คู พร้อมด้วยญาติๆ ทุกคน ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายบังคมแทบใต้เบื้องพระยุคลบาท ด้วยความซาบซึ้งและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานเกียรติยศอันสูงเพื่อเป็นสรรพสิริสวัสดิพิพัฒนมงคลสูงสุดแก่วงศ์ตระกูลสืบไป ข้าพระพุทธเจ้าฯ ขอเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อมและขอถวายความจงรักภักดีในใต้เบื้องพระยุคลบาทตลอดไป

ควรมิควรประการใด สุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ ข้าพระพุทธเจ้าฯ

บุตร-ธิดา เขย สะใภ้ และหลานๆ

นางเล็ก หงษ์คู

อาลัย

คุณโยมเล็ก หงษ์คู

คุณโยมเล็ก หงษ์คู เป็นมารดาที่ดีของบุตร-ธิดา ตั้งตนเองอยู่ในคุณธรรม และอบรมบุตร-ธิดา หลานๆ ให้ตั้งอยู่ในคุณธรรมนั้นด้วย คือ

ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว

ให้ทำแต่ความดี

ส่งให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน

หาคู่ครองที่เหมาะสมให้

มอบทรัพย์มรดกให้

เป็นมารดาที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม คือ พรหมวิหารธรรม 4 ประการ คือ

เมตตา มีจิตใจต้องการให้ผู้อื่นมีความสุข

กรุณา ลงมือทำเพื่อช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

มุทิตา เรียนรู้ เข้าใจและกตัญญูในสรรพสิ่ง

อุเบกขา เข้าใจในความเป็นธรรมชาติ ธรรมดา สามารถลดตัวเองและปล่อยวาง และต่อประชาชน คุณโยมเล็ก หงษ์คู ก็ใช้คุณธรรมข้อนี้ จึงเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป

(พระราชสิทธิเวที)

เจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร

วัดเจษฎาราม

ขอกราบขอบพระคุณ

เนื่องในมรณกรรมของ คุณแม่เล็ก หงษ์คู เมื่อวันศุกร์ที่ 1 มิถุนายน พุทธศักราช 2550 เจ้าภาพขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออภิรุจ-คุณแม่วันทนีย์ อัครพงษ์ปรีชา และคุณอานันท์ ปันยารชุน ท่านผู้บริหาร บมจ.ธนาคารกรุงไทย หน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ สมาคม สโมสร ตลอดจนท่านผู้มีเกียรติทุกๆ ท่าน ที่ได้กรุณานำพวงหรีดมาร่วมในพิธี และขอขอบพระคุณญาติมิตร และท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ ที่ได้กรุณามาร่วมในพิธีรดน้ำศพ ร่วมฟังการสวดพระอภิธรรม ร่วมเป็นเจ้าภาพในการสวดพระอภิธรรม และร่วมบำเพ็ญกุศลให้แก่ คุณแม่เล็ก หงษ์คู รวมทั้งท่านที่ได้กรุณานำพวงหรีดและผ้าเต็กมาร่วมเคารพศพ ตลอดจนทุกท่านที่ได้สละเวลามาเป็นเกียรติในงานพระราชทานเพลิงศพ เป็นกรณีพิเศษ ในครั้งนี้ เจ้าภาพขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติทุกท่านเป็นอย่างสูง

บุตร-ธิดา เขย-สะใภ้ และหลานๆ

เจ้าภาพ

ประวัติโดยสังเขป

คุณแม่เล็ก หงษ์คู

คุณแม่เล็ก หงษ์คู (แซ่ลิ้ม) เกิดเมื่อปีพุทธศักราช 2458 ที่หมู่บ้านชายทะเลกระซ้าขาว ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นธิดาของ นายยู่เค แซ่ลิ้ม และนางต๋อ แซ่ลิ้ม มีพี่น้องร่วมบิดามารดารวม 12 คน คุณแม่เล็ก หงษ์คู เป็นธิดาคนที่ 5

เมื่อวัยเยาว์คุณแม่เล็ก หงษ์คู ได้เริ่มต้นศึกษาที่โรงเรียนวัดกระซ้าขาว ต่อมาได้สมรสกับนายซัง หงษ์คู มีบุตร-ธิดา รวม 11 คน ดังนี้

1. นางสาวลักษณ์ หงษ์คู ทำหน้าที่แม่บ้าน
2. นางสาวลิด หงษ์คู (ถึงแก่กรรม)
3. นางลอม พึ่งพร (ถึงแก่กรรม)
4. นายเรียน หงษ์คู สมรสกับ นางใส หงษ์คู (สกุลเดิม แซ่พัว) ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก
5. นางสาวเรียม หงษ์คู ประกอบธุรกิจส่วนตัว
6. นางสาวรวม หงษ์คู ประกอบธุรกิจส่วนตัว
7. นางเซียม โรจน์ประสงค์ สมรสกับ นายสุนทร โรจน์ประสงค์ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
8. นายกุลวัชร หงษ์คู สมรสกับ นางพรรณทิภา หงษ์คู (สกุลเดิม วิริยะจิตต์)

   ดำรงตำแหน่ง
   - สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
   - ประธานกรรมการบริหารพระโพธิสัตว์กวนอิม ท่าฉลอม
   - ประธานกรรมการ บริษัท แพน ฟู้ด จำกัด
   - ประธานกรรมการ บริษัท ไจแอ้นท์ ฟู้ด จำกัด
   - ประธานกรรมการ บริษัท ฟาร์โอเชี่ยน จำกัด

9. นายสุนันท์ หงษ์คู สมรสกับ นางวันดี หงษ์คู (สกุลเดิม ทับแสงทอง) ประกอบอาชีพประมง
10. นายอำพันธ์ หงษ์คู สมรสกับ นางดวงพร หงษ์คู (สกุลเดิม อินทะนงค์) ประกอบธุรกิจส่วนตัว
11. นายธนธัช หงษ์คู สมรสกับ นางกนกทิพย์ หงษ์คู (สกุลเดิม แสงเงิน) ดำรงตำแหน่งผู้จัดการสำนักงานเขต บมจ.ธนาคารกรุงไทย สำนักงานเขตนครปฐม

คุณแม่เล็ก หงษ์คู มีหลานรวม 27 คน

คุณแม่เล็ก หงษ์คู เป็นผู้ที่มีวิริยะอุตสาหะในการประกอบอาชีพด้านการประมง ทุกเช้าแม่จะออกเรือหอยพิม และนำหอยพิมที่ได้ออกจำหน่าย เพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวไม่ว่าอากาศจะหนาวเย็นเพียงใด ทุกครั้งที่มีปัญหาอุปสรรค แม่ก็จะใช้สติในการแก้ไขจนสามารถฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคได้ทุกครั้ง ในหน้าที่ของแม่ของลูกๆ คุณแม่เล็ก หงษ์คูเป็นผู้ที่มีความอดทนอดกลั้นและไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยากใดๆ จะเห็นได้จากในอดีตการเดินทางสัญจรลำบากมาก วันใดที่แม่ไม่ออกเรือหอยพิม แม่ก็จะเดินเท้าตามทางเล็กๆ โดยออกจากบ้านตั้งแต่หกโมงเช้า ไปขึ้นรถไฟที่สถานีรถไฟบ้านบ่อให้ทันรถไฟเที่ยวเจ็ดโมงเช้าเพื่อไปซื้อหาของกินของใช้ที่ตลาดมหาชัยกลับมาให้ลูกๆ และจะต้องไปรอรถไฟที่วัดแหลมฯ เพื่อกลับบ้าน กว่าแม่จะกลับถึงบ้านก็ราวหกโมงเย็น ในยามหน้าแล้ง แม่ต้องหาบน้ำจากบ้านบ่อมากระซ้าขาว เพียงเพื่อต้องการให้ลูกทุกคนได้มีน้ำอาบ แม้ว่าแม่จะเหน็ดเหนื่อยเพียงใดแต่แม่ก็ไม่เคยบ่นให้ลูกๆ ได้ยิน ตลอดชีวิตของแม่ แม่จะคอยพร่ำสอนปลูกฝังให้ลูกทุกคนต้องขยันและรักที่จะเรียนรู้ แม่สนับสนุนให้ลูกทุกคนได้ศึกษาเล่าเรียนตามที่ลูกต้องการแม่มักจะสอนอยู่เสมอว่าให้เป็นคนซื่อสัตย์ห้ามเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และนอกจากแม่จะรักลูกทุกคนแล้ว แม่ยังรักลูกเขยและลูกสะใภ้ทุกคนเหมือนลูกของแม่เองด้วย วันที่แม่มีความสุขที่สุดของปีก็คือวันตรุษจีน เพราะเป็นวันที่ลูกๆ หลานๆ จะมาพบเจอและทานข้าวร่วมกันที่บ้านบางหญ้าแพรกเป็นประจำทุกปี

คุณแม่เล็ก หงษ์คู เป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารีต่อญาติพี่น้องสังคมและศาสนา รวมทั้งเป็นผู้มีเมตตาธรรมและใจบุญ ชอบทำบุญโดยการบริจาคทุนทรัพย์ให้กับวัดและองค์กรการกุศลอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าแม่จะย้ายมาอยู่ที่บางหญ้าแพรก แต่แม่ก็ยังมีความผูกพันกับกระซ้าขาวที่เป็นบ้านเกิด จึงมักจะไปทำบุญด้วยการร่วมสร้างพระอุโบสถและโรงเรียนวัดกระซ้าขาวอยู่เป็นเนืองนิจ แม้กระทั่งช่วงที่แม่รักษาตัวอยู่โรงพยาบาลสมุทรสาคร แม่ก็ยังบริจาคทุนทรัพย์ให้กับโรงพยาบาลสมุทรสาคร

คุณแม่เล็ก หงษ์คู ได้บำเพ็ญตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดียิ่งตลอดมา เป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความซื่อสัตย์ เสียสละเวลาส่วนตัวให้กับการทำงานมาโดยตลอด ทุ่มเทแรงกายและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่เต็มที่ แม้ว่าสุขภาพร่างกายจะไม่แข็งแรงมากนัก โดยแม่มีโรคประจำตัวคือ โรคหัวใจ แต่ก็ได้ดูแลรักษามาโดยตลอด ในช่วงบั้นปลายของชีวิต ได้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขอยู่กับลูกๆ หลานๆ ที่บ้านบางหญ้าแพรกจนกระทั่งเมื่อประมาณเดือนมีนาคม แม่มีอาการของโรคหัวใจ จึงได้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลสมุทรสาคร และแล้วเมื่อวันศุกร์ที่ 1 มิถุนายน พุทธศักราช 2550 เวลา 23.05 น. ได้ถึงแก่กรรมด้วยภาวะทางเดินปัสสาวะอักเสบ และจากไปด้วยอาการสงบ สิริรวมอายุได้ 92 ปี

ท้ายที่สุดขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและอานิสงส์ผลบุญที่ครอบครัวและญาติมิตรได้บำเพ็ญอุทิศกุศลให้ รวมทั้งอำนาจกุศลผลกรรมความดี ซึ่งคุณแม่เล็ก หงษ์คู ได้บำเพ็ญไว้ด้วยดีในปัจจุบันชาติต่อครอบครัว ญาติพี่น้อง มิตรสหาย การศึกษา สังคม พระศาสนาและประเทศชาติ จงเป็นอัฐวิบูลมนูญผลปัจจัยที่ดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของ คุณแม่เล็ก หงษ์คู เดินทางไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

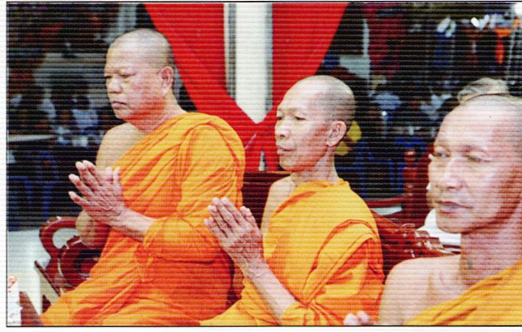

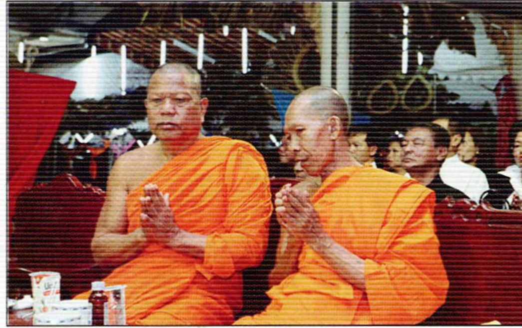

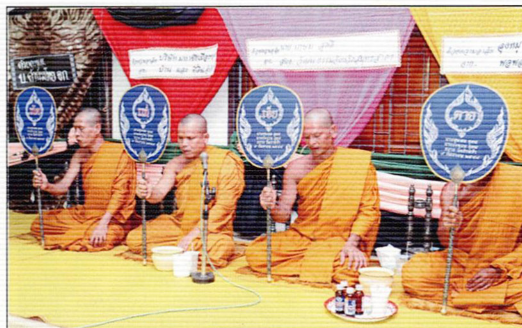

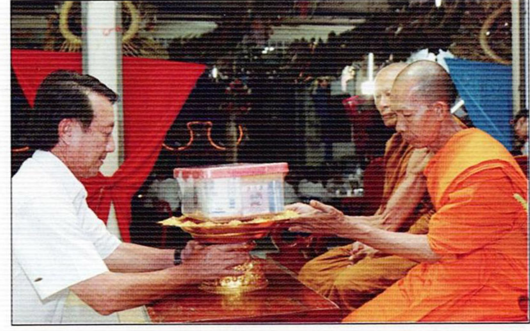
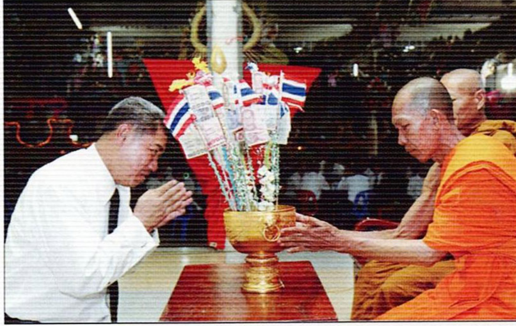

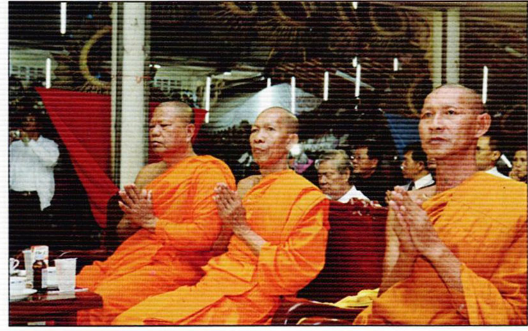

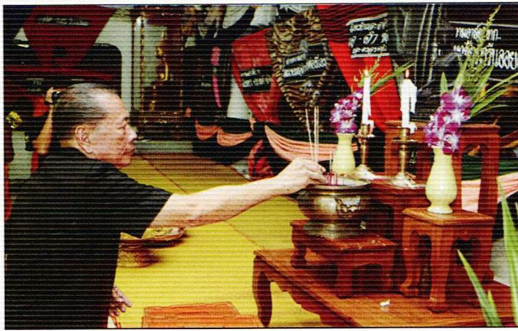

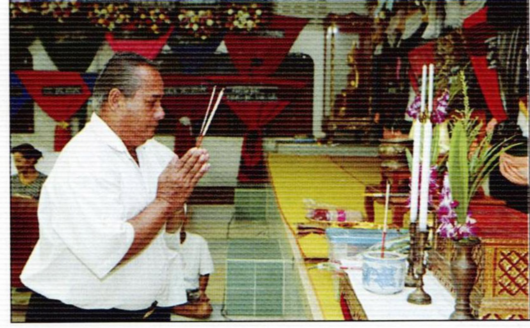

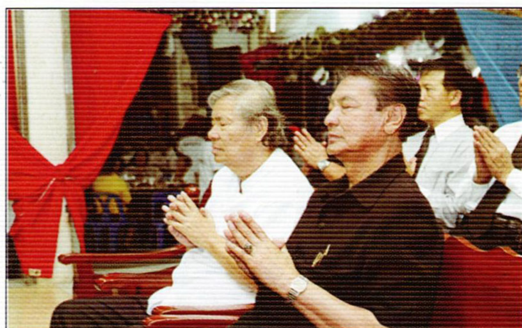

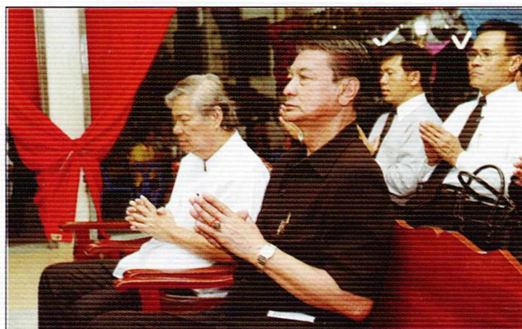

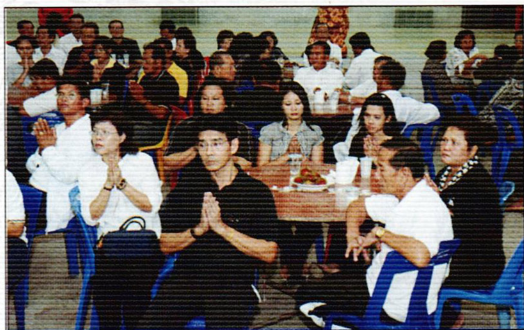

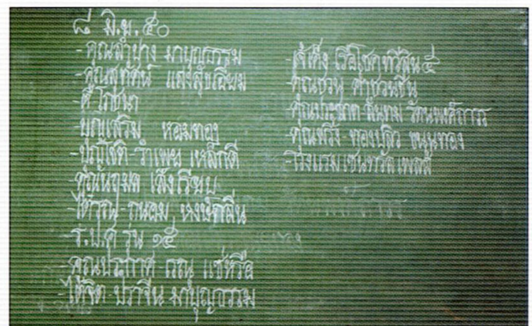

หมายกำหนดงาน
พระราชทานเพลิง (กรณีพิเศษ)
คุณแม่เล็ก หงษ์คู
วันเสาร์ที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐
เวลา ๑๖.๓๐ น.

คุณพ่ออภิรุจ-คุณแม่วัฒนีย์ อัศวพงศ์ปรีชา

คุณพ่ออภิรุจ-คุณแม่วัฒนีย์ อัศวพงศ์ปรีชา

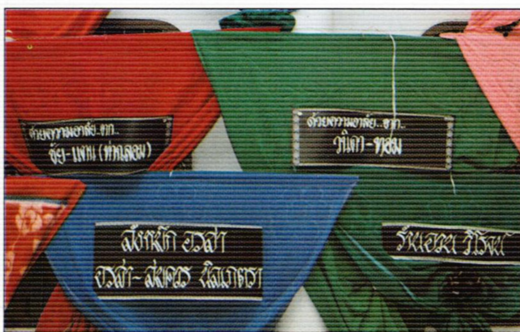

เทิดทูนพระคุณแม่

แม่...คือใคร?

แม่ "ห้องนอนแห่งแรกของลูก"

อุ่นใดใดในหล้าที่ว่าอุ่น
มิเปรียบหนุนแนบอกแม่แผ่ปกป้อง
สายน้ำใจสายธารถันแม่กลั่นกรอง
ผูกจิตของลูกทุกคนพ้นความเลว

แม่ "ครูคนแรกของลูก"

ลูกของแม่จะได้ดีมีอำนาจ
ลูกฉลาดเพราะแม่ดีมีคำสอน
แม่รอบรู้ช่วยเหลือเอื้ออาทร
แม่ดับร้อนลูกอยู่ใกล้ได้ร่มเย็น

แม่ "นางพยาบาลของลูก"

ลูกปวดหัวตัวร้อนนอนสะอื้น
แม่ก็ตื่นขึ้นมารักษาให้
ปรนนิบัติพัดพามากกว่าใคร
ดั่งน้ำใสไหลรื่นชื่นชีวา

แม่ "องครักษ์ของลูก"

เมื่อล้มกลิ้งใครหนอวิ่งเข้ามาช่วย
แล้วปลอบด้วยคำหวานกล่อมขวัญให้
พร้อมจูบที่เจ็บชะงัดปัดเป่าไป
ผู้นั้นไซร้ที่แท้แม่เราเอง

แม่ "ที่ปรึกษาของลูก"

ในครอบครัวหากขาดแม่คล้ายแพแตก
ลูกเหลวแหลกเพราะขาดแม่แก้ปัญหา
ลูกจะดีเพราะแม่ดีมีปัญญา
แม่ล้ำค่ากว่าใครในแผ่นดิน

แม่ "นักปกครองของลูก"

ลูกสุขสมสังคมดีเริ่มที่บ้าน
แม่ให้การอุ้มชูรู้หน้าที่
แม่เลี้ยงลูกถูกทางสร้างความดี
ลูกที่ดีความกตัญญูคือผู้เจริญ

หน้าที่ของแม่

รักและอบรมบ่มนิสัย
สอนให้ลูกรู้สู้โลกกว้าง
ชาติจะไม่อับจนสิ้นหนทาง
ถ้าตัวอย่างจริงแท้คือ...แม่ดี

จำเรียงร้อยคุณธรรมความผิด-ถูก
ร้องเป็นเพลงกล่อมลูกทุกเช้า-ค่ำ
ให้ลูกรู้ว่าโลกนี้มีขาว-ดำ
ควรจะทำสิ่งใดให้โลกดี

เวลาเป็นสิ่งดีมีคุณค่า
แม่ทุกคนควรหาให้ลูกได้
เวลาเป็นของขวัญอันพึงใจ
ลูกทุกคนควรให้แก่มารดา

จับมือลูกเรียนเขียน ก.ไก่
สอนให้ทำสิ่งดีมีเหตุผล
จากนั้นลูกของแม่แต่ละคน
จึงรวมตนเป็นชาติที่มีวัฒนธรรม

ความหวังของแม่

ให้ของขวัญวันแม่นับแต่นี้
โดยทำดีต่อพ่อแม่ก่อนแก่เฒ่า
ให้ท่านได้ประจักษ์รักของเรา
ดีกว่าเฝ้าทำบุญให้เมื่อวายชนม์

ยามมีกิจหวังเจ้าเฝ้ารับใช้
ยามป่วยไข้หวังเจ้าเฝ้ารักษา
ยามแม่สิ้นใจตายวายชีวา
หวังเจ้าช่วยปิดตา...คราสิ้นใจ

พ่อแม่หวังพึ่งพาเจ้า
ครูเล่าหวังเจ้าสร้างชื่อ
ชาติหวังกำลังฝีมือ
ลูกคือความหวังทั้งปวง

น้ำตาเทียน-น้ำตาแม่

น้ำตาเทียนที่หลั่งริน ก่อนจะสิ้นซึ่งเปลวเทียน
น้ำตาที่แม่ไหลเวียน ก่อนทอดร่างลงฝังดิน
เทียนทนให้คนจุด ประดุจแม่ที่ทานทน
เลี้ยงลูกมากี่คน แม่ไม่บ่นไม่ท้อเลย
เทียนส่องแสงสว่าง แม่ส่องทางที่ลูกเดิน
ลูกเอ๋ยอย่ามัวเพลิน เดินตามทางสร้างความดี
เปลวเทียนต้านลมไหมกระหน่ำ ก็ยังเปล่งแสงแวววาม
ถึงจะลู่ตามยามลมพัดมา เหมือนหัวใจแม่แกร่งกล้า
เลี้ยงลูกอดทนเรื่อยมา ทุกวันเวลาแม่ทำหน้าที่ตน
แม่คือผู้นำทางให้ รักลูกสุดห้วงดวงใจ
ด้วยดวงฤทัยไม่วายแสนห่วง แม้นเวลาเลยลับล่วง
ถึงงานจะสุดหนักทรวง ทุ่มใจทั้งดวงคอยเฝ้าดูแล
แม่มีแต่หัวใจตั้งมั่น รักลูกทุกคนเท่ากัน
ไม่เคยคิดปันแบ่งไปให้ใคร รักที่แม่มอบให้
คือรักจากห้วงดวงใจ เป็นเส้นสายใยเชื่อมโยงต่อ
ดวงใจไม่เคยผันเปลี่ยน เลี้ยงลูกด้วยความพากเพียร
ถึงจะเป็นเพียงดั่งเทียนน้อยค่า ก็ภูมิใจได้ว่า
ลูกรักทุกคนนั้นหนา เติบโตขึ้นมาเป็น...ลูกที่ดี

จากพระไตรปิฎก สู่พุทธศาสนิกชน

คำนำ

ราว 2,600 ปีมาแล้ว เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จบรรพชาแสวงสัจธรรมจนตรัสรู้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระชนมายุ 35 พรรษา ทรงเผยแผ่ธรรมวินัยในพื้นที่ ๆ ปัจจุบันคืออินเดียตอนเหนือ รวมพุทธกิจ 45 พรรษาจึงเสด็จปรินิพพาน ธรรมวินัยที่ทรงตรัสสั่งสอนแก่ชนทั้งหลาย มีสาวกนำไปปฏิบัติ จดจำ ต่อมามีการสังคายนา จัดหมวดหมู่ ถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ สวดท่องอย่างจริงจัง แม่นยำ ทำให้ตื่นตัวรู้ซึ้งในธรรมวินัยมาก จนมามีการจารึกเป็นอักษร มีการคัดลอก มีการเขียนถ่ายทอดเป็นภาษาต่าง ๆ มีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ แพร่หลายไป แต่ควรยึดข้อความที่เป็นภาษาบาลีเดิม

ธรรมวินัยที่สังคายนาและจารึก เรียกว่า พระไตรปิฎก คือจัดแบ่งเป็น 3 หมวด ตามสาระเรื่อง สำหรับพระไตรปิฎกฉบับแปลภาษาไทยนิยมพิมพ์เป็น 45 เล่ม เท่าพุทธพรรษา ได้แก่

1. พระวินัยปิฎก มี 8 เล่ม สาระเกี่ยวกับข้อกำหนดปฏิบัติของภิกษุ ภิกษุณี มูลเหตุที่พุทธองค์ทรงบัญญัติ พระอุบาลีเถระเป็นหลักในการจดจำ

2. พระสุตตันตปิฎก มี 25 เล่ม สาระเกี่ยวกับหัวข้อธรรมที่ทรงแสดง มีการกล่าวถึงสถานที่ บุคคล พระอานนทเถระ เป็นหลักในการจดจำ

3. พระอภิธรรมปิฎก มี 12 เล่ม สาระเกี่ยวกับหัวข้อธรรมล้วน ๆ เป็นเนื้อหาเรียบเรียง หลายท่านเมื่ออ่านมาถึงปิฎกนี้มักบ่นว่ายากมาก

พระไตรปิฎก กล่าวโดยทั่วไปว่ามี 84,000 พระธรรมขันธ์ แบ่งได้คือ

- พระวินัยปิฎก	(เล่ม 1 - 8)	มี	21,000 พระธรรมขันธ์
- พระสุตตันตปิฎก	(เล่ม 9 – 33)	มี	21,000 พระธรรมขันธ์
- พระอภิธรรมปิฎก	(เล่ม 34 – 45)	มี	42,000 พระธรรมขันธ์

พุทธบริษัทที่เป็นบรรพชิต ต้องศึกษาพระไตรปิฎกเพื่อนำไปปฏิบัติและสั่งสอนผู้อื่น ส่วนพุทธบริษัทที่เป็นฆราวาสผู้ครองเรือนคงมีโอกาสศึกษาในเรื่องนี้ไม่มากนัก แต่ถ้าทำได้จะยิ่งดีหรือฟังเทศนาจากพระภิกษุก็ยังดี นับเป็นโอกาสทองของข้าพเจ้าที่อยู่วัยทองซึ่งเกษียณอายุจากราชการ จึงมีเวลาได้อ่านพระไตรปิฎกฉบับแปลเป็นภาษาไทย อ่านแล้วก็ยังเข้าใจยากด้วยลึกซึ้ง ด้วยศัพท์ ด้วยขนบภาษา ด้วยมีมาก กระนั้นก็พยายามอ่านประกอบกับหนังสือต่าง ๆ ที่ท่านผู้รู้แต่งไว้ ได้ยก ได้ย่อ เก็บหัวข้อธรรมที่เป็นพื้นฐานโดยทั่วไป อันควรรู้ ทั้งพยายามนำเรียงลำดับตามที่คิดว่าเหมาะสม เพื่อพุทธศาสนิกได้รับรู้และนำไปปฏิบัติสู่ความสิ้นทุกข์

เอวังก็มีด้วยประการฉะนั้น

สมพงษ์ เชาวน์แหลม
21 ม.ค. 2549

มหาชัยโอสถ 611/1 ต.มหาชัย อ.เมือง จ.สมุทรสาคร 74000

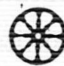
แว่นแคว้นมัชฌิมประเทศ
แห่งชมพูทวีป ครั้งพุทธกาล

✲ ประสูติ
สักกะ · กบิลพัสดุ์
✲ ตรัสรู้
มคธ · ราชคฤห์
✲ ปฐมเทศนา
กาสี · พาราณสี
✲ ตั้งมั่นศาสนา
โกศล · สาวัตถี
✲ ปรินิพพาน
มัลละ · กุสินารา

คันธาระ · ตักสิลา
กัมโพชะ · ทวารกะ
มัททะ · สาคละ
กุรุ · อินทปัตถ์
ปัญจาละ · กัมปิลละ
สุรเสนะ · มถุรา
วังสะ · โกสัมพี
อวันตี · อุชเชนี
เจตี · โสตถิวดี
อัสสกะ · โปตลี

วัชชี · เวสาลี
อังคะ · จัมปา
นาลันทา
คยา

แสดงชื่อแคว้น
อาณาเขต
เมืองหลวง

พัฒนาจากแผนที่ในหนังสือ
ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในอินเดีย
ของ พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ

อย่าเพ่อเชื่อ

สมัยหนึ่ง ณ เกสปุตตานิคม เมืองเล็ก ๆ ในแคว้นโกศล อันเป็นที่อยู่ของชาวกาลามะ ถือวรรณะกษัตริย์ สมัยนั้น พระพุทธเจ้าและหมู่ภิกษุสงฆ์จาริกมาสู่นิคมนี้ ชาวกาลามะได้ทราบกิตติศัพท์ว่าทรงสัพพัญญู ควรกราบไหว้ แม้พวกเขายังไม่ยึดถือพุทธธรรม แต่ก็ได้ทูลถามเกี่ยวกับหลักความเชื่อ ด้วยมีสมณพราหมณ์มากล่าวเชิดชู วาทะลัทธิของตน คัดค้านดูหมิ่นวาทะลัทธิของผู้อื่น จึงสนเท่ห์สงสัย ว่าพวกใดพูดจริง พวกใดพูดเท็จ

ทรงประทานหลัก โดยอย่าได้ปลงใจเชื่อ เพราะ

1. ฟังตามกันมา
2. ถือกันสืบมา
3. ตื่นข่าวเล่าลือ
4. อ้างตำรา
5. ตรึกเอาเอง (ตรรก)
6. คาดคะเน
7. ตรึกตามอาการ
8. เข้าได้กับความเชื่อของตน
9. รูปลักษณ์น่าเชื่อ
10. สมณะนี้เป็นครูของเรา

เมื่อได้รู้ด้วยตนเองว่าธรรมใดเป็นอกุศล พึงละ ธรรมใดเป็นกุศล พึงทำให้เกิด ก็จะได้รับผลดี จากนั้น ชาวกาลามะ ก็ประกาศตนเป็นอุบาสกถึงพระรัตนตรัย นับแต่นั้นเป็นต้นมา

เกสปุตติยสูตร (กาลามสูตร) ว่าด้วยข้อห้ามมิให้เชื่อโดยอาการ 10 อย่าง ตปฎ.20

ธนูอาบยาพิษ

สมัยหนึ่ง ณ เชตวันวิหาร อนาถบิณฑิการามใกล้กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล พระมาลุงกยะ ซึ่งเคยบวชในศาสนาพราหมณ์มาก่อนที่จะมาบวชเป็นภิกษุ มีความคิดว่า อันตคาหิกทิฐิ คือความเห็นที่ยึดเอาให้ถึงที่สุดของแต่ละเรื่อง 10 ประการ พระพุทธเจ้าไม่ทรงตรัสพยากรณ์ คืออธิบายอย่างแจ่มชัดและทรงปฏิเสธ กระนั้น พระมาลุงกยะก็เฝ้าทูลถามเรื่องนี้ หมายว่าถ้าพระองค์ทรงรู้ หรือทรงไม่รู้ ก็ขอให้ทรงตอบตรง ๆ พระพุทธองค์ ทรงนิ่ง พระผู้สงสัยไม่ถูกใจ จะขอลาสิกขา อันตคาหิกทิฐิ 10 ประการ คือ

1. โลกเที่ยง
2. โลกไม่เที่ยง
3. โลกมีที่สิ้นสุด
4. โลกไม่มีที่สิ้นสุด
5. ชีวะก็ดวงนั้น ร่างกายก็ร่างนั้น
6. ชีวะก็ดวงอื่น ร่างกายก็ร่างอื่น

7. สัตว์ตายแล้ว ย่อมเป็นอย่างที่เป็นมาแล้วนี้อีก
8. สัตว์ตายแล้ว ไม่เป็นอย่างที่เป็นมาแล้วนี้อีก
9. สัตว์ตายแล้ว ย่อมเป็นอย่างที่เป็นมาแล้วนี้อีกก็มี ไม่เป็นก็มี
10. สัตว์ตายแล้ว ย่อมเป็นอย่างที่เป็นมาแล้วนี้อีก ก็ไม่ใช่ ไม่เป็นก็ไม่ใช่

พระพุทธเจ้าตรัสกับพระผู้สงสัยว่า เมื่อเธอจะมาบวชประพฤติพรหมจรรย์ ตถาคตบอกกับเธอว่าจักอธิบายในข้อสงสัย 10 ประการนี้หรือ ที่ไม่พยากรณ์เพราะไม่ประกอบด้วยประโยชน์ ไม่เป็นเบื้องต้นแห่งพรหมจรรย์ ไม่เป็นไปเพื่อความหน่ายคลายกำหนัด ความดับ ความสงบ ความรู้ยิ่ง ความตรัสรู้ และนิพพาน

เปรียบเสมือนผู้ที่ถูกยิงด้วยธนู ต้องลูกศรอาบยาพิษเข้าที่ร่างกาย เพื่อนฝูงญาติพี่น้องเตรียมหมอเพื่อผ่าตัดรักษา แต่ผู้ที่ถูกยิงยังคิดว่า ถ้าไม่รู้ว่าผู้ใดเป็นคนยิง ผู้ยิงอยู่ในวรรณะใด อยู่ที่ไหน คันศรลูกธนูมีที่มา มีรายละเอียดอย่างใด ถ้ายังไม่ได้คำตอบก็จะยังไม่ให้หมอรักษา ผู้นั้นก็พึงตายเปล่า พระองค์จึงทรงบัญญัติ ความเพิกถอนชาติ ชรา มรณะ โศก คร่ำครวญ ทุกข์กาย ทุกข์ใจ ความคับแค้นใจ

เมื่อสดับแล้ว พระมาลุงกยะได้ความเชื่อ ความเลื่อมใสเพิ่มพูนขึ้น

จุหมาลุงกโยวาทสูตร เรื่องพระมาลุงกยบุตร ดำริถึง มิจฉาทิฏฐิ 10 ตปฎ.13

ห่วงโซ่ทุกข์แห่งสังสารวัฏ

สมัยเมื่อ พุทธองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้วใหม่ ๆ ประทับใต้ร่มโพธิ์ ใกล้ฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เมืองคยา แคว้นมคธ ทรงประทับเสวยวิมุติสุขและทรงพิจารณาในพระทัยเรื่อง ปฏิจจสมุปบาท คือ การที่สิ่งทั้งหลายอาศัยกันจึงเกิดมีขึ้น ทรงพิจารณา ทั้งตามลำดับและทวนจากท้ายมาสู่ต้น ดังนี้ว่า

เมื่อสิ่งนี้มี	สิ่งนี้ก็มี	เพราะสิ่งนี้เกิด	สิ่งนี้จึงเกิด
เมื่อสิ่งนี้ไม่มี	สิ่งนี้ก็ไม่มี	เพราะสิ่งนี้ดับ	สิ่งนี้จึงดับ

เพราะ	อวิชชา	เป็นปัจจัย	จึงมี	สังขาร (สภาพปรุงแต่งชีวิต)
"	สังขาร	"	"	วิญญาณ (ความรู้สึก 6 อย่าง)
"	วิญญาณ	"	"	นามรูป (นามธรรม รูปธรรม)
"	นามรูป	"	"	สหายตนะ (เครื่องรู้ให้เกิดสิ่งที่รู้ เช่น ตา หู)
"	สหายตนะ	"	"	ผัสสะ (การกระทบเกิดความรู้สึก)
"	ผัสสะ	"	"	เวทนา (ความรู้สึก)
"	เวทนา	"	"	ตัณหา (ความทะยานอยาก)
"	ตัณหา	"	"	อุปาทาน (ความยึดมั่น ถือมั่น)
"	อุปาทาน	"	"	ภพ (ภาวะชีวิตของสัตว์)
"	ภพ	"	"	ชาติ (การเกิด)
"	ชาติ	"	"	ชรามรณะ (ความแก่ ความตาย)
				มีกองทุกข์ คือ โสกะ (ความโศก),

ปริเทวะ (ความคร่ำครวญ),
ทุกข์ (ความไม่สบาย),
โทมนัส (ความเสียใจ),
อุปายาส (ความคับแค้นใจ)

ความเกิดขึ้นแห่งกองทุกข์ ย่อมมีได้ด้วยประการอย่างนี้

ถ้าอวิชชา (ความไม่รู้แจ้งในสัจจะ) ดับ เกิดวิชชา ความรู้แจ้งแล้ว สังขารจึงดับ และดับเป็นลูกโซ่ จนความดับแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้น ย่อมมีด้วยประการอย่างนี้

ปฏิจจสมุปบาท พุทธองค์ทรงค้นพบในยามที่สาม ก่อนทรงตรัสรู้อริยสัจ 4 ในปลายยามเดียวกัน

โพธิสูตรที่ 3 ว่าด้วยปฏิจจสมุปบาททั้งอนุโลมและปฏิโลม ตปฎ.25

ทรงตรัสรู้ (รู้แจ้งในอริยสัจ 4 ความจริงอันประเสริฐ)

จากที่ทรงตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ใต้ร่มโพธิพฤกษ์ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา อุรุเวลาเสนานิคม เมืองคยา แคว้นมคธ เมื่อวันเพ็ญ เดือน 6 ได้เสด็จมาโปรดปัญจวัคคีย์ที่เคยปรนนิบัติพระองค์ แต่ได้มาพำนักอยู่ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน กรุงพาราณสี แคว้นกาสี

สมัยนั้นวันเพ็ญ เดือน 8 ทรงแสดงพระธรรมเทศนากัณฑ์แรก คือ ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร (การหมุนแห่งวงล้อธรรม) ทรงสอนว่าบรรพชิตไม่ควรเสพปฏิบัติที่สุด 2 อย่าง คือ กามสุขัลลิกานุโยค (พัวพันในกาม) และ อัตตกิลมถานุโยค (ทรมานตนให้ลำบาก) ควรปฏิบัติตนระหว่างกลางของทางสุดโต่งทั้ง 2 นี้ คือ มัชฌิมาปฏิปทา (ข้อปฏิบัติทางสายกลาง) คือ มรรคอันมีองค์ 8

ทรงรู้ด้วยปัญญาในเรื่องทุกข์ ตรัสรู้อริยสัจ 4 คือ

1. ทุกข์ (สภาพที่ทนได้ยาก ได้แก่ อุปาทานขันธ์ 5 – ควรกำหนดรู้)
2. ทุกขสมุทัย (สาเหตุให้เกิดทุกข์ ได้แก่ อวิชชา ตัณหา – ควรละ)
3. ทุกขนิโรธ (ความดับทุกข์ ได้แก่ วิชชา วิมุตติ – ควรทำให้แจ้ง)
4. ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ มรรค 8 - ควรเจริญ)

ทรงรู้อริยสัจ 4 จนหลุดพ้นจากกิเลสอย่างครบทั้ง 3 ขั้นตอน คือ

- สัจจญาณ (ความจริงคืออะไร)
- กิจจญาณ (ควรจัดการอย่างไร)
- กตญาณ (ได้ผลอย่างไร)

จากที่ทรงตรัสรู้ ทรงพ้นจากวัฏสังสาร ชาตินี้เป็นที่สุด ไม่มีภพอีก

มรรคมีองค์ 8 มีรายละเอียด คือ

1. สัมมาทิฏฐิ	เห็นชอบ	ได้แก่	อริยสัจ 4	ปัญญา
2. สัมมาสังกัปปะ	ดำริชอบ	ได้แก่	กุศลวิตก 3	
3. สัมมาวาจา	เจรจาชอบ	ได้แก่	วจีสุจริต 4	ศีล
4. สัมมากัมมันตะ	กระทำชอบ	ได้แก่	กายสุจริต 3	
5. สัมมาอาชีวะ	เลี้ยงชีพชอบ	ได้แก่	อาชีพสุจริต	
6. สัมมาวายามะ	พยายามชอบ	ได้แก่	สัมมัปปธาน 4	สมาธิ
7. สัมมาสติ	ระลึกชอบ	ได้แก่	สติปัฏฐาน 4	
8. สัมมาสมาธิ	ตั้งจิตมั่นชอบ	ได้แก่	ฌาน 4	

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ปฐมเทศนา ตปฎ.4

ลักษณะโดยธรรมชาติธรรมดา 3 อย่างของสิ่งทั้งปวง

สมัยหนึ่ง ณ เชตวันวิหาร อนาถบิณฑิการาม ใกล้กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล พุทธองค์ทรงตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า ไม่ว่าพุทธองค์จะทรงอุบัติหรือไม่ก็ตาม ธรรมธาตุ คือภาวะที่ดำรงอยู่เอง อันเป็นปกติธรรมดาของธรรมชาติ คือ

สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจา สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง
สพฺเพ สงฺขารา ทุกฺขา สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์
สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งปวงมิใช่ตัวตน

พุทธองค์ตรัสรู้ เข้าถึงหลักนั้นชัดแล้ว ย่อมบอก ย่อมแสดง ย่อมบัญญัติ ย่อมวางหลักเกณฑ์ ย่อมเปิดเผย ย่อมจำแนกแจกแจง ย่อมทำให้เป็นเหมือนหงายของที่คว่ำให้รู้ทั่วกันดังกล่าว

หัวข้อธรรมนี้มีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น ไตรลักษณ์ สามัญลักษณะ ธรรมนิยาม ชาวพุทธเรากล่าวคล่องปากว่า อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ท่านเจ้าคุณ พระประยุทธ์ ปยุตฺโต อธิบายสังขารในหัวข้อธรรมนี้ หมายถึงภาวะที่ถูกปรุงแต่ง ไม่ว่าจะเป็นรูปธรรม หรือนามธรรมคือขันธ์ 5 ทั้งหมด มีความหมายกว้างกว่าสังขารในขันธ์ 5 ที่หมายถึงสภาวะที่ปรุงแต่งจิตให้ดี ให้ชั่ว ให้เป็นกลาง อันเป็นคุณสมบัติของจิต เป็นนามธรรม

อุปปาทสูตร ว่าด้วยสิ่งที่มีอยู่ตลอดกาล ตปฎ.20

แรกเริ่มเดิมที

สมัยหนึ่ง ณ บุพพาราม วิสาขาอุบาสิกาวิหาร ใกล้กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล มีพราหมณ์หนุ่มคู่หนึ่ง คือ วาเสฏฐะ และ ภารทวาชะ ศรัทธาจะบวชเป็นภิกษุแต่ต้องอยู่ปริวาสคือการอบรมสำหรับพร้อมที่จะบวชโดยต้องเป็นสามเณรก่อน ทั้งคู่ได้เข้าเฝ้าพุทธองค์ซึ่งทรงดำเนินจงกรมอยู่ ทรงตรัสถามสามเณรทั้งสองว่า ถูกพราหมณ์ผู้เป็นญาติผู้ใหญ่ด่าบ้างไหมที่มาบวช ทั้งคู่ตอบว่าถูกด่าอย่างยิ่ง ตรัสถามว่าถูกด่าอย่างไร ตอบว่า พราหมณ์เป็นวรรณะประเสริฐ เกิดจากโอษฐ์พระพรหมไยมาโกนผมจนหัวโล้นทำเป็นคนวรรณะต่ำกว่า ตรัสว่าพราหมณ์พวกนี้ลืมตน ซึ่งแท้จริงก็คลอดมาจากองค์กำเนิดของนางพราหมณีเหมือนคนทั่วไป เป็นการตู่พระพรหม เป็นการโกหก คนวรรณะใดก็ตามจะประเสริฐก็ด้วยธรรม มิใช่ด้วยชาติกำเนิด ทั้งพระพรหมก็ไม่ได้สร้างโลก

ทรงตรัสถึงโลกซึ่งนานมาแล้วถึงกาลพินาศ สัตว์ทั้งหลายไปเกิดในอาภัสสระ คือสัตว์ที่มีรัศมีแผ่ซ่าน ต่อมาโลกฟื้นกลับใหม่สัตว์เหล่านั้นก็จุติมาสู่โลก ร่างมีแสงสว่าง มีปิติไม่ต้องกินอาหาร ต่อมาได้กินง้วนดินอันเป็นแผ่นบางลอยอยู่บนผิวน้ำ ติดใจในรสอร่อย แสงสว่างเลยหาย ร่างกายหยาบ ผิวพรรณแตกต่างกัน มีการดูหมิ่นกัน จากนั้นก็มีดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ ดาวนักษัตร คืน วัน เดือน ฤดู ปี ง้วนดินหายสิ้น ก็กินกระบิดินคล้ายเห็ด กระบิดินหายสิ้นก็กินเครือดินคล้ายเถาไม้ เครือดินหายสิ้น เกิดข้าวสาลีที่เมล็ดกินได้เลย ไม่มีเปลือก ไม่ต้องปลูก เก็บมาก็งอกใหม่ขึ้นแทน

จากนั้นมีกายภาพเป็นเพศหญิง เพศชาย ต่างจ้องดูกันก็เกิดกำหนัด เร่าร้อน เลยเสพเมถุนกันโจ่งแจ้ง โดนขว้างปา โดนด่าว่า คนชาติชั่ว จงฉิบหาย จึงสร้างเครื่องกำบัง เหย้าเรือน มีความขี้เกียจไปเก็บข้าวทุกมื้อเลยเก็บมาสะสม ข้าวเลยไม่งอกเอง มีเปลือก ต้องปลูก ต้องแบ่งเขต ทะเลาะกัน เกิดความชั่วร้ายจนต้องประชุมคัดเลือกกำหนดผู้ตัดสิน จนพัฒนาเกิดเป็นวรรณะต่าง ๆ

ผู้ที่มหาชนสมมุติกำหนดเป็นผู้ตัดสินปกครอง	เรียกว่า กษัตริย์
ผู้ที่ออกบวชลอยอกุศล แต่งคัมภีร์ สั่งสอน	เรียกว่า พราหมณ์
ผู้ที่ประกอบการงานทำมาค้าขาย	เรียกว่า แพศย์
ผู้ที่เป็นพรานล่าสัตว์ คนรับใช้	เรียกว่า ศูทร

คนทุกวรรณะประกอบกรรมดีก็ได้ผลดี ประกอบกรรมชั่วก็ได้ผลชั่ว ถ้าออกบวชเป็นสมณะปฏิบัติธรรมจนสูงสุดก็จะถึงพระนิพพานเหมือนกัน

นี้เป็นพระสูตรที่ทรงกล่าวถึง การเกิดขึ้นของสิ่งแรกในโลก

อัคคัญญสูตร ว่าด้วยเรื่องมาณพวาเสฏฐะและภารทวาชะ เป็นต้น ตปฎ.11

เกิด

สมัยหนึ่ง ณ ราวป่าด้านตะวันตก นอกกรุงเวสาลี แคว้นวัชชี สุนักขัตตลิจฉวีบุตร ซึ่งได้สึกจากสมณเพศ ด้วยไม่พอใจว่าพระพุทธเจ้าไม่ทรงแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ ไม่ทรงบัญญัติสิ่งที่ประเสริฐสุด

ซึ่งแท้จริงทรงแสดงแต่สุนักขัตตะไม่เข้าใจแล้วไปป่าวนินทาพระพุทธเจ้า พระสารีบุตร พบและมากราบทูลต่อพระพุทธเจ้า ทรงตรัสบันลือสีหนาทดุจราชสีห์เปล่งเสียงอย่างมีอำนาจโดยกล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ มีตถาคตพลญาณ 10 เป็นอาทิ และในพระสูตรนี้ทรงกล่าวถึงโยนิ 4 คือการกำเนิด 4 แบบของสัตว์โลก

1. อัณฑชโยนิ	สัตว์ที่ทำลายกระเปาะไข่เกิดออกมา
2. ชลาพุชโยนิ	สัตว์ที่คลอดออกมาจากมดลูก
3. สังเสทชโยนิ	สัตว์ที่เกิดในปลา ซากศพ ขนมที่เน่า หรือหลุมบ่อสกปรก
4. โอปปาติกโยนิ	สัตว์ที่ผุดขึ้นเอง เหล่าเทวดา สัตว์นรก มนุษย์บางจำพวก เปรตบางพวก

คติ 5 ที่เป็นที่ไปของสัตว์

สืบต่อจากโยนิ 4 ทรงตรัสกับพระสารีบุตร ถึงคติ 5 ของสัตว์ซึ่งทรงรู้จักคตินั้น รู้จักทางไปสู่ รู้จักข้อปฏิบัติ และรู้จักบุคคลผู้ปฏิบัติแล้วซึ่งกายแตกดับไปสู่คตินั้น

1. นิรยะ นรก แดนแห่งความทุกข์
2. ติรัจฉานโยนิ กำเนิดเดรัจฉาน
3. เปตติวิสัย แดนแห่งเปรต (รวมอสุรกาย)
4. มนุษย์ สัตว์ที่มีจิตใจสูง รู้คิดเหตุผล
5. เทพ เทวดา

(คติที่ 1 – 3 เป็นทุคติ คติที่ 4 – 5 เป็นสุคติ)

ทรงตรัสถึงนิพพาน ทางไปนิพพาน และข้อปฏิบัติที่ทำให้บุคคลไปนิพพาน

มหาสีหนาทสูตร ว่าด้วยเหตุแห่งการบันลือสีหนาท ตปฎ.12

การเกิด

สมัยหนึ่ง ณ เชตวันวิหาร อนาถบิณฑิการาม กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล พระสาติ ลูกชาวประมง มีความเห็นผิดว่าการเกิดเป็นการที่ดวงวิญญาณที่เที่ยงแท้ไปเวียนว่ายตายเกิด พระพุทธองค์ตรัสว่าไม่ใช่เช่นนั้น วิญญาณเกิดขึ้นเพราะอาศัยเหตุปัจจัย มีสันตติการเกิดดับต่อเนื่อง จากนั้นทรงตรัสเรื่องการตั้งครรภ์ของมารดา เมื่อมีองค์ประกอบ 3 ประการ

1. มารดาบิดาร่วมกัน
2. มารดาอยู่ในระดู
3. คันธัพพะเข้าไปตั้งอยู่ (สัตว์ที่จะเกิดเข้าไปที่นั้น)

ความประชุมพร้อมแห่งเหตุทั้ง 3 มารดาจึงตั้งครรภ์

มหาตัณหาสังขยสูตร เหตุแห่งการเกิดในครรภ์ ตปฎ.12

สัตว์ในครรภ์

สมัยหนึ่ง ณ บนเขาอินทกูฏ ใกล้กรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ พระพุทธเจ้าเสด็จประทับ เขาลูกนี้มียักษ์ (คนตัวใหญ่ ?) นาม อินทกะ ครอบครองอยู่ได้มาเฝ้ายักษ์ตนนี้มีความเชื่อว่า สัตว์เกิดมาเป็นตัวตนครบครันพร้อมมูลเลย ทูลถามเกี่ยวกับชีวิตว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสว่า รูปมิใช่ชีวะแล้ว (ร่างกายไม่เป็นอันหนึ่งเดียวกันกับชีวิต) สัตว์จะได้สรีระมาอย่างไร กระดูกและก้อนเนื้อมาแต่ไหน สัตว์เกิดในครรภ์ได้อย่างไร ทรงตอบรูปร่างกายนั้น

เมื่อแรก	เป็น	กลละ (เมือก) ก่อน
ต่อจากเมือก	เป็น	อัมพุทะ (หยดน้ำ)
ต่อจากหยดน้ำ	เป็น	เปสิ (ชิ้นเนื้อ)
ต่อจากชิ้นเนื้อ	เป็น	ฆนะ (ก้อนเนื้อ)
ต่อจากก้อนเนื้อ	เป็น	ปสาขา (ปุ่มห้าปุ่ม)

แล้วเกิด ผม ขน เล็บ อีก

แม่นั้นกินอาหารคือข้าวน้ำอันใด

สัตว์ในครรภ์ก็ดำรงชีพด้วยโภชนานั้น

อินทกสูตร ว่าด้วยสัตว์อยู่ในครรภ์ได้อย่างไร ตปฎ.15

ส่วนประกอบ 5 อย่าง ที่รวมกันเป็นชีวิต

สมัยหนึ่ง ณ เชตวันวิหาร อนาถบิณฑิการาม ใกล้กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล พระราหุลได้เข้าเฝ้าพุทธองค์ทูลขอพระวโรกาสให้แสดงธรรมโดยย่อที่ข้าพระองค์ได้สดับแล้ว พึงเป็นผู้หลีกออกจากหมู่ เป็นผู้ไม่ประมาท เป็นผู้มีความเพียร

พุทธองค์ทรงตรัสถึงความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา ไม่ควรยึดว่าเป็นของเรา เป็นเรา เป็นตัวเป็นตนของเรา และทรงกล่าวว่า ธาตุทั้ง 6 ไม่เที่ยง และตรัสถึงขันธ์ 5

1. รูป (ส่วนที่เป็นรูปร่าง ธาตุทั้ง 4 มาประชุมกัน สสารและพลังงานฝ่ายวัตถุ คุณลักษณะและพฤติการณ์)
2. เวทนา (ส่วนที่เป็นอารมณ์ ความรู้สึก สุข ทุกข์ ไม่สุขไม่ทุกข์ เกิดจากสัมผัส 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ)
3. สัญญา (ส่วนที่เป็นความกำหนด จำได้หมายรู้ มีอารมณ์ 6)
4. สังขาร (ส่วนที่เป็นความปรุงแต่ง ให้ดี ให้ชั่ว ให้เป็นกลาง)
5. วิญญาณ (ส่วนที่เป็นความรู้แจ้งอารมณ์)

(ขันธ์ 5 นี้ ข้อแรกเป็นรูปธรรม ข้อต่อไปเป็นนามธรรม)

ดูกรราหุล อริยสาวกผได้สดับ เห็นอยู่อย่างนี้ ย่อมเบื่อหน่ายในขันธ์ 5 เมื่อเบื่อหน่ายย่อมคลายกำหนัด เพราะคลายกำหนัด จิตย่อมหลุดพ้น เมื่อจิตหลุดพ้นแล้ว ย่อมมีญาณหยั่งรู้ว่า จิตหลุดพ้นแล้วดังนี้ อริยสาวกนั้นย่อมทราบได้ว่า ชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่ควรทำเสร็จแล้ว กิจอื่นเพื่อความเป็นอย่างนี้มิได้มี

ขันธสูตร – ว่าด้วยขันธ์เป็นอนิจจังทุกขังอนัตตา ตปฎ.16

คนเรามีธาตุ 6

สมัยหนึ่ง ณ บ้านช่างปั้นหม้อชื่อ ภัคควะ กรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ พุทธองค์เสด็จจาริกสู่บ้านช่างหม้อ ทรงตรัสกับช่างหม้อว่า ถ้าไม่เป็นความหนักใจแก่ท่านจะขอพักแรมในโรงปั้นหม้อสักคืนหนึ่ง ซึ่งเจ้าของบ้านไม่ขัดข้องและกล่าวว่ามีกุลบุตรนักบวชนาม ปุกกุสาติ ขอพักอยู่ก่อนแล้ว กุลบุตรบรรพชิตผู้นี้เป็นชาวคันธาระที่อยู่เหนือไปทางทิศตะวันตกอันไกลโพ้น (ระยะห่างประมาณเหนือสุดถึงใต้สุดของไทย) ท่านผู้นี้ได้รับรู้พุทธธรรมจากพ่อค้าชาวมคธที่ได้เดินทางไปค้าขายถึงถิ่นตนและเกิดศรัทธาออกจากเรือนบวชเองเป็นบรรพชิต เดินทางสู่แคว้นมคธเพื่อเฝ้าพุทธองค์ พุทธองค์ทรงสนทนาด้วยแต่มิแสดงพระองค์ว่าเป็นผู้ที่กุลบุตรนี้ต้องการพบ ทรงตรัสถามว่าดูกรภิกษุท่านบวชอุทิศใคร ใครเป็นศาสดา ท่านชอบใจธรรมของผู้ใด บรรพชิตหนุ่มตอบทั้งสามคำถามว่า พระพุทธเจ้า แต่ยังไม่เคยเห็น เห็นก็ไม่รู้จัก ทรงแสดงธาตุวิภังค์ ว่าด้วยธาตุ 6 อย่างละเอียดและหัวข้อเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ อีก จนกุลบุตรบรรลุอนาคามิผล จึงได้รู้ว่าตนพบพระพุทธเจ้าแล้วและได้ทูลขอบวช โปรดให้ไปหาบาตรและจีวรมาก่อน ทว่าได้ถูกแม่วัวขวิดตายในตอนเช้านั้นเองเป็นด้วยบุพกรรมคนเรามีธาตุ 6 ที่กำหนดได้ มีในตน อาศัยตนแต่พึงพิจารณาว่าไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่อัตตาของเรา พึงเบื่อหน่ายและคลายกำหนัดในธาตุนั้น

1. ปฐวีธาตุ ธาตุดิน คือ สิ่งที่แข้นแข็ง ได้แก่ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นอาทิ
2. อาโปธาตุ ธาตุน้ำ คือ สิ่งที่เอิบอาบ ซึมซาบไป ได้แก่ น้ำดี น้ำเสลด น้ำเลือด น้ำเหงื่อ เป็นอาทิ
3. เตโชธาตุ ธาตุไฟ คือ สิ่งที่อบอุ่น ถึงความเร่าร้อน ได้แก่ ธาตุที่ยังร่างกายให้อบอุ่น ทรุดโทรม กระวนกระวาย เป็นอาทิ
4. วาโยธาตุ ธาตุลม คือ สิ่งที่พัดผันไป ได้แก่ ลมพัดขึ้นเบื้องบน พัดลงเบื้องใต้ ลมหายใจเข้าออก เป็นอาทิ
5. อากาศธาตุ ธาตุอากาศ คือ สิ่งที่ว่าง ปรุโปร่ง ได้แก่ ช่องหู ช่องจมูก ช่องปาก เป็นอาทิ
6. วิญญาณธาตุ ธาตุรู้ คือ สิ่งที่บุคคลย่อมรู้ว่า สุข ทุกข์ ไม่สุขไม่ทุกข์

ธาตุ 6 มีแดนสัมผัส 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

แดนสัมผัสแต่ละอย่างมีความท่องเที่ยวไปของใจอย่างละ 3 คือ โสมนัสยินดี โทมนัสเสียใจ อุเบกขาวางเฉย ควรมีธรรมที่ควรตั้งในใจ 4 คือ ปัญญา สัจจะ จาคะเสียสละ อุปสมะความสงบระงับ

ธาตุวิภังคสูตร ว่าด้วยประเภทของธาตุทางศาสนา ตปฎ.14

กาย – โรค

สมัยหนึ่ง ณ เชตวันวิหาร อนาถบิณฑิการาม ใกล้กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล พระคิริมานนท์ ผู้สูงอายุอาพาธ พระอานนท์กราบทูลพระพุทธเจ้า ทรงประทานธรรมหลายหัวข้อแก่พระอานนท์เพื่อนำไปแสดงต่อพระอาวุโสผู้อาพาธให้พิจารณาแล้วจะได้สงบระงับจากความเจ็บไข้ มีการกล่าวถึง กายอันมีหนังหุ้มอยู่โดยรอบว่าเต็มไปด้วยของไม่สะอาดต่าง ๆ

ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก เยื่อในกระดูก ไต หัวใจ ตับ พังผืด ม้าม ปอด ไส้ใหญ่ ไส้เล็ก อาหารใหม่ อาหารเก่า น้ำดี น้ำเสลด น้ำเหลือง น้ำเลือด น้ำเหงื่อ น้ำมันข้น น้ำตา น้ำมันเหลว น้ำลาย น้ำมูก น้ำไขข้อ น้ำมูตร เยื่อมันสมอง (เยื่อมันสมองเติมจากขุททกปาฐะ ตปฎ.25)

ส่วนที่เป็นก้อนเป็นเนื้อเรียกว่า ธาตุดิน มี 20 ส่วนที่เหลวเป็นธาตุน้ำมี 12 เป็นสิ่งที่เรียกบุคคลว่าอาการครบ 32

และในร่างกายนี้แหละ มีทุกข์มาก มีโทษมาก มีความเจ็บไข้ต่าง ๆ มีโรคเกิดขึ้น คือ

โรคที่ตา โรคที่ช่องหู โรคที่จมูก โรคที่ลิ้น โรคที่กาย โรคที่ศีรษะ โรคที่หู โรคที่ปาก โรคที่ฟัน ไอ หืด หวัด ไข้พิษ ไข้เซื่อมซึม โรคในท้อง ลมจับ โรคบิด จุกเสียด โรคลงราก เรื้อน ฝี กลาก มองคร่อ (หลอดลมโป่งพอง มีเสมหะคั่ง ไอเรื้อรัง) ลมบ้าหมู หิดเปื่อย (เม็ดโต) หิดด้าน (เม็ดเล็ก) คุดทะราดหูดละลอก (ผิวหนังมีหนอง) คุดทะราดบอน อาเจียนโลหิต โรคดีพิการ โรคเบาหวาน เริม พุพอง ริดสีดวง

จากการฟังธรรมคือสัญญา 10 ประการและพิจารณาตาม พระผู้อาพาธก็สงบระงับจากอาพาธนั้น

อาพาธสูตร ว่าด้วยหายอาพาธด้วยสัญญา 10 ประการ ตปฎ.24

นี่คือชีวิต

สมัยหนึ่งพุทธองค์ทรงตรัสกับภิกษุทั้งหลาย เรื่อง อภิณหปัจจเวกขณ์ ฐานะ 5 ประการ อันสตรีบุรุษ ทั้งที่เป็นคฤหัสถ์บรรพชิต พึงพิจารณาเนือง ๆ เกี่ยวกับชีวิต

1. ชราธัมมตา	เรามีความแก่เป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้
2. พยาธิธัมมตา	เรามีความเจ็บเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความเจ็บไปได้
3. มรณธัมมตา	เรามีความตายเป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้
4. ปิยวินาภาวตา	เราจักต้องพลัดพรากจากบุคคลและสิ่งของอันเป็นที่รักที่ชอบทั้งสิ้น
5. กัมมัสสกตา	เรามีกรรมเป็นของตน เป็นผู้รับผลของกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่อาศัย จักทำกรรมใด ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม เราจะเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น

ประโยชน์แห่งการพิจารณาแต่ละประการจะมีผล

ประการที่ 1	ละและบรรเทา	ความเมาในความเป็นหนุ่มสาว หรือเยาว์วัย
ประการที่ 2	ละและบรรเทา	ความเมาในความไม่มีโรค
ประการที่ 3	ละและบรรเทา	ในการมีชีวิต
ประการที่ 4	ละและบรรเทา	ในการยึดติด ผูกพันในของที่รักชอบ
ประการที่ 5	ละและบรรเทา	ในการทำทุจริต ทางกาย วาจา ใจ

ฐานสูตร ว่าด้วยฐานะที่ควรพิจารณาเนือง ๆ 5 ประการ ตปฎ.22

ดำรงชีพ

สิ่งที่จำเป็นอย่างน้อยที่สุดของชีวิต 4 อย่าง (ปัจจัย 4) ที่กำหนดสำหรับภิกษุผู้บวช แต่ชาวบ้านก็นำมาปฏิบัติสมควรแก่เป็นผู้ครองเรือน

1. บิณฑบาต (อาหาร)
2. จีวร (เครื่องนุ่งห่ม)
3. เสนาสนะ (ที่อยู่อาศัย)
4. คิลานเภสัช (ยารักษาโรค)

สำหรับภิกษุมีข้อจำกัดเข้าไปอีก เรียกว่า นิสสัย 4 คือ เครื่องอาศัยของบรรพชิต คือ

- บิณฑบาต ได้จากกำลังปลีแข้ง
- จีวร ได้มาจากผ้าห่อศพ ผ้าที่เขาทิ้ง
- เสนาสนะ ได้มาจากอาศัยโคนต้นไม้
- คิลานเภสัช ได้มาจากน้ำมูตรเน่าทำเป็นยา

แต่อาจมีอดิเรกลาภในแต่ละปัจจัยจากมีผู้ถวายก็ได้

นิสสัย 4 อุปัจฌายวัตรภารวาร ตปฎ.4

ค้าขาย

สมัยหนึ่งพุทธองค์ทรงตรัสกับภิกษุทั้งหลายว่า การค้าขาย 5 ประการนี้ อันอุบาสกไม่พึงประกอบ

1. สัตถวณิชชา	การค้าขายอาวุธ
2. สัตตวณิชชา	การค้าขายมนุษย์
3. มังสวณิชชา	การค้าขายเนื้อสัตว์
4. มัชชวณิชชา	การค้าขายน้ำเมา
5. วิสวณิชชา	การค้าขายยาพิษ

วณิชชสูตร ว่าด้วยการค้าขายที่อุบาสกไม่ควรประกอบ ตปฎ.22

สุขคฤหัสถ์

สมัยหนึ่ง ณ เชตวันวิหาร อนาถบิณฑิการาม ใกล้นครสาวัตถี ท่านอนาถบิณฑิกคฤหบดีเฝ้าพระพุทธเจ้าทรงตรัสสอนเรื่อง สุข 4 ประการที่คฤหัสถ์ผู้บริโภคกามพึงได้รับตามกาลสมัย

1. อัตถิสุข สุขเกิดจากความมีทรัพย์
2. โภคสุข สุขเกิดจากการจ่ายทรัพย์บริโภค
3. อนณสุข สุขเกิดจากการไม่เป็นหนี้
4. อนวัชชสุข สุขเกิดจากการประกอบการงานที่ปราศจากโทษ

สุข 3 ข้อแรก ไม่สุขถึงเสี้ยวที่ 16 อันจำแนกแล้ว 16 ครั้ง ของสุขข้อที่ 4

อันนาถสูตร สุข 4 ประการ ตปฎ.21

ทิศธรรม

สมัยหนึ่ง ณ เวหุวันวิหาร ใกล้กรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ สิงคาลกมาณพ ซึ่งมีผ้านุ่งผ้าห่ม ผมเผ้าเปียกปอนพนมมือไหว้ทิศทั้ง 6 ตามที่บิดาสั่งไว้ก่อนตาย พระพุทธองค์ทอดพระเนตรเห็นเมื่อเสด็จจะเข้าไปบิณฑบาตในกรุงราชคฤห์ จึงตรัสถามและทรงแสดงธรรมว่าด้วย

- กรรมกิเลส คือ การกระทำที่เศร้าหมองที่ควรละ 4 อย่าง คือ ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม พูดเท็จ
- อคติ คือ กรรมอันเป็นบาปซึ่งควรเว้น 4 อย่าง คือ ลำเอียง เพราะ ฉันทาคติ (ชอบ) โทสาคติ (ชัง) โมหาคติ (หลง) ภยาคติ (กลัว)
- อบายมุข ช่องทางแห่งความฉิบหายของโภคทรัพย์ ควรห่าง 6 อย่าง
- ดื่มสุราเมรัย
- เที่ยวกลางคืน
- ดูการละเล่น
- เล่นการพนัน
- คบคนชั่วเป็นมิตร
- เป็นคนเกียจคร้าน

แต่ละข้อทรงแสดงโทษข้อละ 6 อย่าง

จากนั้นทรงสอนเรื่องการคบมิตร มีมิตรเทียม มิตรแท้ซึ่งมีลักษณะแบบละ 4 ประการ และทรงแสดงถึงทิศ 6 ในวินัยของพระอริยเจ้า อันแสดงถึงการนอบน้อมต่อบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบตัว

1. ทิศเบื้องหน้า (ทิศตะวันออก) คือ มารดาบิดา
2. ทิศเบื้องขวา (ทิศใต้) คือ ครู อาจารย์

3. ทิศเบื้องหลัง (ทิศตะวันตก) คือ บุตร ภรรยา
4. ทิศเบื้องซ้าย (ทิศเหนือ) คือ มิตรสหาย
5. ทิศเบื้องล่าง คือ คนงาน
6. ทิศเบื้องบน คือ สมณพราหมณ์

แต่ละทิศผู้เป็นแกนทิศมีข้อควรปฏิบัติต่อบุคคลในทิศต่าง ๆ อย่างไร อย่างละ 5 ข้อ และบุคคลผู้อยู่โดยรอบควรอนุเคราะห์ตอบอย่างไร อย่างละ 5 ข้อ

เมื่อได้รับธรรมโอวาทแล้ว สิงคาลกมาณพ ก็แสดงตนเป็นอุบาสกถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง นับแต่นั้นเป็นต้นไป

สิงคาลกสูตร ว่าด้วยคิหิปฏิบัติ ตปฎ.11

มงคลอันสูงสุด

สมัยหนึ่ง ณ เชตวันวิหาร อนาถบิณฑการาม ใกล้กรุงสาวัตถี ได้มีผู้ไปเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยยกความเห็นที่แตกต่างกันว่าการกระทำใดนำมาซึ่งความสุขความเจริญความสวัสดี ทรงแสดงมงคล 38 ดังนี้

1. ไม่คบคนพาล
2. คบบัณฑิต
3. บูชาผู้ควรบูชา
4. อยู่ในถิ่นที่ดี
5. ทำดีไว้แล้ว
6. ตั้งตนไว้ชอบ
7. ศึกษาเสมอ
8. มีศิลปวิทยา
9. วินัยที่ศึกษาดี
10. วาจาเป็นสุภาษิต
11. บำรุงมารดาบิดา
12. สงเคราะห์บุตร
13. เลี้ยงดูภรรยา
14. การงานไม่คั่งค้าง
15. บริจาคทาน
16. ประพฤติธรรม
17. สงเคราะห์ญาติ
18. ทำงานที่ไม่มีโทษ
19. เว้นการทำบาป
20. เว้นการดื่มน้ำเมา
21. ไม่ประมาทในธรรม
22. ความเคารพ
23. อ่อนน้อมถ่อมตน
24. ยินดีในสิ่งที่ตนมี
25. กตัญญูรู้คุณ
26. ฟังธรรมตามกาล
27. เป็นผู้อดทน
28. ว่าง่ายสอนง่าย
29. พบเห็นสมณะ
30. สนทนาธรรมตามกาล
31. เพียรเผากิเลส
32. ประพฤติพรหมจรรย์
33. เข้าใจอริยสัจ
34. แจ่มแจ้งในพระนิพพาน
35. จิตไม่หวั่นไหวในธรรมดาของโลก
36. จิตไม่เศร้าโศก
37. จิตปราศจากธุลี
38. จิตสุขเกษม

ผู้ประพฤติตามมงคลเหล่านี้ ย่อมไม่ปราชัยทุกที่ มีความสวัสดีทุกเมื่อ

เป็นบทสวดของพระในงานมงคล

มงคลสูตร ว่าด้วยอุดมมงคล 38 ตปฎ .25

ความสุขที่แท้จริง

...ความไม่มีโรค เป็นลาภอย่างยิ่ง
ความสันโดษ เป็นทรัพย์อย่างยิ่ง
ความไว้วางใจกัน เป็นญาติอย่างยิ่ง
พระนิพพาน เป็นสุขอย่างยิ่ง

...ผู้ชนะย่อมก่อเวร
ผู้แพ้ย่อมเป็นทุกข์
ผู้สงบระงับละความชนะ ความแพ้ได้แล้ว
นั่นแหละจึงอยู่เป็นสุข

...ไม่มีไฟใดเสมอด้วย ราคะ
ไม่มีโทษใดเสมอด้วย โทสะ
ไม่มีทุกข์ใดเสมอด้วย เบญจขันธ์
ไม่มีสุขใดเสมอด้วย ความสงบ

...ความหิวเป็นโรคอย่างยิ่ง
สังขารเป็นทุกข์อย่างยิ่ง
เมื่อรู้ความจริงนี้แล้วควรมุ่งทำนิพพานให้แจ้ง
เพราะนิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง

(ธรรมบทเป็นบทแห่งธรรมในลักษณะสุภาษิตสั้น ๆ)

ธรรมบท สุขวรรค ตปฎ.25

ธรรมอันเป็นเครื่องให้ถึงความสำเร็จ

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย อิทธิบาท 4 เหล่านี้ อันบุคคลเจริญแล้ว กระทำให้มากแล้ว เป็นอริยะ นำออกจากทุกข์ ย่อมนำผู้บำเพ็ญอิทธิบาทนั้นไปเพื่อความสิ้นทุกข์โดยชอบ อิทธิบาท 4 เป็นไฉน ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมเจริญอิทธิบาทประกอบด้วย

1. ฉันทสมาธิและปธานสังขาร (ความพอใจรักใคร่ในการนั้น)
2. วิริยสมาธิและปธานสังขาร (ความพากเพียรขยันในการนั้น)
3. จิตตสมาธิและปธานสังขาร (ความคิดเอาใจฝักใฝ่ในการนั้น)
4. วิมังสาสมาธิและปธานสังขาร (ความไตร่ตรองพิจารณาตรวจสอบแก้ไขในการนั้น)

อิทธิบาท 4 นี้มีกล่าวไว้ในหัวข้อต่าง ๆ ว่าผลการเจริญทำให้ทรงสำเร็จพระอรหันตสัมมาพุทธเจ้า ใครที่เจริญธรรมนี้ทำให้มีฤทธิ์ ทำให้อายุยืน

อริยสูตร เจริญอิทธิบาท 4 เพื่อความสิ้นทุกข์ ตปฎ.19

ธรรมที่เป็นใหญ่ในกิจของตน

ธรรม 5 อย่างที่เป็นไปในส่วนข้างวิเศษเป็นไฉน ? คือ อินทรีย์ 5 ได้แก่

อินทรีย์ คือ ศรัทธา (ความเชื่อ)
วิริยะ (ความเพียร)
สติ (ความระลึกได้)
สมาธิ (ความตั้งจิตมั่น)
ปัญญา (ความรู้ชัดทั่ว)

ธรรม 5 อย่างเหล่านี้เป็นไปส่วนข้างเจริญ

ธรรมชุดนี้เรียกอีกอย่างว่า พละ 5 (ธรรมอันเป็นกำลัง)

ทสุตตรสูตร ว่าด้วยธรรมหมวด 1 ถึง หมวด 10 ตปฎ.11

ธรรมที่ทำให้งาม

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ธรรม 2 อย่างนี้ เป็นไฉน ? คือ

ขันติ (ความอดทน เพื่อบรรลุความดีงาม ความมุ่งหมายอันชอบ)

โสรัจจะ (ความเสงี่ยมงาม)

ตติยปัณณาสก์ ว่าด้วยกุศล 2 อย่าง 17 นัย ตปฎ.20

ธรรมที่คุ้มครองโลก

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ธรรมฝ่ายขาว 2 อย่างนี้ ย่อมคุ้มครองโลก รักษาโลก

1. หิริ (ความละอายใจในการทำชั่ว)
2. โอตตัปปะ (ความเกรงกลัวในการทำความชั่ว)

ถ้าธรรมฝ่ายขาว 2 อย่างนี้ไม่พึงคุ้มครองโลกได้แล้ว การนับถือฐานะว่าเป็นมารดา น้า ป้า ภรรยา

ของอาจารย์ – ครู ก็จักไม่เกิดขึ้น โลกจักถึงความสำส่อนเหมือนกับพวก แพะ แกะ ไก่ หมู หมา และหมาจิ้งจอกฉะนั้น

ปฐมปัณณาสก์ ว่าด้วยธรรม 2 อย่าง 9 ประเภท ตปฎ.20

ธรรมที่มีอุปการะมาก

สมัยหนึ่งพุทธองค์พร้อมด้วยเหล่าภิกษุประทับ ณ ฝั่งสระโปกขรณีชื่อ คัคครา ใกล้กรุงจัมปา แคว้นอังคะ พระสารีบุตร ได้แสดงพุทธธรรมที่เรียบเรียงตั้งแต่หมวดธรรมที่มี 1 ข้อ ถึง 10 ข้อ หมวดธรรมที่มีอุปการะมากก็มีตั้งแต่ 1 ข้อ ถึง 10 ข้อ ธรรมที่มีอุปการะมาก (ที่เราคุ้นเคย)

1. สติ (ความระลึกได้ สำนึก ไม่เผลอ)
2. สัมปชัญญะ (ความรู้ตัว รู้ชัดตามความเป็นจริง)

ทสุตตรสูตร สูตรว่าด้วยหมวดธรรมหมวด 1 ถึง หมวด 10 ตปฎ.11

พรหมวิหาร 4

สมัยหนึ่ง ณ มนสากตคาม ใกล้แม่น้ำอจิรวดี แคว้นโกศล มีพราหมณ์หนุ่ม 2 คน ชื่อวาเสฏฐะ และภารทวาชะ สนทนากันเรื่องของทางไปสู่ความเป็นผู้ร่วมกับพระพรหม ได้เฝ้าพุทธองค์เพื่อทูลถามเรื่องนี้ ทรงแสดงธรรมแก่พราหมณ์ทั้งสองในหัวข้อต่าง ๆ และหัวข้อหนึ่งที่ทรงแสดง คือ อัปปมัญญา อันแผ่ไปตลอดทุกทิศ ทุกหมู่เหล่า

ดูกรวาเสฏฐะ อีกข้อหนึ่ง ภิกษุมีใจประกอบด้วย

เมตตา (ความรักใคร่ ปรารถนาให้สรรพสัตว์มีความสุข)

กรุณา (ความสงสาร ใฝ่ใจคิดช่วยให้สรรพสัตว์พ้นทุกข์)

มุทิตา (ความยินดี จิตแจ่มใสเมื่อสรรพสัตว์มีความสุข)

อุเบกขา (ความวางใจเป็นกลาง จิตสงบในผลกรรมของสรรพสัตว์ตามธรรมดาของโลก)

ดูกร วาเสฏฐะ นี่แลเป็นทางเพื่อความเป็นสหายแห่งพรหม เมื่อตายแล้วย่อมเข้าไปอยู่ร่วมกับพรหมได้พราหมณ์ทั้งสองศรัทธาแสดงตนเป็นอุบาสกตลอดชีวิต

(ธรรมชุดนี้เรารู้จักกันดีว่า พรหมวิหาร 4 และพราหมณ์ 2 คนนี้ต่อมาได้ขอบวชเป็นภิกษุ ดังมีเรื่องปรากฏใน อัคคัญญสูตร)

เตวิชชสูตร พระสูตรว่าด้วยไตรเพทขอ งพราหมณ์ ตปฎ.9

ศีล : แนวปฏิบัติเพื่อความดีงามของกายและวาจา

สมัยหนึ่ง ณ สวนอัมพลัฏฐิกา ระหว่างกรุงราชคฤห์กับเมืองนาลันทา แคว้นมคธ พุทธองค์ประทับอยู่ มีพราหมณ์กูฏทันตะ ซึ่งดูแลหมู่บ้านขานุมัตต์ ได้เตรียมมหายัญเพื่อเซ่นสรวงบูชาเทพเจ้า โดยนำโคตัวผู้ ลูกโคตัวผู้ ลูกโคตัวเมีย แพะ แกะ อย่างละ 700 ตัว ผูกกับหลักไว้แล้วเพื่อเตรียมฆ่าบูชายัญ แต่อยากรู้ว่าพระพุทธองค์จะทรงมียัญอย่างอื่นซึ่งใช้ทรัพย์น้อยกว่า มีการตระเตรียมน้อยกว่า และมีผลมากกว่า มีอานิสงส์มากกว่า ได้มาทูลถาม ทรงตอบว่า มี พราหมณ์ เช่น การถึงพระรัตนตรัย การสมาทานสิกขาบท ถือรับข้อฝึกความประพฤติ 5 (คือศีล 5)

1. เว้นจากการฆ่าสัตว์
2. เว้นจากการลักทรัพย์
3. เว้นจากการประพฤติผิดในกาม
4. เว้นจากการพูดเท็จ
5. เว้นจากการดื่มน้ำเมา คือสุราและเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท

จุลศีล กูฏทันตสูตร ตปฎ. 9

สมัยหนึ่ง ณ วัดบุพพาราม กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล นางวิสาขามหาอุบาสิกา ผู้ซึ่งสร้างวัดนี้ ได้เข้าเฝ้าพุทธองค์ ทรงตรัสว่าอุโบสถอันประกอบด้วยองค์ 8 บุคคลเข้าไปอยู่แล้ว มีผล อานิสงส์ ความรุ่งเรือง ความแพร่หลายมากกว่าพระราชาผู้ครองราชย์ในมหาชนบท 16 รัฐ ซึ่งมีรัตนะ มีอิสรภาพ มีอธิปไตย มีค่าไม่ถึงเสี้ยวที่ 16 แห่งอุโบสถศีล สมาทานสิกขาบท 8 (คือ ศีล 5 ปรับข้อ 3 และเติมอีก 3 ข้อ)

3. เว้นจากการผิดพรหมจรรย์ คือไม่ร่วมประเวณี
6. เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล
7. เว้นจากการฟ้อนรำ ขับร้อง ประโคม ดูการละเล่น การลูบไล้ประดับด้วยของหอมและดอกไม้
8. เว้นจากการนั่งนอนบนที่นอนอันสูงใหญ่

(เป็นข้อปฏิบัติยิ่งขึ้นสำหรับอุบาสก อุบาสิกา โดยเน้นในวันอุโบสถหรือตลอดไปยิ่งดี ศีล 8 นี้ แม่ชีถือปฏิบัติ)

วิสาขสูตร ว่าด้วยอุโบสถมีองค์ 8 มีผลมาก ตปฎ.23

สมัยหนึ่ง สามเณรทั้งหลายดำริว่าสิกขาบทของพวกเรามีเท่าไร และต้องศึกษาอะไร ภิกษุกราบทูลเรื่องนี้แด่พุทธองค์ ทรงตรัสอนุญาตให้สามเณร ถือและศึกษาในสิกขาบท 10 (ศีล 10 เหมือนศีล 8 แต่ข้อ 7 แยกเป็น 2 ข้อ ข้อ 8 เดิมเลื่อนไปเป็นข้อ 9)

7. เว้นจากการฟ้อนรำ ขับร้อง ประโคม ดูการละเล่น
8. เว้นจากการลูบไล้ประดับด้วยของหอมและดอกไม้

9. เว้นจากการนั่งนอนบนที่นอนอันสูงใหญ่

10. เว้นจากการรับเงินทอง

สิกขาบทของสามเณร ทายัชชภาณวาร ตปฎ. 4

บรรพชาสู่ภิกษุ

สมัยหนึ่ง ณ กูฏาคาร ป่ามหาวัน กรุงเวสาลี แคว้นวัชชี พุทธองค์ทรงตรัสกับ มหาลิ กษัตริย์ลิจฉวี แห่งแคว้นวัชชี ว่า ครั้งหนึ่ง ณ วัดโฆสิตาราม นอกกรุงโกสัมพี แคว้นวังสะ มีปริพาชกนาม มัณฑิยะ และ ชาลิยะมาเฝ้าพระองค์ ได้ปราศรัยกัน แล้วในที่อันควรและทูลถามว่า

"อาวุโส โคตมะ ชีวะก็อันนั้น สรีระก็อันนั้น หรือ ชีวะก็อันอื่น สรีระก็อันอื่น"

ทรงตรัสตอบว่า ทรงตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เองแล้ว ทรงสั่งสอนสรรพสัตว์ ประกาศพรหมจรรย์บริสุทธิ์ บริบูรณ์ ผู้ฟังธรรมก็ศรัทธาพิจารณาเห็นว่า "ฆราวาสคับแคบ เป็นทางมาแห่งธุลี, บรรพชาเป็นโอกาสว่าง มิใช่เป็นการง่ายที่จะอยู่ครองเรือนแล้วประพฤติพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์ โดยส่วนเดียวดุจสังข์อันขัดดีแล้ว, ถ้ากระไรจะพึงปลงผมและหนวด นุ่งห่มผ้ากาสายะแล้ว ออกจากเรือนบวชสู่ความไม่มีเรือนเถิด"

ภิกษุผู้บวชแล้วปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตั้งแต่ชั้นต่ำไปจนชั้นสูง ก็จะหมดความสงสัย เรื่องชีวะ สรีระ อันนั้นอันอื่นไปเอง

มหาลิสูตร เรื่องมัณฑิยปริพาชกและชาลิยปริพาชก ตปฎ. 9

ข้อที่จะต้องศึกษา

สมัยหนึ่ง ณ กูฏาคารศาลา ป่ามหาวัน กรุงเวสาลี แคว้นวัชชี พุทธองค์ทรงตรัสกับภิกษุวัชชีรูปหนึ่ง เข้าเฝ้าทูลถามว่าข้าแต่ท่านผู้เจริญ สิกขาบท 150 ถ้วนนี้ ย่อมมาสู่อุเทศยกขึ้นแสดงทุกกึ่งเดือน ข้าพระองค์ไม่สามารถที่จะศึกษาในสิกขาบทนี้ พระเจ้าข้า

พุทธองค์ตรัสถามว่า ดูกรภิกษุ ก็ท่านสามารถจะศึกษาในสิกขา 3 นี้ได้ไหม

อธิศีลสิกขา (ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมกาย วาจาเพื่อให้เกิดความประพฤติดีอย่างสูง)

อธิจิตสิกขา (ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมจิต เพื่อให้เกิดสมาธิอย่างสูง)

อธิปัญญาสิกขา (ข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมปัญญาเพื่อให้เกิดความรู้แจ้งอย่างสูง)

ภิกษุรูปนี้รับว่าสามารถจะศึกษาในสิกขา 3 ได้ ทรงตรัสว่า เมื่อศึกษาแล้วจักละราคะ โทสะ โมหะ เสียได้ ไม่กระทำกรรมเป็นอกุศล ไม่เสพกรรมที่เป็นบาป

(สิกขาบทของภิกษุสมัยนั้นมี 150 ส่วนหัวข้อธรรมนี้เรียกว่าไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา)

วัชชีปุตตสูตร ว่าด้วยการเจริญไตรสิกขาเพื่อละอกุศลมูล ตปฎ. 20

อริยบุคคลผู้ประเสริฐ

สมัยหนึ่ง ณ อุกกัฏฐนครติดต่อกับเสตัพยนคร แคว้นโกศล พุทธองค์เสด็จไปโปรด โทณพราหมณ์ โดยประทับรอยพระบาทบนพื้นดิน แล้วเสด็จไปประทับใต้ร่มไม้ โทณพราหมณ์ผ่านมาเห็นรอยพระบาทซึ่งมีลักษณะพิเศษคิดว่าไม่ใช่รอยเท้ามนุษย์ พราหมณ์ได้เดินตามรอยพระบาทเฝ้าพระพุทธเจ้า ทูลถามว่า ท่านผู้เจริญ ท่านเป็นเทพเจ้าหรือ ทรงตอบปฏิเสธ และพราหมณ์ก็ทูลถาม ทรงเป็น คนธรรพ์ ยักษ์ มนุษย์ ทรงปฏิเสธหมด เพราะทรงละอาสวะกิเลสทั้งหมดในสันดานที่จะเป็นบุคคลเหล่านั้นได้ขาดแล้ว ดุจดอกบัวที่เกิดและเจริญในน้ำ แล้วพ้นน้ำ น้ำไม่ติด ฉันใด พระองค์เกิดในโลก เจริญในโลก แต่เป็นอยู่เหนือโลก โลกไม่ฉาบทาแปดเปื้อนได้

"พราหมณ์ ท่านจงจำเราไว้ว่าเป็น "พุทธะ" เถิด"

โทณสูตร โทณพราหมณ์ทูลถามปัญหา ตปฎ.21

ผู้ประเสริฐ

ทักขิไณยบุคคล (อริยบุคคล ผู้ประเสริฐ)	สิกขาที่บำเพ็ญ	สังโยชน์ที่ละได้ (ละกิเลสที่ผูกมัดสัตว์ไว้กับวัฏสังสาร)
ระดับ 4 พระอรหันต์ (ผู้บรรลุพระนิพพาน)	ศีล สมาธิ ปัญญา บริบูรณ์	10. อวิชชา (ความไม่รู้จริง) 9 อุทธัจจะ (ความฟุ้งซ่าน) 8. มานะ (ความถือตนว่าเป็นนั่นเป็นนี่) 7. อรูปราคะ (ความติดใจในอรูปธรรม) 6. รูปราคะ (ความติดใจในรูปธรรมอันประณีต)
ระดับ 3 พระอนาคามี (ผู้ไม่เวียนกลับมาอีก)	ศีล สมาธิ บริบูรณ์ (ปัญญาพอประมาณ)	5. ปฏิฆะ (ความกระทบกระทั่งในใจ) 4. กามราคะ (ความติดใจในกามคุณ)
ระดับ 2 พระสกทาคามี (ผู้กลับมาเกิดอีกครั้งเดียว)	เหมือนระดับ 1 และละสังโยชน์ ข้อ 4-5 อย่างหยาบได้ จึงมี ราคะ โทสะ โมหะ เหลือเบาบาง	
ระดับ 1 พระโสดาบัน (ผู้ถึงกระแสที่จะนำสู่นิพพาน)	ศีลบริบูรณ์ (สมาธิ-ปัญญาพอประมาณ)	3. สีลัพพตปรามาส (ความถือมั่นศีลพรต) 2. วิจิกิจฉา (ความลังเลสงสัย) 1. สักกายทิฏฐิ (ความเห็นว่าเป็นตัวของตน)

(เพื่อความเข้าใจได้ง่าย จึงนำมาจากหนังสือ พุทธธรรม ตอน 4 : ชีวิตควรให้เป็นอย่างไร ของท่านเจ้าคุณพระประยุทธ์ ปยุตฺโต โดยปรับตำแหน่งระดับที่ 1 อยู่ล่าง ระดับที่สูงกว่าอยู่บนและเติมคำแปล)

การไม่เกิดอีกเป็นสุขในโลก

พุทธองค์ตรัสคาถา ดังนี้ว่า

ธรรมชาติอันเกิดแล้ว มีแล้ว เกิดขึ้นพร้อมแล้ว อันปัจจัยทำแล้ว ปรุงแต่งแล้วไม่ยั่งยืน ระคนแล้วด้วยชราและมรณะ เป็นรังแห่งโรค ผุพัง มีอาหารและตัณหาเป็นแดนเกิด ไม่ควรยินดีธรรมชาตินั้น การสลัดออกซึ่งธรรมชาตินั้นเป็นบทอันระงับ จะคาดคะเนเอาไม่ได้ ยั่งยืน ไม่เกิด ไม่เกิดขึ้นพร้อม ไม่มีความโศก ปราศจากธุลี

ความดับแห่งทุกขธรรมทั้งหลาย คือ ความที่สังขารสงบระงับเป็นสุข

(การที่ทรงตรัสนี้ คือ นิพพาน)

อชาตสูตร ว่าด้วยสิ่งไม่เกิดอีกเป็นสุขในโลก ตปฎ. 25

นิพพานธาตุ 2 ประการ

ดูกรภิกษุ นิพพานธาตุ 2 ประการนี้เป็นไฉน

1. สอุปาทิเสสนิพพานธาตุ เพราะสิ้นตัณหาเครื่องนำไปสู่ภพ
2. อนุปาทิเสสนิพพานธาตุ เพราะดับสนิทแห่งภพทั้งหลายโดยประการทั้งปวงอันมีในเบื้องหน้า

(ประการแรก ดับกิเลสมีเบญจขันธ์เหลือ ประการหลังดับกิเลสไม่มีเบญจขันธ์เหลือ)

ธาตุสูตร ว่าด้วยเรื่องนิพพานธาตุ 2 ประการ ตปฎ. 25

ฐานข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาขององค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายละเอียดข้อมูลเอกสารหมวด: องค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ชื่อเอกสาร บทบาทและหน้าที่ขององค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เนื้อหาย่อ

จากการศึกษา เรื่อง "บทบาทและหน้าที่ขององค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ บทบาทและหน้าที่ขององค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามความคาดหวังของประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิ และตามพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในรอบ 2 ปี ที่ผ่านมา (2544 - 2546) และเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ระหว่างสภาที่ปรึกษาฯ กับคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสภาเศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทตามพฤติกรรมที่ปรากฏเป็นจริงในเชิงนิติศาสตร์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากแสดงบทบาทและหน้าที่ขององค์กร สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แล้วทำการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เนื้อหาเต็ม

พรรณราย ขันธกิจ
เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

บทบาทและหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามที่กฎหมายกำหนดนั้น ประกอบด้วยการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจและสังคม และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยสภาที่ปรึกษาฯ มีวิธีการดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญๆ คือ (1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อนำมากำหนดทางเลือก (Alternatives) ในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี (2) การสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยง เพื่อสะท้อนความคิดเห็นหรือปัญหาหรือความต้องการจากประชาชนมาสู่สภาที่ปรึกษาฯ เพื่อวิเคราะห์เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี และ (3) ติดตามและประเมินผลกระทบ (Impact) ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

สำหรับบทบาทและหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ ตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาประกอบด้วยบทบาทใน 4 ฐานะ คือ (1) ที่ปรึกษาในฐานะ "ผู้ให้การสนับสนุน" (Advocate) ซึ่งสอดคล้องกับข้อกฎหมายที่ว่า สภาที่ปรึกษาฯ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม (2) ที่ปรึกษาในฐานะ "ผู้ค้นหาความจริง" (Fact Finder) โดยสภาที่ปรึกษาฯ มีหน้าที่แสวงหาข้อมูลต่างๆ ซึ่งมีเทคนิค วิธีการและเครื่องมือมากมาย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การจดบันทึก การประชุม การจัดเวทีเพื่อแสดงความคิดเห็น ฯลฯ (3) ที่ปรึกษาในฐานะ "ผู้สะท้อนปัญหา" (Reflector) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2543 มาตรา 10 ที่บัญญัติว่า "สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์กรสะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคม" และ (4) ที่ปรึกษาในฐานะ "ผู้กระตุ้น" (Stimulator) เนื่องจากสภาที่ปรึกษาฯจะทำหน้าที่ยกประเด็นปัญหาขึ้นมาให้ฝ่ายบริหารตัดสินใจหรือคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดปัญหาอะไรขึ้นในอนาคต แล้วกระตุ้นให้มีการศึกษา ค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์วิจัย

การดำเนินการของสภาที่ปรึกษาฯ กับไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย โดยได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ เกี่ยวข้องกับปัญหาเศรษฐกิจและสังคมโดยตรง 12 เรื่อง จากทั้งหมด 33 เรื่อง นอกนั้นเป็นเรื่องการพิจารณากฎหมาย โครงการเร่งด่วนของรัฐบาล และการบริหารงานของรัฐบาล ซึ่งน่าพิจารณาในแต่ละเรื่องว่า เกี่ยวข้องกับภารกิจของสภาที่ปรึกษาฯ หรือไม่ อย่างไร และยังได้การพิจารณาร่างแผนการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และการพิจารณาร่างแผนพัฒนาการเกษตรในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 เป็นการให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนอื่น แต่ยังไม่มีกฎหมายกำหนดให้ดำเนินการ สภาที่ปรึกษาฯ สามารถดำเนินการได้หรือไม่ และมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนอื่นหรือไม่ นอกจากนั้น สภาที่ปรึกษาฯ ยังได้แต่งตั้งคณะทำงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารสำนักงาน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารบุคลากร และการบริหารงบประมาณ ทำให้สภาที่ปรึกษาฯ แสดงบทบาทในฐานะ "ผู้ควบคุมการบริหารสำนักงาน" ด้วย โดยที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้สภาที่ปรึกษาฯ มีหน้าที่บริหารสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ

ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาเศรษฐกิจและสังคมของสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีความชัดเจนกว่าอำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ และครอบคลุมไปถึงอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติด้วย โดยที่อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ กฎหมายมิได้บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวและเมื่อเปรียบเทียบบทบาทและหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า ทั้งสององค์กรมีบทบาทและหน้าที่เช่นเดียวกันหลายประการ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ จึงควรแก้ไขปรับปรุงให้การดำเนินการของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันที่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามการปฏิรูปการเมือง

นอกจากนั้น ผู้ศึกษายังได้สรุปบทบาทและหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจากการประมวลความเห็นของประชาชน เรื่อง อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สรุปความเห็นของประชาชน ดังนี้

1) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจและสังคมต่อคณะรัฐมนตรี และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ตลอดจนให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชน

2) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม โดยการระดมสมองจากทุกสายอาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและมีมาตรฐาน ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากทั้งในและต่างประเทศเพื่อส่งไปยังรัฐบาล และเป็นศูนย์กลางบริหารทางเลือกที่รัฐบาลสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจ

3) ศึกษา วิจัย กำกับการวิจัย เพื่อค้นหาทางเลือกในการให้คำปรึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมให้กับรัฐบาล และแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อศึกษาวิจัยตามที่สภาที่ปรึกษาฯ จะมอบหมาย

4) รวบรวมข้อมูล จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การปฏิบัติงานตามแผนต่างๆ ของรัฐบาล และเรียกข้อมูล หรือเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง

5) จัดเวทีประชาคม เพื่อรับฟังเสียงสะท้อนผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากประชาชน และส่งเสียงสะท้อนไปยังรัฐบาล

6) ติดตามรายงานผลความก้าวหน้า โดยการสร้างมาตรการที่สามารถให้รัฐบาลนำข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการ และติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการดำเนินการ

สำหรับบทบาทและหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้จากสื่อต่างๆ สรุปได้ว่า บทบาทและหน้าที่ และเหตุผลในการดำรงอยู่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สำคัญๆ ได้แก่ อิสระทางความคิด เอกภาพในด้านอื่น กระตุ้นความคิด ผลักดันการสร้างเครือข่าย ไม่สร้างองค์กรหรือเครือข่ายขึ้นใหม่ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม สะท้อนปัญหาประชาชน ภูมิปัญญาประชาชน ปรับนโยบายและแผนให้เหมาะสม เป็นที่ปรึกษาของรัฐบาล เป็นที่ยอมรับของประชาชน เป็นที่พึ่งให้กับประชาชน อาศัยการทำงานแบบต่อยอดเพื่อความประหยัด และเกิดประสิทธิผล และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ สร้างปฏิสัมพันธ์การพัฒนา

โดยที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีบทบาทและหน้าที่ตามกฎหมายมี 4 ฐานะ คือ (1) หน่วยงานเลขานุการ ทำหน้าที่บริหารและอำนวยการประชุม ในฐานะเป็นเลขานุการการประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขานุการคณะทำงานประจำและคณะทำงานเฉพาะกิจ ตลอดจนดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2) หน่วยงานวิชาการ ทำหน้าที่หน่วยงานทางวิชาการให้แก่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะทำงานประจำ และคณะทำงานเฉพาะกิจ รวมทั้งจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (3) หน่วยงานเชื่อมโยง สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ทำหน้าที่เชื่อมโยงเครือข่ายภาคประชาชน เชื่อมโยงกับประชาชนโดยตรง และเชื่อมโยงสารสนเทศ เพื่อสื่อสารกับเครือข่ายภาคประชาชนและทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ การดำเนินการขององค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ (4) หน่วยงานธุรการ รับผิดชอบในงานธุรการขององค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้แก่ งานบริหารทั่วไป งานบริหารบุคคล งานบริหารการเงินและพัสดุ งานประชาสัมพันธ์ และงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับสรุปบทบาทและหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ตามทฤษฎีการให้คำปรึกษา ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติงานของสำนักงานฯ (Planning) การจัดโครงสร้างของสำนักงานฯ (Organizing) การบริหารงานบุคคลของสำนักงานฯ (Staffing) การกำกับสั่งการการปฏิบัติงานในสำนักงานฯ (Directing) การประสานงานภายในและภายนอกสำนักงานฯ (Coordinating) การรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้เกี่ยวข้อง (Reporting) และการบริหารงบประมาณของสำนักงานฯ (Budgeting)

ทั้งนี้ บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ตามที่เกิดขึ้นจริงสรุปว่า หน้าที่ด้านเลขานุการนั้น งานเลขานุการการประชุมที่มีปริมาณมาก และมีความยุ่งยากในการทำงานหลายประการ โดยที่บุคลากรในระยะเริ่มแรกมีเพียง 19 อัตรา และเป็นบุคลากรที่ต้องเรียนรู้งานซึ่งมีสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ที่มีความหลากหลาย และยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ในส่วนของ**หน่วยงานด้านวิชาการ** ถึงแม้สำนักงานจะยังไม่ได้จัดตั้งหน่วยงานด้านวิชาการเป็นการเฉพาะ เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการดำเนินการในวาระเริ่มแรก บุคลากรของสำนักงานมีจำนวนจำกัด แต่อย่างไรก็ตาม แต่ละหน่วยงานต่างก็มีงานวิชาการอยู่ในความรับผิดชอบ โดยเฉพาะบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการที่ต้องสำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์ประเด็นทาง

วิชาการ ตลอดจนต้องติดตามและประเมินผลประเด็นที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี และ **หน่วยงานด้านธุรการ** ในระยะเริ่มแรกประสบปัญหาต่างๆ มากมาย เนื่องจากเป็นองค์กรใหม่ที่มีองค์ประกอบแตกต่างจากองค์กรอื่นๆ จึงต้องศึกษาระเบียบราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยรอบคอบ ทำให้การจัดตั้งองค์กรและจัดวางระบบและระเบียบเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารการเงินและพัสดุ โดยเฉพาะการเบิกจ่ายเงินและสิทธิประโยชน์ขององค์กรสภาที่ปรึกษาฯ ต้องใช้เวลาและต้องหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด

นอกจากนั้น ยังได้ศึกษาปัญหาอันเกิดจากการแสดงบทบาทและหน้าที่ขององค์กรสภาที่ปรึกษาฯ ประกอบด้วย (1) ปัญหาการตีความเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ขององค์กรสภาที่ปรึกษาฯ และความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ และบุคลากรของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในวงงานการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี (2) ปัญหาการดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ และสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ตามที่กฎหมายกำหนด และ (3) ปัญหาการดำเนินการขององค์กรพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และการจัดตั้งองค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

(1) **ข้อเสนอแนะในแนวแคบ** ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามบริบทของกฎหมายและการบริหารองค์กรในปัจจุบัน ดังนี้

- ควรมีการศึกษาวิจัยและประเมินผล บทบาทของสภาที่ปรึกษาฯ สมาชิก สภาที่ปรึกษาฯ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ในเชิงลึก แล้วจัดทำระเบียบการดำเนินงานของทั้งสภาที่ปรึกษาฯ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ โดยอาจจะประกอบด้วยคู่มือการดำเนินการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ คู่มือการประชุม (หรือข้อบังคับการประชุม) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะทำงาน เพื่อเป็นหลักเกณฑ์และเป็นมาตรฐาน ในการดำเนินการที่สามารถใช้กับสภาที่ปรึกษาฯ ทุกวาระที่สรรหาเข้ามาทุกๆ 3 ปี โดยที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ กำลังศึกษาเพื่อการจัดทำโครงสร้างสำนักงาน และจัดทำคู่มือการเงินการคลังและพัสดุ การบริหารงานธุรการ การบริหารงานบุคลากร และการบริหารการเงินการคลังและพัสดุ

- ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ สถานภาพ และความสัมพันธ์ของสภาที่ปรึกษาฯ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งในเชิงกฎหมายและการบริหารจัดการ เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการ อันจะทำให้การแสดงบทบาทและหน้าที่ขององค์กรสภาที่ปรึกษาฯ มีความถูกต้องและสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายและได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น

- ควรวางแผนยุทธศาสตร์ (STRATEGIC PLANNING) โดยดำเนินการจัดทำวิสัยทัศน์ (VISION) พันธกิจ (MISSION) กลุ่มผลงานหลัก (KEY RESULT AREA) หรือ KRA และกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน (STRATEGY) ของสภาที่ปรึกษาฯ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ในทุก 3 ปี เพื่อเป็นแผนงานร่วมกันในการปฏิบัติงานทุก 3 ปี

- การจัดโครงสร้างของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ควรจะมีความยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนให้รองรับ KRA ของสภาที่ปรึกษาฯ ได้โดยง่าย

- ควรจัดทำ Job Description และ Competency ของบุคลากรสำนักงานฯ ทุกตำแหน่ง

เพื่อเป็นมาตรฐานในการจัดบุคลากรบรรจุในแต่ละตำแหน่งต่างๆ ให้เหมาะสม

(2) **ข้อเสนอแนะในแนวกว้าง** เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามบริบทของกฎหมายและการบริหารองค์กรในระยะยาว ดังนี้

- ควรแก้ไขให้มีการเปิดเผยความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

- องค์กรสภาที่ปรึกษาฯ เป็นองค์กรใหม่ จึงต้องเร่งสร้างผลงานและภาพลักษณ์ขององค์กรให้ทั้งภาคประชาชนและภาครัฐยอมรับว่า เป็นองค์กรที่มีประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน

- ควรกำหนดการดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และขอบเขตและกระบวนการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ตามบทบัญญัติมาตรา 89 ของรัฐธรรมนูญฯ ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

- ควรที่จะมีการตรากฎหมายรองรับการให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนอื่นตามที่กฎหมายกำหนดว่า แผนใดบ้างที่สภาที่ปรึกษาฯ จะต้องให้ความเห็นก่อนการประกาศใช้

- หากไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกระแสการเปลี่ยนแปลง สภาที่ปรึกษาฯ ก็จะไม่ต้องทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขกฎหมาย เพื่อสภาที่ปรึกษาฯ มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ซึ่งจะมาประกาศใช้แทนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย

รายละเอียดข้อมูลเอกสารหมวด: การจัดตั้งองค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ชื่อเอกสาร ประวัติความเป็นมาของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เนื้อหาย่อ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรที่ปรึกษาของคณะรัฐมนตรีที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 89 และตามพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2543 มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ก่อนพิจารณาประกาศใช้ โดยมีสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานธุรการ เลขานุการ และวิชาการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมาย รวมถึงการจัดทำรายงานประจำปี และการดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เนื้อหาเต็ม

ประวัติความเป็นมาของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรที่ปรึกษาของคณะรัฐมนตรีที่เกิดขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 89 และตามพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2543 มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ก่อนพิจารณาประกาศใช้ โดยมีสำนักงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานธุรการ เลขานุการ และวิชาการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบหมาย รวมถึงการจัดทำรายงานประจำปี และการดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดแรก ดำเนินงานโดยการจัดประชุมเดือนละ 2 ครั้ง กระบวนการทำงานของสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่หนึ่ง ภายใต้ประธานสภาที่ปรึกษาฯ (ท่านอานันท์ ปันยารชุน) ได้จัดตั้งคณะทำงานประจำ จำนวน 13 คณะ และคณะทำงานเฉพาะกิจมากกว่า 30 คณะ เพื่อระดมความคิดเห็นจากแต่ละกลุ่มอาชีพและกิจกรรม และนำประเด็นปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญเสนอพิจารณาในสภาที่ปรึกษาฯ โดยคณะทำงานต่างๆ ได้จัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นจากภาคประชาชนอยู่เป็นประจำด้วย ซึ่งสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่หนึ่ง ได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา 10 (1) จำนวน 92 เรื่อง ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ตามมาตรา 10(2) จำนวน 1 เรื่อง และคณะรัฐมนตรีขอคำปรึกษา ตามมาตรา 12 จำนวน 1 เรื่อง รวมผลการดำเนินการของสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งสิ้น 94 เรื่อง (ข้อมูล ณ วันที่ 14 มกราคม 2548)

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศ.) ซึ่งเป็นหน่วยสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ เกิดขึ้นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2543 มาตรา 27 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ.2543 มาแล้วเกือบ 4 ปีเต็ม นับแต่ วันประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ในราชกิจจานุเบกษา ได้ทำหน้าที่ดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ชุดแรก และปฏิบัติภารกิจตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ ที่ให้เป็น หน่วยงานสนับสนุนทั้งด้านธุรการ เลขานุการ และวิชาการในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ การดำเนินการของสภาที่ปรึกษาฯ และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างครบถ้วน โดยในระยะเริ่มแรกเมื่อปีงบประมาณ 2544 ได้รับจัดสรรอัตรากำลังจากสำนักงาน ก.พ. เพียง 19 คน ต่อมาในปี 2545 ได้รับการจัดสรรอัตรากำลัง รวมทั้งสิ้น 80 อัตรา นอกจากนี้ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ได้วิเคราะห์ความเหมาะสมระหว่างอัตรากำลัง ปริมาณงาน และลักษณะงานของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จึงได้ขออนุมัติจัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวมาช่วยปฏิบัติงานอีก 75 อัตรา รวมอัตรากำลังทั้งสิ้น 155 อัตรา และยังได้มีแนวคิดในการจ้าง ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้บริการเฉพาะด้านมาเสริมส่วนที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้วย

ตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2543 มาตรา 30 บัญญัติว่า เมื่อครบสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดตั้ง สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ครบ 2 ปี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2545) และโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2546 สรุปสาระสำคัญว่า สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ควรมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานทางด้านบริหารเพื่อการประสานงาน โดยหลักการควรให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ได้รับงบประมาณและทรัพยากรต่างๆ อย่างพอเพียง รวมทั้งมีความยืดหยุ่นคล่องตัวในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ตามแนวคิดการปฏิรูปแนวคิดการปฏิรูปรางที่กำลังดำเนินการอยู่และได้มีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้น เพื่อกำหนดรูปแบบสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ได้พิจารณาร่วมกันจัดทำร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... โดยการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2547 ซึ่งประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2547 ได้กำหนดให้จัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกระเบียบการบริหาราชการทั่วไปของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้มีความคล่องตัว และสามารถปฏิบัติงานสอดคล้องกับภารกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โดยมีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนด

รายละเอียดข้อมูลเอกสารหมวด: การจัดตั้งองค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ชื่อเอกสาร ประวัติความเป็นมาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เนื้อหาย่อ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 หมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 89 โดย สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม ให้ความเห็นเกี่ยวกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและแผนอื่นๆ ตามที่กฎหมาย บัญญัติก่อนจะพิจารณา ประกาศใช้ ซึ่งเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการประเทศ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความยุติธรรม และโปร่งใสเป็นสำคัญ

เนื้อหาเต็ม

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 หมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 89 โดย สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะต่อ คณะรัฐมนตรี ในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับ เศรษฐกิจ และสังคม ให้ความเห็นเกี่ยวกับ แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ แผนอื่นๆ ตามที่กฎหมาย บัญญัติก่อนจะพิจารณา ประกาศใช้ ซึ่งเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าว เพื่อเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการ ประเทศ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐาน ความยุติธรรม และ โปร่งใสเป็นสำคัญ

ในวันที่ 14 มกราคม 2542 รัฐบาล มอบให้คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 ท่าน ที่เป็นตัวแทนบุคคลจากกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆ อาทิ กลุ่มภูมิปัญญาชาวบ้าน สถาบันสันติศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย สภาทนายความ นักกฎหมายมหาชน กลุ่มผู้หญิงกับการเมือง รวมทั้งหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการยกร่าง พระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับต้นแบบขึ้น เพื่อเปิดรับฟังความคิด เห็นจากประชาชนทั่วไป และนำมาปรับปรุง ให้เป็นพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษาฯ ตามความต้องการของประชาชน อย่างแท้จริง

ในที่สุดร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2543 และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2543 เป็นต้นไป

ประวัติความเป็นมา

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 หมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 89 โดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม ให้ความเห็นเกี่ยวกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ แผนอื่นๆ ตามที่กฎหมาย บัญญัติก่อนจะพิจารณา ประกาศใช้ซึ่งเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวเพื่อเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการประเทศโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความยุติธรรมและโปร่งใสเป็นสำคัญ

ในวันที่ 14 มกราคม 2542 รัฐบาล มอบให้คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 ท่าน ที่เป็นตัวแทนบุคคลจากกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆ อาทิ กลุ่มภูมิปัญญาชาวบ้าน สถาบันสันติศึกษา อาจารย์ มหาวิทยาลัย สภาทนายความ นักกฎหมายมหาชน กลุ่มผู้หญิง กับการเมือง รวมทั้งหน่วยงาน ราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการยกร่าง พระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับต้นแบบขึ้น เพื่อ เปิดรับฟังความคิด เห็นจากประชาชนทั่วไป และนำมาปรับปรุง ให้เป็นพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษาฯ ตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ในที่สุดร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2543 และมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 20 ธันวาคม 2543 เป็นต้นไป

ความหมายของตราสัญลักษณ์

1. พลังของประชาชนที่เป็นแกนกลางในการพัฒนาประเทศ โดยมีภาพคนอยู่ในรูปหัวใจชูมือแสดงพลังบน พื้นสีทองซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง
2. กระบวนการพัฒนาประเทศที่เป็นพลวัตนำความเจริญมาสู่ประเทศแทนด้วยภาพธงไตรรงค์ที่พริ้วหมุนจากฐานรากไปสู่ยอดแหลมในรูปทรงของสถาปัตยกรรมแบบไทย
3. ภาพรวมของสัญลักษณ์จะอยู่ในเส้นกรอบทรงดอกบัวที่สื่อถึงความเป็นธรรมที่ค้ำจุนสังคมไทย

ความหมายแห่งสีตราสัญลักษณ์

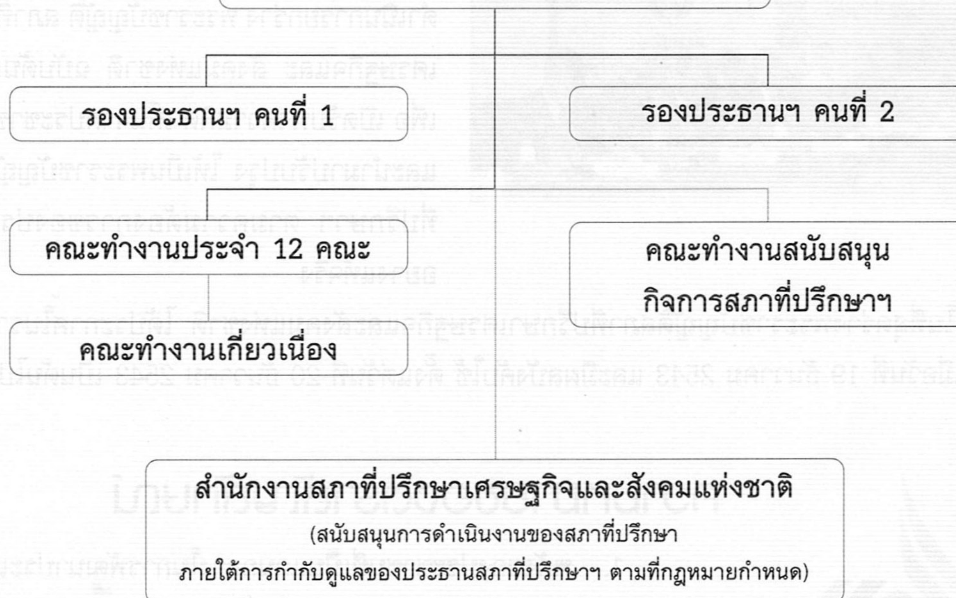
สีทอง แสดงถึง ความเจริญ ความรุ่งเรือง ความขลังและความศักดิ์สิทธิ์

สีน้ำเงิน สีขาวและสีแดง เป็นสีของธงชาติไทย อันหมายถึง ประเทศไทย

สีเทา แสดงถึงความมีเสรีภาพ

โครงสร้างองค์กร

สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน 99 คน ซึ่งได้รับเลือกจากบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม ฐานทรัพยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. 2543 ประกอบด้วย

1. กลุ่มในภาคเศรษฐกิจ จำนวน 50 คน

1.1 การผลิตด้านการเกษตร เช่น การทำนา การทำไร่ การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การเพาะขยายหรือปรับปรุงพันธุ์พืช และสัตว์การประมง การแปรรูปสินค้าเกษตรชุมชน หรืองานเกษตรกรรมอื่น ๆ จำนวน 16 คน

1.2 การผลิตด้านการอุตสาหกรรม เช่น การทำเหมือง รวมทั้งการระเบิด หรือย่อยหิน การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง การผลิตไม้ เฟอร์นิเจอร์ กระดาษ การผลิตเคมีภัณฑ์ ยา ผลิตภัณฑ์ ปิโตรเลียม ยางธรรมชาติ แก้ว ปูนซีเมนต์ เซรามิค วัสดุก่อสร้าง อัญมณี เครื่องประดับ โลหะ เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ ยานยนต์ และอะไหล่ เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์และอุปกรณ์ หรือการผลิต อุตสาหกรรมอื่น ๆ จำนวน 17 คน

1.3 การผลิตด้านการบริการ เช่น กิจการด้านการคมนาคม การขนส่ง การสื่อสาร การโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ การนำเข้า- ส่งออก การค้าสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมภายในประเทศ การท่องเที่ยว การบริการทางกฎหมาย การบริการทางบัญชี การบริการ ทางสถาปัตยกรรม การบริการทางวิศวกรรม การก่อสร้าง การกีฬา และนันทนาการ ศิลปินและนักประพันธ์ ข้าราชการ ธุรกิจร้านอาหาร สื่อมวลชนหรือการบริการอื่น ๆ จำนวน 17 คน

2. กลุ่มในภาคสังคม ฐานทรัพยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 49 คน

กลุ่มในภาคสังคม จำนวน 19 คน

2.1 การพัฒนาชุมชน จำนวน 2 คน

2.2 การสาธารณสุข จำนวน 2 คน

2.3 การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา จำนวน 4 คน

2.4 การพัฒนาและสงเคราะห์คนพิการ จำนวน 2 คน

2.5 การพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ จำนวน 4 คน

2.6 การพัฒนาแรงงาน จำนวน 4 คน

2.7 การคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 1 คน

กลุ่มในภาคฐานทรัพยากร จำนวน 16 คน

2.8 ฐานทรัพยากร เช่น ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำ ทะเล อากาศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ จำนวน 10 คน

2.9 การพัฒนาระบบการเกษตร จำนวน 4 คน

2.10 การพัฒนาระบบการอุตสาหกรรม จำนวน 1 คน

2.11 การพัฒนาระบบการบริการ จำนวน 1 คน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 คน

วิสัยทัศน์และภารกิจองค์กร

วิสัยทัศน์ (Vision) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. เป็นองค์กรสะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างแท้จริงโดยมิได้เป็นองค์กรเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด

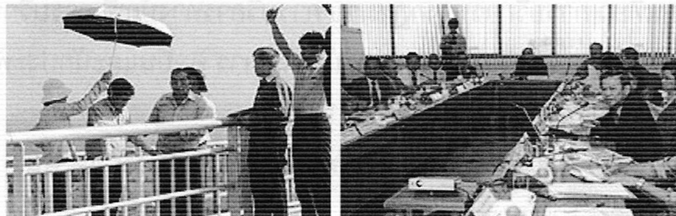
2. เป็นองค์กรที่เป็นที่ยอมรับของสังคมและรัฐบาล

3. เป็นองค์กรที่มีความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายภาคประชาชน ภาครัฐบาล ภาคเอกชนและสื่อมวลชน

4. เป็นองค์กรแห่งการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และประสบการณ์ ระหว่างสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับภาคประชาสังคม

อำนาจหน้าที่และบทบาทของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

1. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติในหมวด 5 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

2. ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษาฯ ก่อนพิจารณาประกาศใช้

3. ให้คำปรึกษาหรือความเห็นในเรื่องใดๆ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรี เห็นสมควรและขอรับฟังความ

คิดเห็น เพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย ในเรื่องนั้น ซึ่งอาจกระทบถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นส่วนรวม

4. พิจารณาศึกษาและจัดทำรายงานเป็นข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เห็นสมควรกำหนดเป็นแนวทาง ในการกำหนดนโยบาย ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

5. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลใด เพื่อทำการศึกษา หรือดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง ของสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งนี้ความเห็น ของสภาที่ปรึกษาฯ ที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต้องจัดทำเป็นรายงานแสดงความคิดเห็นของสมาชิกทุกฝ่ายที่เสนอความเห็น ทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านพร้อมทั้งเหตุผล และข้อดีข้อเสีย หรือผลกระทบ ของแนวทางการดำเนินการ ตามความเห็นที่เสนอและเปิดเผยให้ สาธารณะชนทราบ เมื่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาข้อเสนอแนะแล้ว ให้รายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ เสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติและเปิดเผยเหตุผลให้สาธารณชนทราบด้วย

บทบาทสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. พัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. เป็นเวทีสะท้อนปัญหาสาธารณะ ลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม
3. พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมการรวมกลุ่มให้กับภาคประชาชน
4. กระตุ้นให้ประชาชนมีสำนึกร่วมรับผิดชอบต่อสังคม
5. เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การกำหนดนโยบายพัฒนาประเทศของรัฐบาล ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
6. พัฒนากระบวนการเรียนรู้มุ่งสู่เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความสมดุลและยั่งยืน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ 2 (พ.ศ. 2548-2551)

นายโคทม อารียา Mr.Gothom Arya
ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
Chairman of the 2nd NESAC
gothom@nesac.go.th

นายสุธรรม จิตรานุเคราะห์ Mr.Sutham Chitranukroh
รองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คนที่ 1
1st Vice Chairman of the 2nd NESAC
sutham_ch@nesac.go.th

ดร.วรพล โสคติยานุรักษ์ Dr.Vorapol Socatiyanurak
รองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คนที่ 2
2nd Vice Chairman of the 2nd NESAC
vorapol_so@nesac.go.th

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ 1 (พ.ศ. 2544-2547)

นายอานันท์ ปันยารชุน
Mr. Anand Panyarachun
Chairman of the 1st NESAC

ดร.ชุมพล พรประภา
Dr.Chumpol Pornprapha (HON)
1st Vice Chairman of the 1st NESAC

รศ.ดร.สังสิต พิริยะรังสรรค์
Assoc.Dr.Sangshidh Piriyarangsan
2nd Vice Chairman of the 1st NESAC

ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 1 กฎหมายนี้ให้เรียกว่า "ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น"

มาตรา 2 ในประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงไว้เป็นอย่างอื่น

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ" หมายความว่า กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นที่มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกากำหนด

"ตำบล" หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

"สภาตำบล" หมายความว่า สภาตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

"อำเภอ" หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงกิ่งอำเภอ

"นายอำเภอ" หมายความว่ารวมถึงปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอด้วย

"จังหวัด" หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

"ท้องถิ่น" หมายความว่า เขตพื้นที่ที่มีประชาชนอยู่อาศัยและประกอบการเพื่อดำรงชีพอยู่เป็นประจำ

"สภาท้องถิ่น" หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาลกรณีเทศบาล สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"สมาชิกสภาท้องถิ่น" หมายความว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาลกรณีเทศบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"ผู้บริหารท้องถิ่น" หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีกรณีเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น" หมายความว่า รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรีกรณีเทศบาล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"พนักงานส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า ข้าราชการส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาลกรณีเทศบาล พนักงานส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานหรือข้าราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาลกรณีเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"ข้อบัญญัติท้องถิ่น" หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้อบัญญัติเทศบาลกรณีเทศบาล ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และข้อบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

"คณะกรรมการการกระจายอำนาจ" หมายความว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามประมวลกฎหมายนี้

ลักษณะ 1

หลักทั่วไป

มาตรา 3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร และการบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่บัญญัติในประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้

มาตรา 4 การปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และจัดทำบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐาน โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

มาตรา 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล

ลักษณะ 2

การจัดระเบียบองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 6 การจัดระเบียบบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

หมวด 1

การจัดตั้ง การยกฐานะ การเปลี่ยนแปลงเขต และการยุบเลิก องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 1

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 7 ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่ เขตจังหวัดการจัดตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ส่วนที่ 2

เทศบาล

มาตรา 8 เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้นเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนคร

มาตรา 9 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 10 เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 11 เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประชากรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

มาตรา 12 เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว เว้นแต่การยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในท้องถิ่นนั้น และให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะในเขตเทศบาลนั้น เทศบาลตำบลใด ถ้าหมดความจำเป็นที่จะต้องมีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในท้องถิ่นนั้น ให้กระทรวงมหาดไทยยกเลิกตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 13 เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้วให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 14 ในการยกฐานะเทศบาลตามมาตรา 13 ถ้าเป็นการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลที่มีทั้งนายกเทศมนตรีและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในท้องถิ่นนั้น ให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่นในเขตเทศบาลตำบล ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 15 ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในท้องถิ่นที่ได้เปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครสิ้นสุดอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตที่ได้เปลี่ยนแปลงนั้น เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา 16 ภายใต้บังคับมาตรา 9 มาตรา 10 มาตรา 11 และมาตรา 15 เทศบาลอาจเปลี่ยนฐานะโดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย เทศบาลที่ได้เปลี่ยนฐานะตามความในวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลเดิม นับแต่วันที่ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนฐานะเป็นต้นไป

บรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ พนักงาน และลูกจ้างของเทศบาลเดิมให้โอนไปเป็นของเทศบาลใหม่ในขณะเดียวกันนั้น และให้บรรดาเทศบัญญัติที่ได้ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้ว คงให้ใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีการตราเทศบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

ให้สมาชิกสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามวรรคหนึ่งใช้บังคับ เป็นสมาชิกสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาลของเทศบาลใหม่แล้วแต่กรณี และให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบอายุของสภาเทศบาลเดิมหรือมีการยุบสภาเทศบาลหรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

ให้ดำเนินการเลือกตั้งเพื่อให้มีสมาชิกสภาเทศบาลครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้สมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกตั้งใหม่มีวาระการดำรงตำแหน่งเช่นเดียวกับสมาชิกสภาเทศบาลตามวรรคสี่ เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งที่เหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันให้สภาเทศบาลนั้นประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่มีอยู่

ให้นายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรีของเทศบาลเดิม เป็นนายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรีของเทศบาลใหม่และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของนายกเทศมนตรีหรือคณะเทศมนตรีของเทศบาลเดิมหรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

มาตรา 17 เทศบาลอาจรวมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นนั้น โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ไว้ด้วย เทศบาลที่ไปรวมตามวรรคหนึ่งให้พ้นจากสภาพแห่งเทศบาลเดิมนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยมีผลใช้บังคับ

บรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ พนักงานเทศบาล และลูกจ้างของเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับรวมและให้บรรดาเทศบัญญัติที่ได้บังคับใช้อยู่ก่อนแล้วยังคงใช้บังคับได้อยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการตราข้อบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

ในวาระเริ่มแรก ห้ามมิให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวกับจำนวนและวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่รับรวมมาใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ตามวรรคหนึ่ง จนกว่าจะครบอายุ ที่เหลืออยู่ของสภาท้องถิ่นที่รับรวม และให้สภาท้องถิ่นใหม่นั้นมีจำนวนสมาชิกเท่ากับผลรวมของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่รับรวม

ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นใหม่ที่เปลี่ยนแปลงมาจากสมาชิกสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะครบอายุของสภาเทศบาลเดิมแต่ไม่เกินกว่าอายุของสภาท้องถิ่นที่รับรวม หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นใหม่ตามวรรคห้าว่างลง ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลมาใช้บังคับ และให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งมีวาระ การดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่รับรวมและนายกเทศมนตรีที่ไปรวมตกลงกันว่า ผู้ใดจะเป็นผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่รับรวมหรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หากตกลงกันไม่ได้ ให้ผลัดเปลี่ยนกันดำรงตำแหน่ง โดยให้แต่ละฝ่ายมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้บริหารท้องถิ่นที่รับรวมหารด้วยผลรวมของจำนวนนายกเทศมนตรีที่ไปรวมและผู้บริหารท้องถิ่นที่รับรวมหรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ การกำหนดว่าผู้ใด จะดำรงตำแหน่งก่อนหรือหลังให้ตกลงกันแล้วทำบันทึกไว้ต่อหน้านายอำเภอ หากตกลงกันไม่ได้ให้นายอำเภอจัดให้มีการจับสลาก

วาระการดำรงตำแหน่งตามวรรคเจ็ดมิให้นำไปใช้ในการนับจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา 61

ส่วนที่ 3

องค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา 18 ในเขตอำเภอหนึ่งให้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่นอกเขตเทศบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

ภายใต้บังคับมาตรา 19 มาตรา 20 มาตรา 21 และมาตรา 22 เขตองค์การบริหารส่วนตำบลให้ถือเขตตำบลที่อยู่นอกเขตเทศบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ทั้งนี้ ตามที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 19 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้มีการรวมแล้วไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมตามวรรคหนึ่งให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล นับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยมีผลใช้บังคับ

บรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่งให้โอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวม

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เกิดขึ้นตามวรรคหนึ่งให้ใช้รูปแบบการบริหารงานเช่นเดียวกับรูปแบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวม

ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมตามวรรคหนึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวมและ

ให้ดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิม แต่ไม่เกินกว่าอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวม หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคห้าว่างลง ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวมและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมตกลงกันว่า ผู้ใดจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกิดขึ้นตามวรรคหนึ่ง โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวมหรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หากตกลงกันไม่ได้ให้ผลัดเปลี่ยนกันดำรงตำแหน่ง โดยให้แต่ละฝ่ายมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวมหารด้วยผลรวมของจำนวนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่รับรวม หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ การกำหนดว่าผู้ใดจะดำรงตำแหน่งก่อนหรือหลังให้ตกลงกันแล้วทำบันทึกไว้ต่อหน้านายอำเภอ หากตกลงกันไม่ได้ให้นายอำเภอจัดให้มีการจับสลาก

วาระการดำรงตำแหน่งตามวรรคเจ็ดมิให้นำไปใช้ในการนับจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา 61

มาตรา 20 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับเทศบาลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตใหม่ของเทศบาลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมตามวรรคหนึ่งให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบล นับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยมีผลใช้บังคับบรรดากิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามวรรคหนึ่ง ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่รับรวม

ในวาระเริ่มแรก ห้ามมิให้นำบทบัญญัติในมาตรา 35 มาใช้บังคับกับเทศบาลตามวรรคหนึ่ง จนกว่าจะครบอายุที่เหลืออยู่ของสภาเทศบาลที่รับรวม และให้สภาเทศบาลนั้นมีจำนวนสมาชิกเท่ากับผลรวมของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมด้วย

ให้สมาชิกสภาเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงมาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิม แต่ไม่เกินกว่าอายุของสภาเทศบาลที่รับรวม หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลตามวรรคห้าว่างลง ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้บังคับ และให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

ให้นายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมตกลงกันว่า ผู้ใดจะเป็นนายกเทศมนตรีโดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของนายกเทศมนตรีหรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หากตกลงกันไม่ได้ ให้ผลัดเปลี่ยนกันดำรงตำแหน่ง โดยให้แต่ละฝ่ายมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของนายกเทศมนตรีหารด้วยผลรวมของจำนวนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไปรวมและนายกเทศมนตรีหรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ การกำหนดว่าผู้ใดจะดำรงตำแหน่งก่อนหรือหลังให้ตกลงกันแล้วทำบันทึกไว้ต่อหน้านายอำเภอ หากตกลงกันไม่ได้ให้นายอำเภอจัดให้มีการจับสลาก

วาระการดำรงตำแหน่งตามวรรคเจ็ดมิให้นำไปใช้ในการนับจำนวนวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา 61

มาตรา 21 ให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลใดที่มีจำนวนประชากรไม่ถึงสองพันคน โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขต

อำเภอเดียวกันภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว

การรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการในการสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรไม่ถึงสองพันคนแต่มีสภาพพื้นที่เป็นเกาะหรือโดยสภาพทางภูมิศาสตร์ไม่สามารถติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะไปรวมได้โดยสะดวก กระทรวงมหาดไทยจะไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นก็ได้

ให้นำมาตรา 19 และมาตรา 20 มาใช้บังคับกับการยุบและรวมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา 22 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจแยกพื้นที่บางส่วนไปรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน หรือรับพื้นที่บางส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันมารวมด้วยได้ ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่นั้น โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยและให้กำหนดเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ไว้ในประกาศกระทรวงมหาดไทยด้วย

การสำรวจเจตนารมณ์เกี่ยวกับการแยกพื้นที่บางส่วนและรับพื้นที่บางส่วนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

การโอนกิจการ งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้โอนและผู้รับโอนตกลงกัน ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ให้เป็นไปตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด

ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการแยกพื้นที่บางส่วนหรือรับรวมพื้นที่บางส่วนดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไป ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 23 ภายใต้บังคับมาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 21 และมาตรา 22 การเปลี่ยนชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเปลี่ยนแปลงเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 24 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจเปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ในประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย

การสำรวจเจตนารมณ์ของประชาชนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้เปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตามวรรคหนึ่ง ให้พ้นจากสภาพแห่งองค์การบริหารส่วนตำบลนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยมีผลใช้บังคับ

บรรดาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ใช้บังคับในเรื่องใดอยู่ก่อนแล้ว ให้คงใช้บังคับได้อยู่ต่อไปเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการตราข้อบัญญัติในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

มาตรา 25 ในวาระเริ่มแรก ห้ามมิให้นำบทบัญญัติในมาตรา 33 มาตรา 35 และมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายนี้มาใช้บังคับกับเทศบาลที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล จนกว่าจะครบอายุที่เหลืออยู่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมหรือมีการยุบสภาเทศบาล

ให้เทศบาลที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้เปลี่ยนฐานะนั้น จนกว่าจะครบอายุที่เหลืออยู่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเดิมหรือมีการยุบสภาเทศบาล

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา 24 ใช้บังคับ เป็นประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล และเลขานุการสภาเทศบาลของเทศบาลที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล และให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบอายุที่เหลืออยู่ของ

สภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลนั้น หรือมีการยุบสภาเทศบาล หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลของเทศบาลที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลงก่อนครบกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้บังคับและในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่

มาตรา 26 เทศบาลใดที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการบริหารงานในรูปแบบคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เทศบาลนั้นบริหารงานในรูปแบบคณะเทศมนตรีและให้คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา 24 ใช้บังคับมีฐานะเป็นคณะเทศมนตรี

มาตรา 27 เทศบาลใดที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการบริหารงานในรูปแบบนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เทศบาลนั้นบริหารงานในรูปแบบนายกเทศมนตรีต่อไป ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา 24 ใช้บังคับ มีฐานะเป็นนายกเทศมนตรี และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้เปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลนั้น หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้

กรณีนายกเทศมนตรีของเทศบาลตามวรรคหนึ่ง พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 28 บรรดาการกระทำใด ๆ ที่คณะผู้บริหารหรือผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้กระทำไปแล้วโดยชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวก่อนวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา 24 ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้

มาตรา 29 บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และเงินงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลใด ที่มีอยู่ในวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา 24 ใช้บังคับให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

มาตรา 30 บรรดาพนักงานและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลใด ซึ่งมีอยู่ในวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา 24 ใช้บังคับให้โอนไปเป็นพนักงานเทศบาลและลูกจ้างของเทศบาล ที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น โดยให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างรวมทั้งสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิม และเพื่อประโยชน์ในการนับเวลาทำงานให้ถือเวลาทำงานของบุคคลดังกล่าวในระหว่างที่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเวลาทำงานของพนักงาน หรือลูกจ้างของเทศบาลนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา 31 บรรดากฎหมาย ข้อบังคับ กฎ ระเบียบ ประกาศ มติ คำสั่งที่ใช้บังคับหรืออ้างถึงองค์การบริหารส่วนตำบลและใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา 24 ใช้บังคับให้มีผลใช้บังคับหรือหมายถึงเทศบาลที่เปลี่ยนฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ต่อไป จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายนี้

หมวด 2

การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 32 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) สภาท้องถิ่น

(2) ผู้บริหารท้องถิ่น

ส่วนที่ 1

สภาท้องถิ่น

มาตรา 33 สภาท้องถิ่นประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามจำนวนที่พึงมีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เว้นแต่เป็นการดำเนินการตามมาตรา 65 วรรคสาม

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วจะต้องไม่เป็นผู้ถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับสภาตำบลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

อายุของสภาท้องถิ่นมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนที่พึงมีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นเริ่มตั้งแต่วันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนที่พึงมีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ถ้าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลงเพราะครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น หรือว่างลงเพราะเหตุอื่น ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นใหม่หรือแทนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้เข้ามาแทนให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมิได้มีการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาท้องถิ่นประกอบด้วยสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่

มาตรา 34 จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

(1) จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาได้ยี่สิบสี่คน

(2) จังหวัดใดมีราษฎรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาได้สามสิบคน

(3) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาได้สามสิบหกคน

(4) จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาได้สี่สิบสองคน

(5) จังหวัดใดมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาได้สี่สิบแปดคน

ในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาได้หนึ่งคน เมื่อรวมจำนวนสมาชิกสภาจากแต่ละอำเภอแล้ว จำนวนสมาชิกสภายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังนี้ เอาจำนวนสมาชิกสภาซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะพึงมีได้ไปหารจำนวนราษฎรทั้งจังหวัด ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือเป็นเกณฑ์สำหรับคำนวณสมาชิกสภาเพิ่มขึ้น โดยอำเภอใดมีจำนวนราษฎรมากที่สุด ให้อำเภอนั้นมีสมาชิก สภาเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน แล้วให้เอาผลลัพธ์ดังกล่าวหักออกจากจำนวนราษฎรของอำเภอนั้น เหลือเท่าใดให้ถือเป็นจำนวนราษฎรของอำเภอนั้น ในการพิจารณาเพิ่มสมาชิกสภาที่ยังขาดจำนวนอยู่และให้กระทำดังนี้ ต่อๆ ไปจนได้สมาชิกสภาครบจำนวน

มาตรา 35 สภาเทศบาล มีสมาชิกสภาดังนี้

(1) สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนสิบสองคน

(2) สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนสิบแปดคน

(3) สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนยี่สิบสี่คน

มาตรา 36 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิก

สภาจำนวนหกคน กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใด มีเพียงสองหมู่บ้าน

ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสภาจำนวนหมู่บ้านละสามคน

มาตรา 37 ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมสภาท้องถิ่นว่าจะรักษาไว้และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งจะซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น

มาตรา 38 สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้แทนของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา 39 สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมโดยเจตนา ในสัญญาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นนั้น หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกระทำ เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นโดยชัดแจ้งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้และเป็นไปเพื่อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 40 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลงเมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามอายุของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาท้องถิ่น

(2) ตาย

(3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอ กรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 33 เว้นแต่สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้อุปสมบทหรือบรรพชาได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

(5) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา 39

(6) ขาดประชุมสภาท้องถิ่นสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(7) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น โดยมีสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาท้องถิ่นพิจารณาและมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติ

(8) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(9) สิ้นสุดสมาชิกภาพด้วยเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลงตาม (8) พร้อมกันทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาท้องถิ่น

เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) (5) หรือ (6) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลตำบล หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลสอบสวนและวินิจฉัยภายในกำหนดเวลาเก้าสิบวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น กรณีไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ทันภายในเวลาที่กำหนด ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภออาจขยายเวลาดำเนินการออกไปได้คราวละไม่เกินสามสิบวัน แต่เมื่อรวมเวลาแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มีข้อสงสัยหรือได้รับเรื่องร้องเรียนนั้น เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้วินิจฉัยแล้ว ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยภายในกำหนดเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยนั้น และให้ผู้อุทธรณ์ยังคงปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาท้องถิ่น กรณีที่มิได้ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้การปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลง เมื่อพ้นระยะเวลาอุทธรณ์ดังกล่าว

การอุทธรณ์ตามวรรคสามให้ยื่นอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอที่ได้ มีคำวินิจฉัย และให้

ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอส่งเรื่องดังกล่าวให้รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องอุทธรณ์ รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว กรณีไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ทันภายในเวลาที่กำหนด รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดอาจขยายเวลาดำเนินการออกไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด และหากเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้นสิ้นสุดลง ให้การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดลง นับแต่วันที่ได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์

การสอบสวนและวินิจฉัยตามวรรคสามและวรรคสี่ ให้ดำเนินการไปจนกว่าจะสิ้นข้อสงสัย แม้ว่าจะมีการลาออกหรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นไปแล้วก็ตาม และให้กระทำได้ในกรณีที่มีข้อสงสัยรวมไปจนถึงเมื่อครั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นในสมัยที่ล่วงมาแล้วด้วย และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นสิ้นสุดนับแต่วันที่มีเหตุ

มาตรา 41 ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นประธานสภาท้องถิ่นคนหนึ่ง และรองประธานสภาท้องถิ่น ดังนี้

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน

(2) เทศบาล ให้มีรองประธานสภาเทศบาลหนึ่งคน

(3) องค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน

การเลือกประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นให้กระทำในการประชุมสภาท้องถิ่น ครั้งแรกภายหลังการเลือกทั่วไป

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองประธาน สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาเทศบาลนคร หรือประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาเทศบาลเมือง ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาลนครหรือสภาเทศบาลเมือง และให้มีผลนับแต่วันที่สภามีมติ

ให้นายอำเภอประกาศผลการเลือกประธานสภาเทศบาลตำบลและรองประธานสภาเทศบาลตำบลหรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามมติ สภาเทศบาลตำบลหรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้มีผลนับแต่วันที่สภามีมติ

มาตรา 42 ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นอยู่ในตำแหน่งจนครบอายุของสภาท้องถิ่นหรือมีการยุบสภาท้องถิ่น หรือถือว่ามีการยุบสภาท้องถิ่นตามมาตรา 40 วรรคสอง

มาตรา 43 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 42 ประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(2) สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นตามมาตรา 40

(3) รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นตามมาตรา 131

(4) สภาท้องถิ่นมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อย หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาท้องถิ่น โดยมีสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาท้องถิ่นพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นตาม (3) หรือ (4) จะดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาท้องถิ่นนั้น

มาตรา 44 ในกรณีที่ตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นว่างลงเพราะเหตุใดเหตุหนึ่งตามมาตรา 43 ให้สภาท้องถิ่นเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 45 ประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

รองประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ช่วยประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติการตามหน้าที่ และกระทำกิจการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นหรือประธานสภาท้องถิ่นไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทนตามลำดับ

ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มาประชุมเลือกกันเองเพื่อทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมในครั้งนั้น

ในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งใด ถ้าผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุม แต่มีสมาชิกสภาท้องถิ่นอยู่ในที่ประชุมครบองค์ประชุม และสมาชิกสภาจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกสภาเท่าที่มีอยู่ในที่ประชุมเห็นสมควรให้เปิดประชุม ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุมนั้นต่อไปจนกว่าจะหมดระเบียบวาระการประชุม หรือสภาท้องถิ่นจะได้มีมติให้ปิดประชุมและให้นำความในวรรคสามและวรรคสี่มาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าว

มาตรา 46 ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือนายกเทศมนตรีแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่นคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่น โดยความเห็นชอบของประธานสภาท้องถิ่น

ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งพนักงานส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยความเห็นชอบของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีพนักงานส่วนตำบลไม่เพียงพอที่จะแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เป็น การชั่วคราว และเมื่อมีพนักงานส่วนตำบลเพียงพอที่จะแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ก็ให้ดำเนินการตามวรรคสอง และให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับการแต่งตั้งพ้นจาก หน้าที่ดังกล่าว

เลขานุการสภาท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและการจัดประชุม และงานอื่นใดตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

การดำเนินการตามวรรคสี่ ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นขึ้นต่อประธานสภาท้องถิ่น

มาตรา 47 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เรียกประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกเพื่อเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น การกำหนดสมัยประชุมสามัญ และการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่นภายในสิบห้านับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นครบตามจำนวนแล้ว

กรณีที่สภาท้องถิ่นไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาในวรรคหนึ่ง หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้ กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครหรือเทศบาลเมือง ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาลนครหรือสภาเทศบาลเมือง กรณีเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลนายอำเภออาจเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาลตำบลและสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้

คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด กรณีคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้อุทธรณ์ได้โดยให้นำความในวรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา 40 มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 48 ในปีปฏิทินหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญของสภาท้องถิ่นอย่างน้อยสองสมัย แต่ไม่เกินสี่สมัย สมัยประชุมสามัญสมัยแรกและวันเริ่มประชุมสมัยสามัญประจำปีให้สภาท้องถิ่นกำหนด

สมัยประชุมสามัญ ให้มีกำหนดไม่เกินสามสิบวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นสภาท้องถิ่นจะมีมติขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกไม่เกินสิบห้าวันก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาตามวรรคสองจะกระทำได้ก็แต่โดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

มาตรา 49 ภายใต้บังคับมาตรา 47 ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้เรียกประชุมสภาท้องถิ่น ตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่นหรือประธานสภาท้องถิ่นไม่เรียกประชุมหรือนัดประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดประชุม และให้นำความในมาตรา 45 วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 50 นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นขอให้เปิดประชุมสมัยวิสามัญได้และให้ประธานสภาท้องถิ่นเรียกประชุมสมัยวิสามัญโดยกำหนดวันประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องสมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นและให้ขยายออกไปได้อีกไม่เกินเจ็ดวัน

มาตรา 51 การประชุมสภาท้องถิ่น ต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุมผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายมีสิทธิเข้าประชุมสภาท้องถิ่นและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา 52 การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เว้นแต่ที่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในประมวลกฎหมายนี้ สมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 53 สภาท้องถิ่นจะกระทำการใดอันมิใช่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้

มาตรา 54 การประชุมสภาท้องถิ่นต้องกระทำโดยเปิดเผยตามลักษณะที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น แต่ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

การประชุมสภาท้องถิ่น การประชุมลับ และการดำเนินการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา 55 ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้บริหารท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

ผู้บริหารท้องถิ่น ย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือราชการ

มาตรา 56 สมาชิกสภาท้องถิ่นอาจเสนอข้อสอบถามต่อประธานสภาท้องถิ่นอันเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นในพื้นที่ ในการนี้ประธานสภาท้องถิ่นอาจเชิญหัวหน้าส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในพื้นที่มาชี้แจงข้อเท็จจริงใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นดังกล่าว อาจชี้แจงด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือต่อประธานสภาท้องถิ่นภายในเวลาอันสมควรก็ได้หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามเมื่อเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นเป็นเรื่องที่ยังไม่สมควรเปิดเผย

มาตรา 57 ในสมัยประชุมสามัญ สมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ญัตติตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น และให้ประธานสภาท้องถิ่นกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไปซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตติ และแจ้งญัตติให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวันการเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้ สภาท้องถิ่นจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายไม่ได้

ในสมัยประชุมสามัญหนึ่ง เมื่อเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่งแล้ว จะเสนอญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปอีกไม่ได้

มาตรา 58 สภาท้องถิ่นมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาท้องถิ่น และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาท้องถิ่น เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่น แล้วรายงานต่อสภาท้องถิ่น

ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้สภาท้องถิ่นตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่งได้ จำนวนกรรมการที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิเสนอนั้นให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา 59 การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา 58 ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และการประชุมให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา 60 คณะกรรมการที่สภาท้องถิ่นแต่งตั้งมีอำนาจเรียกพนักงานส่วนท้องถิ่นมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ ทั้งนี้ จะกระทำนอกสมัยประชุมของสภาท้องถิ่นก็ได้ และถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ส่วนที่ 2

ผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 61 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผู้บริหารท้องถิ่นคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งนับแต่วันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งและมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ในกรณีผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปีก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา 62 บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(2) มีวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์ ดังนี้

(ก) กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(ข) กรณีเทศบาล สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(ค) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

(3) เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือเลขานุการหรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุ มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

(4) เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

มาตรา 63 ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยี่สิบสี่คนหรือสามสิบคน ให้แต่งตั้งได้ไม่

เกินสองคน กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสี่สิบแปดคน ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสี่คน

(2) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสามคน และเทศบาลนคร ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสี่คน

(3) องค์การบริหารส่วนตำบล ให้แต่งตั้งได้ไม่เกินสองคน บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับแต่งตั้งและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 62

มาตรา 64 ผู้บริหารท้องถิ่นอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมิใช่สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

(2) เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน และเทศบาลนคร ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

(3) องค์การบริหารส่วนตำบล ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน

มาตรา 65 เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ได้ตามที่กฎหมายกำหนด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเรียกประชุมสมาชิก สภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีการประกาศผลการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นโดยไม่มีการลงมติ

กรณีไม่มีสภาท้องถิ่นหรือไม่อาจเรียกประชุมสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริหารท้องถิ่นจัดทำประกาศคำแถลงนโยบายปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้งหรือพ้นกำหนดการเรียกประชุมสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น ในการเรียกประชุมสภาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง หากสมาชิกสภาท้องถิ่นยังมีไม่ครบจำนวนที่จะพึงมีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แต่มีจำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี อาจเรียกประชุมสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่เพื่อจัดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแถลงนโยบายก็ได้ ในกรณีนี้เมื่อมีสมาชิกสภาท้องถิ่นครบจำนวนแล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งให้สภาท้องถิ่นทราบถึงการประกาศคำแถลงนโยบายต่อสภาท้องถิ่นในการประชุมสภาท้องถิ่นครั้งแรกอีกครั้งหนึ่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามประกาศคำแถลงนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาท้องถิ่น โดยการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ดำเนินการตามมาตรา 141 ประกาศคำแถลงนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นและรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานให้ประกาศไว้ โดยเปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

มาตรา 66 ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย

(2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) แต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาและเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น

(4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่น

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 67 ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาและเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตาม

บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(2) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

(3) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยเจตนา ในสัญญาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกระทำ เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นโดยชัดแจ้งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และเป็นไปเพื่อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญหรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมิให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งรับเงินตอบแทนค่าเบี้ยประชุมหรือเงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภาหรือวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรหรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

มาตรา 68 ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามวาระ

(2) ตาย

(3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 62 เว้นแต่ผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้อุปสมบทหรือบรรพชาได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

(5) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 67

(6) รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 110 และมาตรา 131

(7) รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 71 วรรคสอง

(8) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(9) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่า ผู้บริหารท้องถิ่นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(10) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

เมื่อมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับสมาชิกภาพของผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (4) (5) (6) หรือ (7) ให้นำความในมาตรา 40 วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งให้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้เท่าที่จำเป็น เว้นแต่เป็นการพ้นจากตำแหน่งตาม (4) (5) (6) และ (7) ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และข้อบัญญัติ รวมถึงการสั่งอนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่อื่นเท่าที่จำเป็นตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น โดยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น เว้นแต่งานที่เกี่ยวกับนโยบายและแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรณีที่จะต้องเสนอสภาท้องถิ่นเพื่อเห็นชอบจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 69 ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

(2) ผู้บริหารท้องถิ่นมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

(3) ตาย

(4) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้บริหารท้องถิ่น

(5) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 62

(6) กระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา 67

(7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(8) รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 68 (7) หรือมาตรา 131

ให้นำความใน (1) (2) (3) (4) (6) และ (7) มาใช้บังคับกับการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาและเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม ให้นำความในมาตรา 68 วรรคสอง มาใช้บังคับเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่นสิ้นสุดลงด้วยโดยอนุโลม

หมวด 3

การจัดระเบียบบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 70 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคนหนึ่ง เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนท้องถิ่นและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองจากผู้บริหารท้องถิ่น โดยรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามนโยบายและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา 71 อำนาจหน้าที่ในการสั่งหรือการปฏิบัติราชการของผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นตามลำดับที่ผู้บริหารท้องถิ่นจัดไว้เป็นผู้รักษาราชการแทน โดยให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อทราบ ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ เกินกว่าเก้าสิบวัน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณีสอบสอนและวินิจฉัยและหากไม่มีเหตุอันสมควร ให้เสนอรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง และให้ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด แต่งตั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทน ทำหน้าที่กรรมการ หรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่นในระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

มาตรา 72 การมอบหมายตามมาตรา 70 วรรคสอง และมาตรา 71 วรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือ เว้นแต่กรณีเร่งด่วนจะมอบหมายด้วยวาจาก็ได้ และให้ผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

มาตรา 73 อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น ไม่ได้กำหนดในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ แต่ถ้ามอบให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติราชการแทน ให้ทำเป็นคำสั่งและประกาศให้ประชาชนทราบ การปฏิบัติราชการแทนผู้บริหารท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งต้องกระทำภายใต้การกำกับดูแลและกรอบนโยบายที่ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้

มาตรา 74 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(2) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติ

(3) ยึดหรืออายัดเอกสาร หลักฐาน ยานพาหนะ หรือสิ่งใด ๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี

(4) ควบคุมตัวผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย หรือข้อบัญญัติเพื่อดำเนินคดี

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าแล้วแต่กรณี เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุก ให้มีอำนาจเปรียบเทียบและเมื่อผู้กระทำผิดชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ยอมเปรียบเทียบหรือเมื่อยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลา ให้พนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งมีอำนาจในการสอบสวนและมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อทำการสอบสวนเสร็จให้ส่งรายงานการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อดำเนินคดีในศาลต่อไป โดยให้ถือว่ารายงานการสอบสวนนั้นเป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเงินค่าปรับตามมาตรานี้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 75 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 4

อำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 1

อำนาจและหน้าที่

มาตรา 76 เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

(2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

(4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ

(5) การสาธารณูปการ

(6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

(7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน

(8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(9) การจัดการศึกษา

(10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก คนชรา ผู้ด้อยโอกาส และประชาชน ในท้องถิ่น

(11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(14) การส่งเสริมกีฬา

(15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

(19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

(24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(25) การผังเมือง

(26) การขนส่ง การวิศวกรรมจราจร และกิจการจราจร

(27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(28) การควบคุมอาคาร

(29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(31) จัดทำกิจการอื่นใดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

(32) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจประกาศกำหนด

มาตรา 77 ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 76 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(6) การจัดการศึกษา

(7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

(13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทางบกและทางน้ำ

(14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

(16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

(18) การส่งเสริมการกีฬา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

(20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(21) การขนส่งมวลชน การวิศวกรรมจราจร และกิจการจราจร

(22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

(24) การสนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(25) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(26) การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(27) การส่งเสริม การฝึกและประกอบอาชีพ

(28) การจัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(29) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(30) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

ส่วนที่ 2

วิธีการในการจัดทำบริการสาธารณะ

มาตรา 78 ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจร้องขอให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการแทนได้

มาตรา 79 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจให้บริการแก่บุคคล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีค่าตอบแทนได้ เมื่อบริการนั้นโดยปกติเป็นบริการที่มีค่าตอบแทน

มาตรา 80 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินกิจการนอกเขตตนเองได้ เมื่อการนั้นจำเป็น ต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ภายในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

การดำเนินกิจการนอกเขต จะกระทำได้ต่อเมื่อ

(1) ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นที่จะดำเนินการ และสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

(2) ได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เป็นการดำเนินกิจการนอกเขตจังหวัด

มาตรา 81 ในกรณีที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ดำเนินกิจการใดที่อยู่ในหรือนอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย หรือความปลอดภัยของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้นแจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องพิจารณาหาข้อยุติร่วมกันเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับข้อเสนอของผู้บริหารท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาและมีมติในเรื่องนั้นภายในสี่สิบห้าวันนับแต่ได้รับข้อเสนอแล้วให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการต่อไป ในกรณีที่หาข้อยุติไม่ได้ให้รัฐมนตรีเป็นผู้ชี้ขาด

มาตรา 82 ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและลดภาระทางการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดหรือเข้าร่วมกับบุคคลใดกระทำกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีเช่นนั้น ผู้กระทำกิจการมีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ

หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้น แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอัตราที่ได้ทำความตกลงไว้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

การกระทำกิจการตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกระทำกิจการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 83 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอแนะ ให้ความคิดเห็น และช่วยเหลือปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย การจัดตั้ง องค์ประกอบ และวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด คณะกรรมการชุมชนอาจได้รับประโยชน์ตอบแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 84 การดำเนินกิจการใดที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อดำเนินกิจการใดที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ โดยจัดตั้งเป็นสหการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อได้จัดตั้งสหการตามวรรคหนึ่งเพื่อดำเนินกิจการใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ให้การดำเนินกิจการดังกล่าวในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอำนาจหน้าที่ของสหการ

การจัดตั้งสหการจะกระทำได้โดยออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ในประกาศกระทรวงมหาดไทยให้กำหนดชื่อ วัตถุประสงค์ อำนาจและหน้าที่ และในประกาศดังกล่าวให้กำหนดวิธีการจัดการทรัพย์สินของสหการไว้ด้วย

ในกรณีที่จะยุบเลิกหรือเปลี่ยนแปลงสหการ ให้ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยให้นำความในวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 85 หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดตั้ง การเปลี่ยนแปลง ยกเลิกและแนวทางการดำเนินงานของสหการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 86 ให้สหการมีคณะกรรมการบริหารสหการคณะหนึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหการ และกำหนดนโยบายของสหการ พิจารณาแผนการบริหารสหการตามที่ผู้บริหารสหการเสนอ ติดตามควบคุมและตรวจสอบรายงานการดำเนินงานของสหการ จัดทำข้อบังคับสหการ รวมทั้งพิจารณากำหนดกิจการที่ต้องดำเนินการหรือที่อาจดำเนินการตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย

องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารสหการให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย โดยต้องมีผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งตามสัดส่วนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะได้ตกลงกัน แต่ต้องไม่น้อยกว่าแห่งละสองคน และให้คณะกรรมการดังกล่าวเลือกผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่ประธานกรรมการคนหนึ่ง กรรมการและเลขานุการคนหนึ่งมีหน้าที่ดำเนินการประชุมคณะกรรมการดังกล่าว

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจออกข้อบังคับเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินการ ภารกิจหน้าที่ของสหการ การประชุมคณะกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ นโยบายของสหการ การเงินและงบประมาณ การจัดทำบัญชี การรายงานผลการดำเนินงาน การเลิกสหการและการชำระบัญชี และการดำเนินการของสหการในเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 87 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมกันจัดตั้งสหการเสนอชื่อบุคคลที่มิใช่คณะกรรมการบริหารสหการ เพื่อให้คณะกรรมการบริหารสหการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งเป็นผู้บริหารสหการคนหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่บริหารงานของสหการ

มาตรา 88 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมกันจัดตั้งสหการจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหการ เพื่อให้สหการมีความเข้มแข็งและจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สหการอาจมีรายได้จากเงินอุดหนุนจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน ค่าบริการจากบริการสาธารณะ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค ตลอดจนรายได้อื่นๆ

มาตรา 89 การดำเนินกิจการใดที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินกิจการนั้นโดยจัดตั้งเป็นองค์การเรียกว่าสหการผสม มีฐานะเป็นนิติบุคคล ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดตั้ง การเปลี่ยนแปลง การยุบเลิก และการดำเนินการสหการตามมาตรา 84 ถึงมาตรา 88 มาใช้กับสหการผสมด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 90 ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือประชาชนโดยรวม ในการจัดทำบริการสาธารณะในกิจการบางประเภท ซึ่งสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการร่วมกันดำเนินการ หรือดำเนินการร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะร่วมกัน กระทรวงมหาดไทยอาจกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการ หรือดำเนินการร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะนั้นได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการกระจายอำนาจ โดยจัดตั้งเป็นสหการเฉพาะมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารสหการประกอบด้วยผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

การจัดตั้งสหการเฉพาะตามวรรคหนึ่งกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้กำหนดชื่ออำนาจและหน้าที่และวิธีดำเนินงาน เมื่อจะยุบเลิกหรือเปลี่ยนแปลงสหการเฉพาะให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้ระบุวิธีจัดการทรัพย์สินไว้ด้วยให้นำความในมาตรา 84 วรรคสอง มาใช้บังคับกับสหการเฉพาะโดยอนุโลม

มาตรา 91 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งหรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับการลงทุน การค้า การพาณิชย์ หรือการอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการหารายได้ โดยจัดตั้งวิสาหกิจท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา 92 การจัดตั้ง การยุบเลิก และการดำเนินงานของวิสาหกิจท้องถิ่น ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 93 เพื่อประโยชนในการจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งหรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี โดยการจัดตั้งองค์การมหาชนท้องถิ่นให้ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และมีฐานะเป็นนิติบุคคล

การจัดตั้งองค์การมหาชนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งจะต้องประกอบด้วย ชื่อ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง อำนาจและหน้าที่ ทุน รายได้และทรัพย์สิน การบริหารและการดำเนินกิจการ เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน การบัญชี การตรวจสอบและการประเมินผลงาน การกำกับดูแล และการยุบเลิกองค์การมหาชนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดตั้งองค์การมหาชนท้องถิ่น ตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 94 ให้มีคณะกรรมการบริหารองค์การมหาชนท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี และให้คณะกรรมการดังกล่าวเลือกประธานกรรมการคนหนึ่ง กรรมการและเลขานุการคนหนึ่ง เพื่อดำเนินการประชุมคณะกรรมการดังกล่าว คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการองค์การมหาชนท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดนโยบายการบริหารงาน อนุมัติแผนงาน โครงการและงบประมาณ การตรวจสอบและการควบคุมดูแลการบริหารงานขององค์การมหาชนท้องถิ่น

มาตรา 95 ให้มีผู้อำนวยการองค์การมหาชนท้องถิ่นคนหนึ่งมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การมหาชนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ นโยบายการบริหาร แผนงาน และโครงการ และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การมหาชนท้องถิ่น การแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการองค์การมหาชนท้องถิ่น การกำหนดคุณสมบัติ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารองค์การมหาชนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา 96 องค์การมหาชนท้องถิ่นมีรายได้จากเงินอุดหนุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ที่เข้าร่วมจัดตั้งองค์การมหาชนท้องถิ่นจัดสรรให้ รวมทั้งมีรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน ค่าบริการจากบริการสาธารณะที่จัดทำ ตลอดจนเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ และรายได้อื่นๆ

มาตรา 97 กิจการขององค์การมหาชนท้องถิ่นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนท้องถิ่นต้องได้รับประโยชน์ ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา 98 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจทำกิจการร่วมกับบุคคลหรือคณะบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้นในบริษัทได้เมื่อ

(1) บริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะกิจการที่เป็นสาธารณูปโภค แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นได้กระทำอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และ

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ ในกรณีที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกัน ให้นับหุ้นที่ถือนั้นรวมกัน และ

(3) สภาท้องถิ่นมีมติให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมด และ

(4) ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

การเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถืออยู่ต้องได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ความใน (1) และ (2) ของวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับในกรณีที่บริษัทที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมก่อตั้งหรือถือหุ้นนั้นไม่มีเอกชนถือหุ้นอยู่ด้วย

มาตรา 99 การดำเนินกิจการตามอำนาจและหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการจ้างเอกชน เพื่อดำเนินกิจการตามอำนาจและหน้าที่นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 100 การปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และจัดทำบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐาน โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์ วิธีการ ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 101 ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดวิธีการ หลักเกณฑ์การติดตาม แนะนำ และประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การจัดทำบริการสาธารณะที่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้ ให้มีอำนาจออก กฎ หรือคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามนั้น

หมวด 5
ข้อบัญญัติท้องถิ่น

มาตรา 102 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตราข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

(1) การปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตราข้อบัญญัติได้

(3) การให้บริการโดยมีค่าตอบแทนตามมาตรา 79

(4) การดำเนินการพาณิชย์

ในข้อบัญญัติจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติท้องถิ่นไว้ด้วยก็ได้แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือนและหรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 103 ร่างข้อบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาท้องถิ่นจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 104 ร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน หมายความถึง ร่างข้อบัญญัติ ดังต่อไปนี้

(1) การจัดตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลงแก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบ การบังคับอันเกี่ยวกับภาษีอากร

(2) งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างข้อบัญญัติใดเป็นร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีคำรับรองของผู้บริหารท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยและให้เป็นที่สุด

มาตรา 105 ในการเสนอสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้ผู้บริหาร

ท้องถิ่นจัดให้มีสรุปสาระสำคัญของร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่จะเสนอติดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบและให้ความเห็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้สภาท้องถิ่นพิจารณาความเห็นที่ได้เสนอตามวรรคหนึ่งด้วย และหากสภาท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าวให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุม

มาตรา 106 เมื่อสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พิจารณาและเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติใด ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนประธานสภาท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น และให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามและประกาศใช้บังคับต่อไป

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับร่างข้อบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นแล้ว ให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อมความเห็นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอวินิจฉัยชี้ขาด ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเห็นด้วยกับสภาท้องถิ่นให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้ผู้บริหารท้องถิ่น และให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคืนมา ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นไม่ลงนามภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอลงนามและประกาศใช้บังคับต่อไป

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยกับสภาท้องถิ่นให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาใหม่ ถ้าสภาท้องถิ่นมีมติ ยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธาน สภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติและแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทราบต่อไป แต่ถ้าสภาท้องถิ่นไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติหรือยืนยันร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสาม ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป

มาตรา 107 งบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องตราเป็นข้อบัญญัติในกรณีที่ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปีที่แล้วนั้นไปพลางก่อน ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งอนุญาตไว้ตามงบประมาณ ปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี ให้ตราขึ้นเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา 108 ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สภาท้องถิ่นจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นได้รับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นเป็นครั้งแรก ถ้าสภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาท้องถิ่นได้ให้ความเห็นชอบในร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นและให้ดำเนินการตามมาตรา 106 ต่อไป

มาตรา 109 เมื่อสภาท้องถิ่นเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้ว ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขออนุมัติ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอไม่พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว

ถ้าในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งผู้บริหารท้องถิ่นลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลและส่งคืนสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาทบทวนร่างข้อบัญญัตินั้นใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติ

คืนมา ถ้าสภาท้องถิ่นมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอทราบต่อไป แต่ถ้าสภาท้องถิ่นไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันรับร่างข้อบัญญัติคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ หรือยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

มาตรา 110 ในกรณีที่สภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งโดยแก้ไขปรับปรุงหรือยืนยันสาระสำคัญในร่างข้อบัญญัตินั้น ทั้งนี้ ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องตลอดจนประโยชน์ของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งประกอบด้วย

(1) กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ให้มีคณะกรรมการจำนวนสิบห้าคนประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งสภาท้องถิ่นเสนอจำนวนเจ็ดคน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นเสนอจำนวนเจ็ดคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ และให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คน

(2) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีคณะกรรมการจำนวนเจ็ดคนประกอบด้วย สมาชิก สภาท้องถิ่นเสนอจำนวนสามคน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นเสนอจำนวนสามคน โดยให้แต่งตั้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติไม่รับหลักการ และให้กรรมการทั้งหกคนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนหกคน

ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือประธานกรรมการได้ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง หรือกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล แต่งตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และมิได้เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น คนหนึ่งทำหน้าที่กรรมการหรือประธานกรรมการดังกล่าวให้ครบตามจำนวน ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรก แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธานกรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็วแล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี ให้นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการหรือประธานกรรมการในวรรคสี่ให้ผู้บริหารท้องถิ่นโดยเร็ว แล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างข้อบัญญัติดังกล่าวต่อสภาท้องถิ่น ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอหากผู้บริหารท้องถิ่นไม่เสนอร่างข้อบัญญัตินั้นต่อสภาท้องถิ่นภายในเวลาที่กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสั่งให้ผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี

มาตรา 111 ให้สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามมาตรา 110 วรรคห้า ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากผู้บริหารท้องถิ่น หากสภาท้องถิ่นพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด

หรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราร่างข้อบัญญัติให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปีที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอรัฐมนตรีกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี ให้มีคำสั่งยุบสภาท้องถิ่น ให้นำความในวรรคสามของมาตรา 47 มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

กรณีมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการมีส่วนได้เสียตามวรรคสาม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่มีข้อสงสัยดังกล่าว ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสาม ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป และให้คำวินิจฉัยเป็นที่สุด

มาตรา 112 ในระหว่างที่ไม่มีสภาท้องถิ่น หรือในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความปลอดภัยสาธารณะหรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะและจะเรียกประชุมสภาท้องถิ่นให้ทันท่วงทีมิได้ ผู้บริหารท้องถิ่นอาจออกข้อบัญญัติชั่วคราวซึ่งมิใช่ข้อบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง หรือนายอำเภอกรณีเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อบัญญัติชั่วคราวให้ใช้บังคับได้ดังเช่นข้อบัญญัติ

ในการประชุมสภาท้องถิ่นคราวต่อไป ให้นำข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาท้องถิ่นเพื่ออนุมัติและเมื่อสภาท้องถิ่นอนุมัติแล้ว ให้ใช้ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเป็นข้อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าสภาท้องถิ่นไม่อนุมัติ ให้ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไประหว่างที่ใช้ข้อบัญญัติชั่วคราวนั้น

มาตรา 113 ข้อบัญญัตินั้นให้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่อื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไปหรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินั้น

มาตรา 114 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีสำเนาข้อบัญญัติไว้ ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสถานที่อื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามมาตรา 113 เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ และหากประชาชนประสงค์จะได้สำเนาข้อบัญญัติใด ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้โดยจะคิดค่าใช้จ่ายด้วยหรือไม่ก็ได้

หมวด 6
รายได้ รายจ่าย และการบริหารงบประมาณ

ส่วนที่ 1
รายได้

มาตรา 115 เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(1) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

(2) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

(3) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

(4) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้นจากอัตราที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังนี้

(ก) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ให้เก็บในอัตราร้อยละศูนย์

(ข) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่น ให้เก็บหนึ่งในเก้าของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร โดยให้เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บเพิ่มขึ้นแล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(5) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตามมาตรา 118 (3) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บแล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(6) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา 118 (5) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีธุรกิจเฉพาะที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บเพิ่มขึ้นแล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนดภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร

(7) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบเสียภาษีเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บเพิ่มขึ้น แล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(8) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(9) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(10) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(11) อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(12) อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น

(13) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตราร้อยละสี่สิบแล้วดังต่อไปนี้

(ก) เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประทานบัตร

ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประทานบัตร ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอื่น ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(14) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมหลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐ ในอัตราร้อยละสี่สิบแล้วดังต่อไปนี้

(ก) เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ข) เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามสัมปทาน ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(ค) เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอื่น ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละสิบของเงินค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขต

(15) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ภายในเขต ทั้งนี้ ตามประมวล

กฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(16) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(17) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(18) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ และให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว

(19) ค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามสัดส่วนที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(20) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

(21) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายป่าไม้ที่เก็บในเขตเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(22) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ให้แบ่งให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(23) ภาษีสิ่งแวดล้อมที่ได้จัดเก็บตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

(24) ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้บริการที่จัดให้มีเพื่อบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมโดยออกข้อบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเงินเพิ่ม ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ

(25) ภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตามมาตรา 118 (16) แล้วไม่เกินร้อยละห้าของภาษีเงินได้ที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บแล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(26) บรรดารายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับตามกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตำบลให้คงได้รับรายได้นั้นต่อไป

(27) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล หรือตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

มาตรา 116 ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดิน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานจัดเก็บภาษี และพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นเพื่อปฏิบัติการตามกฎหมาย ว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมิน เจ้าพนักงานสำรวจ และพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมอบอำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้หน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา 117 เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใด เพื่อเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้วให้ส่งมอบให้แก่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

มาตรา 118 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ ดังต่อไปนี้

(1) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัด โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินลิตรละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และกิโลกรัมละไม่เกินสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

(2) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ไม่เกินมวนละยี่สิบสตางค์

(3) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตามมาตรา 115 (5) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บแล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(4) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากรจัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้ส่งมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยละห้าของภาษีที่จัดเก็บได้

(5) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเพิ่มขึ้นในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา 115 (6) ไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บเพิ่มขึ้น แล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนดภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากรที่เก็บเพิ่มขึ้นตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร

(6) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(7) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(8) อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น

(9) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(10) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมให้ได้รับการจัดสรรในอัตราร้อยละยี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

(11) ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(12) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(13) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

(14) ภาษีสิ่งแวดล้อมที่ได้จัดเก็บตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

(15) ค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้บริการที่จัดให้มีเพื่อบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมโดยออกข้อบัญญัติกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเงินเพิ่ม ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ

(16) ภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตาม มาตรา 115 (25) แล้วไม่เกินร้อยละห้าของภาษีเงินได้ที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บแล้วส่งมอบให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

(17) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

มาตรา 119 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใดเพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้วให้ส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมอบให้เอกชนจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใดเพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด ยกเว้นการจัดเก็บภาษีอากรก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

ในประกาศกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 120 รายได้ตามมาตรา 115 มาตรา 118 มาตรา 155 และมาตรา 158 ที่กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดสรร ให้จัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

มาตรา 121 รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

ส่วนที่ 2

รายรับและรายจ่าย

มาตรา 122 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายรับดังต่อไปนี้

(1) ภาษีและอากรตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้

(2) ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้

(3) รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) รายได้จากสาธารณูปโภค

(5) รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการวิสาหกิจท้องถิ่น องค์การมหาชนท้องถิ่น หรือโดยก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้นในบริษัท

(6) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(7) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ถ้าเป็นกรณีที่เงินช่วยเหลือดังกล่าวมีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการคลังร่วมกันก่อน ถ้ากรณีไม่มีเงื่อนไขหรือข้อผูกพันใด ๆ ให้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

(8) เงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ถ้าเป็นเงินกู้จากต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังด้วย

(9) รายได้จากทรัพย์สินทางปัญญา ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิบัตร

(10) เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจัดสรรให้

(11) เงินช่วยเหลือและค่าตอบแทน

(12) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

(13) รายได้อื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือตามที่คณะกรรมการกระจายอำนาจกำหนด

มาตรา 123 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

(1) เงินเดือน

(2) ค่าจ้าง

(3) ค่าตอบแทน

(4) ค่าใช้สอย

(5) ค่าวัสดุ

(6) ค่าครุภัณฑ์

(7) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

(8) เงินอุดหนุน

(9) รายจ่ายตามข้อผูกพัน

(10) รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือข้อบัญญัติกำหนด

ส่วนที่ 3

การบริหารงบประมาณและการคลัง

มาตรา 124 การจ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่ได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การจ่ายเงินที่ไม่ได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดทำโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำนึงถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นสำคัญ

มาตรา 125 เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินค่าตอบแทน หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาและเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย

เงินประจำตำแหน่ง ค่าเบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการสามัญหรือกรรมการวิสามัญที่สภาท้องถิ่นตั้งขึ้น และอนุกรรมการที่คณะกรรมการสามัญตั้งขึ้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 126 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศรายการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดลงเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดปีงบประมาณ ให้มีการตรวจสอบการบริหารงานคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 127 ให้กระทรวงมหาดไทยตราระเบียบว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การเงิน การพัสดุ การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน และการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความเป็นอิสระ ความคล่องตัว ความมีประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

หมวด 7

การกำกับดูแล

มาตรา 128 ให้บุคคลดังต่อไปนี้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

(1) ผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนครและเทศบาลเมือง

(2) นายอำเภอ กรณีเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ชี้แจง แนะนำ ตักเตือน และตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใดๆ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรวจสอบ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นมาชี้แจงเพื่อสอบสวนก็ได้

เมื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งได้ชี้แจง แนะนำ ตักเตือนแล้ว หากองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ปฏิบัติตาม ให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับ การปฏิบัติไว้ก่อนได้ แล้วให้แจ้งรัฐมนตรีกรณีที่เป็นการใช้อำนาจของบุคคลตาม (1) และผู้ว่าราชการจังหวัดกรณีที่เป็นการใช้อำนาจของบุคคลตาม (2) ทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่งการตามสมควร คำสั่งตามวรรคสามไม่กระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา 129 ให้บุคคลตามความในวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ของมาตรา 128 อาจสั่งเพิกถอน มติของสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ในกรณีที่ปรากฏว่ามตินั้นฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ หรือระเบียบข้อบังคับของทางราชการ หรือเป็นมติที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วแต่กรณีคำสั่งเพิกถอนมติตามวรรคหนึ่ง ต้องแสดงเหตุผลของการเพิกถอนมตินั้นและต้องกระทำภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติ

ในกรณีที่สภาท้องถิ่นยังยืนยันมติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่าที่มีอยู่ ให้บุคคลตามความในวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ของมาตรา 128 รายงานการ ยืนยันมติดังกล่าวและเหตุผลของการเพิกถอนมติต่อรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติยืนยันมติเดิม ให้รัฐมนตรี

หรือผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยสั่งการในเรื่องดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานตามวรรคสาม

มาตรา 130 ให้บุคคลตามความในวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ของมาตรา 128 รายงานเสนอความเห็นเพื่อยุบสภาท้องถิ่นต่อรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ถ้าปรากฏว่าการดำเนินงานของสภาท้องถิ่นเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประชาชนหรือราชการหรือประเทศเป็นส่วนรวม และการแก้ไขสภาพเช่นนั้นไม่อาจกระทำได้โดยเหมาะสมด้วยวิธีอื่น นอกจากการยุบสภาท้องถิ่น

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่งหรือกรณีอื่นที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาท้องถิ่น และให้แสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งด้วย ให้นำความในวรรคสามของมาตรา 47 มาใช้บังคับกับการอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคสองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 131 ให้บุคคลตามความในวรรคหนึ่ง (1) และ (2) ของมาตรา 128 มีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี หากปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นำความในวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของมาตรา 40 มาใช้บังคับกับการสอบสวนและวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 132 สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตนตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ลักษณะ 3

การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 133 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

มาตรา 134 ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 135 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารราชการของทางราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ด้วย

(1) ข้อบัญญัติท้องถิ่น

(2) สัญญาเกี่ยวกับการพัสดุ

(3) ผลการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(4) รายงานการประชุมสภาท้องถิ่น

มาตรา 136 การประชุมสภาท้องถิ่นย่อมเป็นการเปิดเผยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนตามสมควร

มาตรา 137 สภาท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกันกับประชาชน องค์กรภาคเอกชนหรือองค์กรประชาชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาท้องถิ่นและการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และเมื่อสภาท้องถิ่นได้รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นแล้วให้พิจารณาเสนอผู้บริหารท้องถิ่นทราบด้วย การประชุมดังกล่าวจะจัดขึ้น ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานที่อื่นใดที่ประชาชนสามารถเข้าร่วมก็ได้

มาตรา 138 ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกันกับประชาชน องค์กรภาคเอกชน หรือองค์กรประชาชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง การประชุมดังกล่าวจะจัดขึ้น ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานที่อื่นใด ที่ประชาชนสามารถเข้าร่วมก็ได้

มาตรา 139 ก่อนเสนอสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้ผู้บริหารท้อง

ถิ่นจัดให้มีสรุปสาระสำคัญของร่างข้อบัญญัติดังกล่าวที่จะเสนอโดยจะต้องปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้ประชาชนตรวจดูและให้ความเห็น

ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นและร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้สภาท้องถิ่นพิจารณาความเห็นที่ได้เสนอมาตามวรรคหนึ่งด้วย และหากสภาท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าวให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุม

มาตรา 140 ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีสิทธิร้องเรียนต่อประธานสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอให้ดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ การละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ของสมาชิก

สภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

(1) กรณีร้องเรียนสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ร้องเรียนต่อประธานสภาท้องถิ่น

(2) กรณีร้องเรียนผู้บริหารท้องถิ่น ให้ร้องเรียนต่อบุคคลตามมาตรา 128 วรรคหนึ่ง (1) หรือ (2)

(3) กรณีร้องเรียนข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ร้องเรียนต่อผู้บริหารท้องถิ่น ให้ผู้ได้รับคำร้องเรียน ดำเนินการสอบสวนและแจ้งผู้ร้องเรียนให้ทราบผลการดำเนินการโดยเร็ว

มาตรา 141 ภายในเดือนธันวาคมหลังจากสิ้นปีงบประมาณ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานตามมาตรา 65 ให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 142 ก่อนการอนุญาตหรือดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใด ที่เกี่ยวกับบุคคลใดหรือชุมชนท้องถิ่น บุคคลนั้นอาจขอข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว

ในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลให้ผู้นั้นทราบ และหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมอาจจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 143 ในการพิจารณาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลใด บุคคลนั้นอาจร้องขอเข้าชี้แจงเหตุผล ความจำเป็น หรือเสนอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

กรณีมีการใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำคำชี้แจงและเอกสารหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 144 ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิให้คำแนะนำหรือให้ข้อคิดเห็นในกิจการอันเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีมีการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ และในกรณีที่ไม่มีการดำเนินการตามคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นนั้น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลความจำเป็นให้ผู้นั้นทราบด้วย

มาตรา 145 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการตามมาตรา 142 มาตรา 143 และมาตรา 144 โดยอาจกำหนดค่าใช้จ่ายอันจำเป็นด้วยก็ได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีหน่วยงานเพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามบทบัญญัติในหมวดนี้

ลักษณะ 4

ความร่วมมือระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

มาตรา 146 เพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ไปปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจ

อนุญาตได้ตามความจำเป็น และในกรณี ที่เป็นข้าราชการซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง

มาตรา 147 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามลักษณะ 2 หมวด 4 นั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ต้องแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐนั้น นำความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 148 ในการจัดทำโครงการหรือแผนงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐนั้น คำนึงถึงแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นด้วย

มาตรา 149 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ส่วนราชการส่งข้อมูลและข่าวสารจากในเรื่อง ที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของส่วนราชการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสาร ที่ส่วนราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ

มาตรา 150 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจรวมกันจัดตั้งเป็นสมาคมโดยมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) ส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) เป็นองค์กรตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกับรัฐบาลรัฐสภา และองค์กรอื่น ๆ

ลักษณะ 5
การจัดระเบียบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

มาตรา 151 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่

(1) กรุงเทพมหานคร

(2) เมืองพัทยา

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามหมวด 3

มาตรา 152 ในการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่น ให้คำนึงถึงความจำเป็นในการจัดตั้ง ประโยชน์ที่รัฐ ท้องถิ่น และประชาชนจะได้รับ ลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นที่จะจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นตลอดจนเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

หมวด 1
กรุงเทพมหานคร

มาตรา 153 การจัดระเบียบบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 154 บรรดาอำนาจและหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 74 มาตรา 76 และมาตรา 77 รวมทั้งมีอำนาจและหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนดให้นำบทบัญญัติในลักษณะ 2 หมวด 4 ส่วนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับการจัดตั้งวิสาหกิจท้องถิ่น และองค์การมหาชนท้องถิ่น มาใช้บังคับกับกรุงเทพมหานครได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร

มาตรา 155 บรรดารายได้ของกรุงเทพมหานคร นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้กรุงเทพมหานครมีรายได้ตามมาตรา 115 และมาตรา 118 รวมทั้งมีรายได้อื่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

หมวด 2

เมืองพัทยา

มาตรา 156 การจัดระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา

มาตรา 157 บรรดาอำนาจและหน้าที่ของเมืองพัทยา นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา ให้เมืองพัทยามีอำนาจและหน้าที่ตาม มาตรา 76 รวมทั้งมีอำนาจและหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ 2 หมวด 4 ส่วนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับการจัดตั้งวิสาหกิจท้องถิ่น และองค์การมหาชนท้องถิ่น มาใช้บังคับกับเมืองพัทยาได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา

มาตรา 158 บรรดารายได้ของเมืองพัทยา นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา ให้เมืองพัทยามีรายได้ตามมาตรา 115 รวมทั้งมีรายได้อื่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจกำหนด

หมวด 3

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่น

มาตรา 159 ในการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่น

(1) กรณีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นเต็มพื้นที่จังหวัด ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ

(2) กรณีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นไม่เต็มพื้นที่จังหวัด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 160 จังหวัดใดที่มีความพร้อมให้จัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 159 (1) ประชาชนในจังหวัดนั้นอาจร้องขอให้จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

มาตรา 161 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 76 และมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตามมาตรา 115

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัดเพียงรูปแบบเดียวมีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 76 และมาตรา 77 และมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตามมาตรา 115 และมาตรา 118

มาตรา 162 การจัดตั้ง การยกฐานะ การเปลี่ยนแปลงเขต การยุบเลิก การกำกับดูแลและความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนั้นกำหนด

มาตรา 163 ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ 2 หมวด 4 หมวด 6 และหมวด 7 ลักษณะ 3 และลักษณะ 4 มาใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กรณีที่มีบทบัญญัติกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกระทรวงมหาดไทย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดในข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่นนั้นได้

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
30 ก.ย. 2547

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการ

ตรากฎหมายให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เหตุผล

เนื่องจากได้มีการตราประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และการบริหารงบประมาณและการคลังไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ...."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ .... เป็นต้นไป

มาตรา 4 ตั้งแต่วันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ ให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

(2) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542

(3) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

(4) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

(5) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2498

(6) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2499

(7) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2505

(8) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510

(9) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2511

(10) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2517

(11) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2519

(12) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2523

(13) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542

(14) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543

(15) พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

(16) พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542

(17) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

(18) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2538

(19) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542

(20) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546

(21) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

(22) พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. 2497

(23) พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530

(24) พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2534

(25) พระราชบัญญัติจัดสรรรายได้ประเภทภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534

(26) พระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. 2527

(27) พระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527

มาตรา 5 บรรดาบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายท้องถิ่นแทน

มาตรา 6 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายที่ยกเลิกตามความในมาตรา 4 มีฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 7 ให้สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการสภาท้องถิ่น เลขานุการคณะผู้บริหารท้องถิ่น และเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งหรือครบอายุของสภาท้องถิ่น หรือมีการยุบสภาแล้วแต่กรณี ในกรณีเช่นนี้

(1) เทศบาล ที่มีการบริหารงานในรูปแบบคณะเทศมนตรี ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ 2 บทที่ 1 สภาเทศบาล และบทที่ 2 คณะเทศมนตรี ในส่วนที่ 4 เทศบัญญัติ และในส่วนที่ 6 การควบคุมเทศบาลแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้

(2) องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการบริหารงานในรูปแบบคณะผู้บริหาร ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 8 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ เงินงบประมาณ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 6 ที่มีอยู่ในวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับไปเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 9 ให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ รวมทั้งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลที่ออกตามกฎหมายที่ยกเลิกตามความในมาตรา 4 ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายนี้ จนกว่าจะมีการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ รวมทั้งข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้อบัญญัติเทศบาล และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 10 บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงเทศบัญญัติ หรือข้อบังคับตำบล ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น อ้างถึงข้อบัญญัติเทศบาล หรือข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 11 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

....

นายกรัฐมนตรี

กฎหมายให้ใช้ประมวลฯ 8 ต.ค. 47

สมเกียรติ/น

พระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่..)
พ.ศ.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า "พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

"ผู้บริหารท้องถิ่น" หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี หรือคณะเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารหรือคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

"พนักงานส่วนท้องถิ่น" หมายความว่า ข้าราชการส่วนจังหวัดกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาลกรณีเทศบาล พนักงานส่วนตำบลกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าราชการกรุงเทพมหานครกรณีกรุงเทพมหานคร พนักงานเมืองพัทยากรณีเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 6 (2) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์

(3) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

(4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(6) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือ

ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(7) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ”

มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 9 กรรมการตามมาตรา 6 (4) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับสรรหาเป็นกรรมการอีกได้แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน”

มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 16 แห่ง พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 16 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

มาตรา 8ให้ยกเลิกความในมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 17 ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับที่รัฐดำเนินการอยู่ ให้

คณะกรรมการ มีอำนาจกำหนดว่ารัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในส่วนใด โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ และประชาชน ขีดความสามารถและประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนแผนและแนวนโยบายระดับชาติ แล้วจัดทำเป็นประกาศของคณะกรรมการ โดยเสนอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป

กรณีที่รัฐมีความจำเป็นต้องดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการที่แตกต่างไปจากที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะต้องให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนที่จะดำเนินการ”

มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 18 แห่ง พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 18 การจัดบริการสาธารณะในเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มีขอบเขตพื้นที่ครอบคลุมมากกว่าหนึ่งจังหวัด ให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะดำเนินการ

เว้นแต่องค์กรปกครองส่วนส่วนท้องถิ่นอาจทำความตกลงร่วมมือดำเนินการ ในรูปแบบของสหการหรือรูปแบบอื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ”

มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในมาตรา 19 แห่ง พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 19 การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัดจะต้องไม่ซ้ำซ้อน หรือสร้างผลกระทบในการดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด และควรดำเนินการในภารกิจที่มีลักษณะดังนี้

(1) เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(2) เป็นการดำเนินการในภารกิจที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(3) เป็นการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง หรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งแห่งขึ้นไป

(4) โครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดร้องขอ”

มาตรา 11 ให้ยกเลิกความในมาตรา 21 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 12 ให้ยกเลิกความในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 13 ให้ยกเลิกความในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 23 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินรายได้ตามประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 24 มาตรา 25 และมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในมาตรา 27 แห่ง พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 27 ภาษีและอากรประเภทอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกำหนดให้เป็นภาษี และอากรร่วมกันระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่มได้ เพื่อให้สอดคล้องกับ การถ่ายโอนภาระหน้าที่และงบประมาณจากราชการส่วนกลางมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรตามวรรคหนึ่งในแต่ละปีให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดโดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ”

มาตรา 16 ให้ยกเลิกความในมาตรา 28 แห่ง พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

มาตรา 17 ให้ยกเลิกความในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 29 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้ และการได้รับเงินรายได้ สำหรับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่การกำหนดรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใด มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำส่งเงินรายได้และการได้รับเงินรายได้ใช้บังคับอยู่แล้ว ให้ใช้บังคับ

ตามกฎหมายเช่นว่านั้นไปพลางก่อนจนกว่าจะมีประกาศของ คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าการกำหนดรายได้ในเรื่องใดยังไม่มีกฎหมายเช่นว่านั้นให้การกำหนดรายได้ตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลใช้บังคับเมื่อมีประกาศของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง”

มาตรา 18 ให้ยกเลิกความในมาตรา 30 (2) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน”

“(2) กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี”

มาตรา 19 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 33/1 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

“มาตรา 33/1 ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้แผนปฏิบัติการ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ โดยแผนการดำเนินงานดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องมีรายละเอียดที่สำคัญดังต่อไปนี้

(1) รายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมายที่จะรับการถ่ายโอนภารกิจและกำหนดเวลาการถ่ายโอน

(2) งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะต้องจัดให้มีเพื่อปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน

(3) ขั้นตอนและวิธีการโอนทรัพย์สิน

(4) ขั้นตอนการจัดให้มีหรือแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือการดำเนินการใด ๆ ที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน

(5) การเตรียมความพร้อมและการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ให้ระบุระยะเวลาที่จะดำเนินการในแต่ละเรื่องให้แล้วเสร็จ โดยจะต้องไม่ล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

มาตรา 20 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 33/2 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

“มาตรา 33/2 ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้แผนปฏิบัติการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนเพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการซึ่งแผนดังกล่าวอย่างน้อยจะต้องมีสาระสำคัญประกอบด้วย

(1) การดำเนินงานเพื่อจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานของการให้บริการในภารกิจที่จะได้รับการถ่ายโอน

(2) การตรวจสอบสภาพของวัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินที่จะได้รับการถ่ายโอน

(3) การปรับแผนพัฒนาท้องถิ่นและการจัดงบประมาณ

(4) การพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ข้อมูลและคำแนะนำ ช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้แผนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแผนการ

ดำเนินงานตามมาตรา 33/1 ด้วย”

มาตรา 21 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา 33/3 แห่ง พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

“มาตรา 33/3 เมื่อได้มีการถ่ายโอนภารกิจระหว่างส่วนราชการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนปฏิบัติการแล้ว บรรดาอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่ส่วนราชการนั้นได้ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอำนาจหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการในภารกิจที่ได้ถ่ายโอนนั้น ให้โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับถ่ายโอนภารกิจ หรือของผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ได้รับถ่ายโอนภารกิจนั้น แล้วแต่กรณี และให้บรรดาค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับหรือรายได้อื่นใดอันเกิดจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

บรรดาบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งใดที่อ้างถึงส่วนราชการที่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนปฏิบัติการ หรืออ้างถึงผู้ดำรงตำแหน่ง หรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจที่ส่วนราชการนั้นได้ถ่ายโอน ให้ถือว่าเป็นการอ้างถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ได้รับถ่ายโอนภารกิจนั้น แล้วแต่กรณี”

มาตรา 22 ให้บทบัญญัติตามมาตรา 4 มาตรา 16 มาตรา 17 มาตรา 18 มาตรา 19 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 25 มาตรา 26 มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 และมาตรา 30แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ซึ่งถูกยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัตินี้ยังใช้บังคับได้อยู่ต่อไปจนกว่าประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลใช้บังคับ

มาตรา 23 ให้ประกาศของคณะกรรมการที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงใช้ได้อยู่ต่อไปจนกว่าจะมีประกาศของคณะกรรมการยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง

มาตรา 24 ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 19 และ มาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและการถ่ายโอนภารกิจที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเฉพาะกรณีที่การถ่ายโอนภารกิจยังไม่ได้ดำเนินการหรือยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามกำหนด

มาตรา 25 ให้นำบทบัญญัติในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับการถ่ายโอนภารกิจที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

....

นายกรัฐมนตรี

ร่าง พ.ร.บ. แผน ฯ 1/เล็ก 2

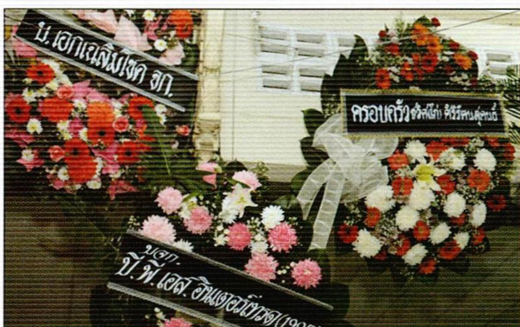

อุดร ไกรวัตนุสสรณ์

อุดร ไกรวัตนุสสรณ์

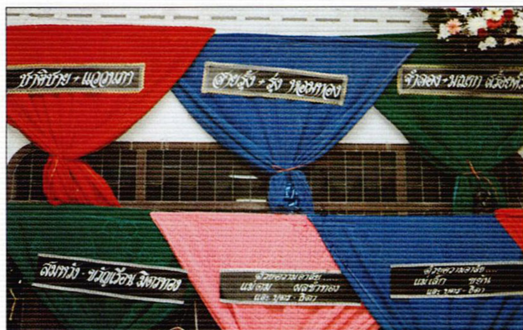
ด้วยความอาลัย
จาก... ป้าบุญธรรม

ด้วยความอาลัย..จาก
แพปลานวลใจ
ด้วยความอาลัย..จาก
แพปลาจวงจันทร์

บ.สมบัติศิริ มารีน จก.

บมจ. ธนาคารกรุงไทย
สาขา เพชรเกษม 91 <อ้อมน้อย>

อบต. หมู่ 3

ด้วยความอาลัย
บมจ. ธ.กรุงไทย สาขา อ้อมใหญ่

ด้วยความอาลัย..จาก

บมจ.ธ.กรุงไทย สาขากระทุ่มแบน

ด้วยความอาลัย..จาก
ด้วยความอาลัย..จาก

สิริอร แสงสุขเอี่ยม

ขอไว้อาลัย จาก

ด้วยความอาลัย..จาก
แพปลาอ้อ
ด้วยความอาลัย..จาก
เขียว-อิ๋ม (แซ่อึ้ง)
ด้วยความอาลัย
จาก.. ชมรมโกรกกราก

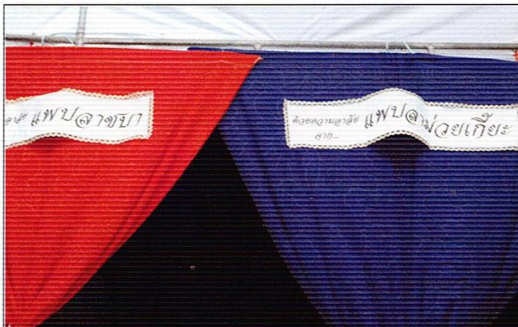

เจ๊อ้อน (แซ่ลิ้มสกุล)

ด้วยความอาลัย

ด้วยความอาลัย แพปลานิวัฒน์
จาก...

แพปลาชบา

ด้วยความอาลัย...จาก...
บมจ. ธนาคารกรุงไทย
สาขา ตลาดมหาชัย

ด้วยความอาลัย...จาก...
บมจ. ธนาคาร
สาขา ตลาดม

ขอไว้อาลัย...จาก
เรือ ป.โชคเพิ่มพูลทรัพย์

ด้วยความอาลัย..จาก..
มด - ปิ๊ด

รายนามเจ้าภาพ

ในการบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม
คุณแม่เล็ก หงษ์คู
ณ วัดศรีสุทธาราม (วัดกำพร้า)

วันเสาร์ที่ 2 มิถุนายน พุทธศักราช 2550

- บุตร – ธิดา พี่ๆ น้องๆ
- เจ็กเปียก หงษ์คู
- อี้เต่า แซ่ลิ้ม
- อี้เลี้ยน บูรณะไพบูลย์

วันอาทิตย์ที่ 3 มิถุนายน พุทธศักราช 2550

- คณะกรรมการ โพธิสัตว์ กวนอิม
- กลุ่มบริษัทชัยนาวี
- ครอบครัวสุขวาณิชวิชัย
- คุณพงศธร หอมทอง
- ผู้ใหญ่สนั่น สุดใจ
- กลุ่มเพื่อนๆ คุณกุลวัชร หงษ์คู
- ครอบครัววิริยะจิตต์

วันจันทร์ที่ 4 มิถุนายน พุทธศักราช 2550

- คุณอเนก – คุณครรชิต ทับสุวรรณ
- บจก. บี.พี.เอส อินเตอร์เทรด (1995)
- บริษัท แฟนฟู้ดส์ จำกัด
- บริษัท ไจแอ้นท์ฟู้ดส์ จำกัด
- สโมสรโรตารีสมุทรสาคร
- สโมสรโรตารีสมุทรสงคราม
- เรือโชคบุญเจริญ
- คุณโปน ฤกษ์ดี
- คุณสมคิด สว่างจิตร
- อุทยาน หุ่นขี้ผึ้งสยาม
- สภากาแฟ ท่าฉลอม
- ผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายภาคกลาง บมจ.ธนาคารกรุงไทย
- ชมรมผู้บริหารสำนักงานเขตภาคกลาง บมจ.ธนาคารกรุงไทย
- พ. กระแสร์สิน
- บจก. ฟาร์โอเชียนฟูดส์ โปรดักส์

วันอังคารที่ 5 มิถุนายน พุทธศักราช 2550

- เจ็กอี่ – เจ็กยู้ – เจ็กแท้ หงษ์คู
- กิ๋งนาค โพธิ์ร่มไทร
- หมวย ราชบุรี
- คุณทองห่อ มาบุญธรรม
- ส่งลูกชิ้น ตี๋น้อย
- ผู้จัดการสำนักงานเขตศรีราชา
- ชมรมผู้จัดการสำนักงานเขตศรีราชา
- บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสมุทรสาคร
- เจี๊ยบ ส.สวัสดิรักษ์

วันพุธที่ 6 มิถุนายน พุทธศักราช 2550

- ผู้บริหารสายงานเครือข่าย บมจ.ธนาคารกรุงไทย
- ผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายนครหลวง 1 บมจ.ธนาคารกรุงไทย
- ผู้บริหารสำนักงานเขตอ้อมน้อย บมจ.ธนาคารกรุงไทย
- ผู้จัดการรุ่น 12
- บมจ.ธนาคารกรุงเทพ

- สมาคมผู้ค้าน้ำมันในเขตต่อเนื่อง
- คุณธรรณชนก ศิริโชติ
- บริษัท ต้องอนันต์ มารีนฟูดส์ จำกัด (เจ๊ทิ้ง)
- คุณประยุทธ – คุณสังวน เหล็กดี
- บริษัท สตาร์ฟิช จำกัด
- คณะกรรมการศาลเจ้าแป๊ะกง กระซ้าขาว
- คุณเจริญ – คุณพเยาว์ ชูสมานศิริ

วันพฤหัสบดีที่ 7 มิถุนายน พุทธศักราช 2550

- คุณสนั่น – คุณละมัย แซ่ลี้
- คุณสุรชัย – คุณสายชล นับสิบ
- ซ้อสังวาลย์ แซ่ลิ้ม
- แพศรีนพรัตน์ สมุทรปราการ
- อิ๊วเต็ก แซ่ลิ้ม และครอบครัวชวลิตพร
- คุณสมทบ พรเกียรติกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก พร้อมสมาชิกและพนักงาน
- HENRY QUEK – ศรัญญา แซ่โง้ว
- เจริญ ใบสมุทร
- โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม
- โรงเรียนวัดกระซ้าขาว

วันศุกร์ที่ 8 มิถุนายน พุทธศักราช 2550

- คุณลำปาง มาบุญธรรม
- คุณสุทัศน์ แสงสุขเอี่ยม
- ตี๋โภชนาท่าฉลอม
- คุณบุญเสริม หอมทอง
- คุณบุญโชติ – คุณรำเพย เหล็กดี
- คุณนฤมล เส็งเรียบ
- ไต๋รณ – คุณถนอม หงษ์กลิ่น
- ร.ป.ศ. รุ่น 15 ห้อง 138
- คุณประกาศ – คุณเรณู แซ่หรือ
- ไต๋จิต – ปราจีน มาบุญธรรม
- เจ้เค็ง เรือโชคทวีสิน 5
- คุณชื่น คำชวนชื่น
- คุณประสาท – คุณลั่นทม รัตนพงศ์ถาวร
- โรงแรมเซ็นทรัลเพลส
- คุณพริ้ง – คุณทองปลิว ขนุนทอง
- ล้งจอย
- คุณสุวิทย์ ระหงษ์
- คุณประเสริฐ บุณยธรรมา

บัญชีหรีด

คุณพ่ออภิรุจ – คุณแม่วันทนีย์ อัครพงศ์ปรีชา
คุณอานันท์ ปันยารชุน

SME BANK ศูนย์ธุรกิจสมุทรสาคร
คุณกฤษฎา แท่งเพ็ชร ผู้อำนวยการการอาวุโส ผู้จัดการสำนักงานเขตชลบุรี บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณเกริก ฉัตรวิรุฬห์ สำนักงานกลั่นกรองสินเชื่อนครปฐม
คุณเกษม แพใหญ่ ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้บริหารสำนักงานเขตพัฒนาการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณชาญชัย สินศุภรัตน์ ผู้จัดการสำนักงานเขตพระปิ่นเกล้า บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณชูจิตร นิยโมสถ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณชูชาติ สลากธนวัฒน์ บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาบางกรวย
คุณดนัย สมาโนตม์ ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ผู้บริหารกลุ่ม ตอฉ.2 บมจ.ธนาคารกรุงไทย
นายดำรงค์ แก้วประสิทธิ์ ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ผู้บริหารฝ่ายกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์รายย่อยและเครือข่าย
คุณธวัช อยู่รอด ผู้อำนวยการฝ่ายผู้บริหาร สำนักงานเขตสวนมะลิ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณธวัชชัย เขียวไพฑูรย์ บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาราชดำเนิน
คุณธีรพล ปุสสเด็จ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณธีรพล อิสรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้จัดการสำนักงานเขตอ่อนนุช บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณธีรินทร์ เต่าทอง ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ผู้บริหารฝ่ายผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่อยู่อาศัย
คุณนิศานารถ โยธาสมุทร ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ผู้บริหารฝ่ายธนาคารชุมชน บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณบุญประทวน รัตนกังวาล ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส สำนักงานเขตสมุทรปราการ บมจ.ธนาคากรุงไทย
คุณบุญเลิศ ศรีเจริญ รองกรรมการผู้จัดการ สายงานเครือข่าย บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณประสาน ภัทรดีพงศ์ ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้บริหารสำนักงานเขตร้อยเอ็ด บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณประสิทธิ์ พัวรักษา ผู้จัดการสำนักงานเขตเพชรบุรี บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณปรีชา ภูขำ รองกรรมการผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณเพลินพิศ ธัญวารชร ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณยงยุทธ แก้วมณี ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้จัดการสำนักงานเขตฉะเชิงเทรา บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณวันดี สันติพันธ์ บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาพระปิ่นเกล้า
คุณวิชัย วิไลนำโชคชัย ผู้จัดการสาขาอ่าวอุดม บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณวิรัตน์ เอ็งสุวรรณ ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส สายงานเครือข่าย บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณวิโรจน์ ตั้งพิทยาเวทย์ บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาถนนมหาไชย
คุณวีระ ลิ้มชูวงศ์ ผู้จัดการสำนักงานเขตสุรวงศ์ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณเวทย์ นุชเจริญ ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส ผู้บริหารกลุ่ม บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณศรีประภา พริ้งพงษ์ ผู้บริหารกลุ่มธุรกิจภาครัฐ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสมเกียรติ แสงสุเรนทร์ รองกรรมการผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสมจิตร์ พงศ์พิทักษ์วิเศษ ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส บมจ.ธนาคารกรุงไทย เครือข่ายตะวันออก
คุณสมชาย สุขสำราญ ผู้จัดการสำนักงานเขตวงศ์สว่าง บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสหัส ตรีทิพยบุตร รองกรรมการผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสานิต จีรวรางกูร ผู้อำนวยการฝ่ายผู้บริหารสำนักงานเขตนครศรีธรรมราช บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสายัณห์ สตางค์มงคล รองกรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารรายงาน บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสุดจิตต์ อิทธิโสภณกุล บมจ. ธนาคารกรุงไทย สาขาชลบุรี
คุณสุเทพ ศิริรักษ์ ผู้จัดการสำนักงานเขตศรีราชา บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสุพัฒน์ อินทรสถิตย์กุล ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสุพัตรา หิรัญรัศ ผู้ช่วยกรรมการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสุมนา วงษ์กระพันธ์ รองกรรมการผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณสุมาลี สุขสว่าง ผู้อำนวยการฝ่าย และผู้บริหารกลุ่ม บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณเสถียร ดิเรกวัฒนะ ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้จัดการเขตสำนักงานกาญจนบุรี บมจ.ธนาคารกรุงไทย
คุณอนันตพล พันธ์เพ็ง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ชมรมผู้จัดการ บมจ.ธนาคารกรุงไทย เขตกาญจนบุรี
ชมรมผู้จัดการ รุ่น 12
ชมรมผู้จัดการสาขา สำนักงานเขตราชบุรี
ชมรมผู้จัดการสาขา สำนักงานเขตศรีราชา บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ชมรมผู้จัดการสาขาเขตอ้อมน้อย บมจ.ธนาคารกรุงไทย

ชมรมผู้จัดการสาขาเพชรบุรี บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ชมรมผู้จัดการสาขาอ้อมน้อย บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ชมรมผู้จัดการสาคร บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ชมรมผู้จัดการสำนักงานเขตชลบุรี บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ชมรมผู้บริหารสำนักงานเขต กลุ่มเครือข่ายภาคกลาง บมจ.ธนาคารกรุงไทย
นายอภิชาติ เดชปรีชา สำนักงานธุรกิจพระปิ่นเกล้า บมจ.ธนาคารกรุงไทย
บมจ.ไทยธนาคาร ศุนย์ธุรกิจจรัญสนิทวงศ์
บมจ.ธนาคารกรุงเทพ สำนักธุรกิจถนนเศรษฐกิจ 1
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สำนักงานเขตนครปฐม
บมจ.ธนาคารกรุงไทย (ผู้จัดการสาขารุ่นที่ 20)
บมจ.ธนาคารกรุงไทย รุ่น20
บมจ.ธนาคารกรุงไทย ศูนย์ประเมินราคาหลักทรัพย์นครปฐม
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขากบินทร์บุรี
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขากระทุ่มแบน
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาเซนต์หลุยส์ ซอย 3
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาถนนกาญจนาภิเษก (บางใหญ่)
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขานครชัยศรี
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาบางเลน
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาบ้านแพ้ว
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาพระปฐมเจดีย์
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาพระประโทน – บ้านโป่ง
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาพุทธมณฑล สาย 3
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาเพชรเกษม 65/1 (บางแคเหนือ)
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาเพชรเกษม 91 (อ้อมน้อย)
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขามหาชัย
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาย่อยการไฟฟ้านครหลวงเพลินจิต
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาลพบุรี
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาวรจักร
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาศาลายา
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาศรีสุริยวงศ์และหัวหิน
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสามพราน
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสมุทรสงคราม
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสมุทรสาคร
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสวนมะลิ
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสนามชัยเขต
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสี่แยกสนามจันทร์ เทสโก้ โลตัส นครปฐม
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาสำเพ็ง
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาหาดใหญ่
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาอ้อมใหญ่
บมจ.ธนาคารกรุงไทย สำนักงานเขตจันทบุรี
บมจ.ธนาคารกสิกรไทย ทีมลูกค้าผู้ประกอบการ 2 ถนนเศรษฐกิจ 1
บมจ.ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาท่าฉลอม
ผู้จัดการสาขาบางบอน บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ผู้จัดการสาขาเพชรเกษม 39 บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ผู้จัดการสาขาและพนักงาน บมจ.ธนาคารกรุงไทย สาขาถนนมหาจักรพรรดิ์
ผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายภาคตะวันออก
ผู้อำนวยการอาวุโส และผู้จัดการสาขาในสังกัดสำนักงานเขตระยอง บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ศูนย์ธุรกิจต่างประเทศสมุทรสาคร
ศูนย์บริหารและจัดการธนบัตรเพชรบุรีและย่อยนครปฐม บมจ.ธนาคารกรุงไทย
ศูนย์ปฏิบัติการนิติกรรมสัญญาและนิติกรรมจำนอง
ศูนย์ปฏิบัติการนิติกรรมสัญญาและนิติกรรมจำนองสมุทรสาคร
ศูนย์ประเมินราคาหลักทรัพย์นครปฐม บมจ.ธนาคารกรุงไทย

สหภาพแรงงานและรัฐวิสาหกิจ บมจ.ธนาคารกรุงไทย
สำนักงานกลั่นกรองสินเชื่อธุรกิจรามอินทรา บมจ.ธนาคารกรุงไทย
สำนักงานเขตรามอินทรา บมจ.ธนาคารกรุงไทย
สำนักงานธุรกิจสามยอด บมจ.ธนาคารกรุงไทย
สำนักงานธุรกิจสุพรรณบุรี บมจ.ธนาคารกรุงไทย
สำนักงานสาขา เขตอ้อมน้อย บมจ.ธนาคารกรุงไทย

กลุ่มรวมใจพัฒนาบางหญ้าแพรก
กำนันฉาย ขวัญเต่า ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านจังหวัดสมุทรสาคร
กำนันไฉไล สำราญ
คณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม สภาที่ปรึกษาสภาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาคการเงิน การคลัง
คุณเจี่ย – คุณอรวรรณ ก๊กผล
คุณประดิษฐ์ สุโชคชัยกุล ประธาน คมช.วิสามัญสมุทรสาคร
คุณประเทือง แสงสังข์ สมาชิกที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คุณพนัส ไทยล้วน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คุณพรรณราย ขันธกิจ เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คุณภรณี ลีนุตพงษ์ ประธานคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ
คุณมณฑล ไกรวัตนุสสรณ์ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
คุณยงยุทธ กาญจนวงศ์ชัย สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คุณเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน รองเลขาธิการสภาปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คุณรังสี เหลืองวารินกุล สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ 1
คุณวันชัย พรสุริยา ประธานชมรม อสม.อำเภอเมืองสมุทรสาคร
คุณวันชัย วัฒนธาดากุล สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คุณวิจิตร ณ ระนอง สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คุณวิวัฒน์ งามดำรงค์ สมาชิก สป.
คุณเอนก - คุณครรชิต ทับสุวรรณ พรรคประชาธิปัตย์
ดร.โคทม อารียา ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ดร.พรชัย รุจิประภา ปลัดกระทรวงพลังงาน
ดร.พิสิฐ ลี้อาธรรม ประธานคณะทำงานเศรษฐกิจ มหภาคเศรษฐกิจการเงิน การคลัง
ดร.วรพล โสคติยานุรักษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ดร.สมศักดิ์ ถนอมวรสิน สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ทีมคนรักถิ่น เทศบาลนครสมุทรสาคร
นายประเทือง แสงสังข์ สภาแรงงานแห่งประเทศไทย
นายปรีชา ส่งวัฒนา สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
นายเมธัสสิทธิ์ ลัคนธิวงศ์ สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
พรรคประชาธิปัตย์ สมุทรสาคร
รศ.ดร.สังศิต พิริยะรังสรรค์ ประธานคณะกรรมาธิการ การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
คณะทำงานการเกษตร อาหารและสหกรณ์

คุณเกษม สุดดี สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร
คุณไกรวัลย์ โรจนานุกูล สำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดสมุทรสาคร
คุณทองโปรด กลิ่นนิล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
คุณนิกร แซ่เจี่ยบ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก
คุณแนะ – คุณบอย องค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก
คุณบัณฑิต – คุณเพ็ญรุ่ง แก้วทอง ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญา
คุณประกอบ ลีนะเปสนันท์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค 2
คุณประวิทย์ มณีโรจน์ นายกเทศมนตรีนครสมุทรสาคร
คุณราชศักดิ์ มากสัมพันธ์
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาโคก
คุณเรืองฤทธิ์ อุบลไทร
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าทราย

คุณวัฒนา แตงมณี
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์
คุณสมชัย เทพกสิกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
คุณสมชาย วัฒนพรมงคล
ผู้พิพากษาสมทบศาลจังหวัดสมุทรสาคร
คุณสมทบ พรเกียรติกุล
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก
คุณสมสัก รอดทยอย
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
คุณสุพจน์ หอมทอง
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก
คุณสุรินทร์ ระหงษ์
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก
คุณเสน่ห์ เพชรกมลผล
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก
คุณอนุสรณ์ สุขรุ่งเรือง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม
คุณอาทร เครือรัตน์ ผู้บัญชาการเรือนจำ จังหวัดสมุทรสาคร
คุณอุดร ไกรวัตนุสสรณ์
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
คุณอุทัย สอนหลักทรัพย์ ประธานสภาการยางแห่งประเทศไทย
นายแพทย์ธงชัย อจลวงษ์ โรงพยาบาลนครนายก
นายแพทย์โมลี วณิชสุวรรณ รองผู้อำนวยการ
ด้านบริการปฐมภูมิและทุติยภูมิ โรงพยาบาลสมุทรสาคร
นายแพทย์สกล ภูมิรัตนประพิณ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรสาคร
นายศุภพสิษฐ์ นวลปานวรชาติ
ประธานหอการค้าจังหวัดสมุทรสาคร
ประธานหอการค้า กลุ่มจังหวัดที่ 7
ผู้ใหญ่สุชาติ จันทร์ขำ หมู่ 6 ตำบลบางหญ้าแพรก
ผู้ใหญ่อุดม ทองเจือ หมู่ 4 ต.บางหญ้าแพรก
สจ.พงศธร หอมทอง
ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
สจ.ชวพล วัฒนพรมงคล
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
สจ.สุเมธ บุญญสิริ
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
สจ.อนันต์ (มิ้น) ลือประเสริฐ
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
อ.วรวุฒิ บุญเพ็ญ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร

TCL ท่าฉลอม เอ็นจิเนียริ่ง
กลุ่มเพื่อนรักเพื่อน
กลุ่มบริษัท ชัยนาวีห้องเย็น จำกัด
กลุ่มบริษัท รักชัยห้องเย็น จำกัด
คุณชวลิต นาท้าว
ผู้จัดการบริษัท สยามแอ็บพาซอล จำกัด สาขานครปฐม
คุณนพพร มะลิวงษ์ บริษัท เอ็น ที แทรคเตอร์
แอนด์ ซัพพลายเออร์ จำกัด
คุณมารุต – คุณผ่องพรรณ สิมะเสถียร
รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ. ทิพยประกันภัย
คุณวันชัย แสงสุขเอี่ยม
กลุ่มบริษัท ชีวิคฟู้ดอินดัสตรี้ จำกัด
คุณสมบัติ เปรมประชา

กลุ่มบริษัท มินิแบ (ประเทศไทย) จำกัด
คุณสาคร ศรีสุดามหาอุทัย บริษัท ศรีอุทัยขนส่ง จำกัด
คุณอดุลย์ ชวลิตพร บริษัท ที แอล สแตนเลส จำกัด
เชียงใหม่ อาณาจักรขนส่ง
ดวงใจสมุทร
บมจ.ทิพยประกันภัย สาขาสมุทรสาคร
บริษัท กรุงไทย – แอคซ่า ประกันชีวิต จำกัด
บริษัท โกลเด้น เทคโนโลยี จำกัด
บริษัท โกลเบิลฟิช จำกัด
บริษัท ค้าน้ำมันประมงไทย จำกัด
บริษัท คิบุน (ประเทศไทย) จำกัด
บริษัท คิว เอ จำกัด
บริษัท ไจแอ้นท์ฟู้ด โปรดักส์ จำกัด
บริษัท ชมรมผู้ขายปลาสมุทรสาคร จำกัด
บริษัท ชัชวาลออร์คิด จำกัด
บริษัท โชคสมุทรมารีน จำกัด
บริษัท เซ็นเตอร์คอนเทนเนอร์ จำกัด
บริษัท ต้องอนันต์ มารีนฟู้ดส์ จำกัด (ทิ้ง น.)
บริษัท ท่าฉลอม ค้าเกลือ จำกัด
บริษัท ที.พี.วี. ชัน จำกัด
บริษัท ธีรภัทร์ คิวเอ จำกัด
บริษัท บี พี เอส อินเตอร์เทรด (1995) จำกัด
บริษัท บี แลนด์ แกรนด์ พ็อพเพอร์ตี้ จำกัด
บริษัท ป.รวมโชคสมุทร จำกัด
บริษัท ปัญญามั่นคงคอนกรีต จำกัด
บริษัท แปซิฟิก ควีน จำกัด
บริษัท แปซิฟิก ห้องเย็น จำกัด
บริษัท แปซิฟิก โลจิสติกโปร จำกัด
บริษัท แปซิฟิคมารีนฟู้ดส์ โปรดักส์ จำกัด
บริษัท พ.ธวัชชัย คอนกรีต จำกัด
บริษัท พลวัสบรรจุภัณฑ์ จำกัด
บริษัท พาลวัส บรรจุภัณฑ์ จำกัด
บริษัท พี.บี พิชเชอรี่ โปรดักส์ จำกัด
บริษัท แพนฟู้ด จำกัด
บริษัท ฟาร์โอเชียนฟู้ด โปรดักส์ จำกัด
บริษัท มหาชัยมารีนออยล์ จำกัด
บริษัท มนตรี ทวีสิน จำกัด
บริษัท มหาชัยซีเมนต์แอร์นิวดิ้ง จำกัด
บริษัท มหาชัยด็อกยาริด จำกัด
บริษัท มหาชัยเมืองทอง บ้านและที่ดิน จำกัด
บริษัท มิทส์ดิสิชั่น จำกัด
บริษัท ยูเนี่ยนเบลท์ จำกัด
บริษัท ยูเนียนเพรสทีจฟู้ดส์ จำกัด
(คุณไพรัช – คุณเย็น)
บริษัท รวมชัยมิลติเทรด จำกัด
บริษัท ลักกี้ คอมพิวเตอร์ จำกัด
บริษัท วรกิจ บิสซิเนสเซอร์วิส จำกัด
บริษัท ศิริชัยการเกษตรและอุตสาหกรรม จำกัด
บริษัท สมบัติศิริ มารีน จำกัด
บริษัท สมายล์ ฮาร์ท ฟู้ดส์ จำกัด
บริษัท สวอนอินดรัสทรี้ส์ (ประเทศไทย) จำกัด
บริษัท อ.วัฒนชัย โฟรเซ่น โปรดักส์ จำกัด
บริษัท เอส วี ฟู้ดส์ จำกัด
บริษัท เอ็ม.พี.อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป จำกัด

บริษัท อุตสาหกรรมพันท้ายนรสิงห์
สินค้าพื้นเมือง จำกัด
บริษัท องกรณ์ห้องเย็น จำกัด
บริษัท อ้อมใหญ่ค้าไม้ จำกัด
บริษัท อันดามัน ซูริมิ อินดัสทรีย์ จำกัด
บริษัท เอกเฉลิมโชค จำกัด
บริษัท เอส ที มาร์เก็ตติ้ง ซัพพลาย จำกัด
(คุณไสว พลขันธ์)
บริษัท เอ็ม พี อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป จำกัด
บริษัท เอื้อบำรุงจิต จำกัด (เจ้กัญญา)
บริษัท แอ็ดว๊านซ์ แทรคกิ้ง เซอร์วิส จำกัด
หจก.จันทบุรีมารีนออลย์
หจก.ทรัพย์มั่นคงบริการ (แพปลา ข. ขวด)
หจก.มงคลสินวัสดุก่อสร้าง
หจก.สมศรีมารีนฟู้ดส์ โปรดักส์ (ล้งกุ้งสมศรี)

คณะกลุ่มเพื่อน ว.ช.ล
คณะครูและนักเรียน โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม
คณะเพื่อนสมุทรสาครวิทยาลัย รุ่น 20
พ.ต.ท.ชลิต – คุณดวงพร เกตุศรีเมฆ
โรงเรียนเทคนิคการพิมพ์
คุณยุวดี นิยมสมบูรณ์ นายกสมาคมคาทอลิคแห่งประเทศไทย
เจ้าคณะตำบลวัดโกรกกราก
ตึก 38 ปี โรงพยาบาลสมุทรสาคร
พระครูสาคร ธรรมสุนทร วัดเจ็ดริ้ว
พระปลัดอาจินต์ อภินุนโท เจ้าอาวาสวัดกระซ้าขาว
พระโพธิสัตว์กวนอิม ท่าฉลอม
พระมหาสัมฤทธิ์ วิสุทธสีโล เจ้าอาวาสวัดโกรกกราก
โรงเรียนเทศบาลวัดตึกมหาชยาราม
โรงเรียนบ้านชายทะเลบางกระเจ้า
โรงเรียนวัดกระซ้าขาว
โรงเรียนสมุทรมณีรัตน์
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดศรีสุทธาราม (วัดกำพร้า)
สถานีอนามัยบ้านกำพร้า
สภาวิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร
สมาคมการประมงจังหวัดสมุทรสาคร

B4 คาร์แคร์
Henry Quek – คุณศรัญญา แซ่โง้ว
ก. ภิญโญสิน
โก๋ หมึกกะดอง และครอบครัว
คุณกิมเอ็ง เทพบัญชาพร ร้านเจ๊ะเอ๋
คณะบุคคลที่ปรึกษา พี เอ ที
คณะรถสองแถว สายวัดตึก – กำพร้า
ครอบครัวคุณชวิศ (ไก่) ศิริรัตนสุคนธ์
ครอบครัวดอกมะลิ
ครอบครัวยุพิน เกตุแก้ว
ครอบครัวลุงกี่ – ป้าเล็ก นับสิบ
คุณสยาม เอี่ยมวงศ์
คุณกฤษณะ – คุณอารี หอมทอง
คุณกวย นครปฐม
คุณกิตติ – คุณวรนุช ฉันทสุทธิสมบัติ พนมสารคาม
คุณกิตติศักดิ์ (สังข์) – คุณอนงค์ เด่นพินิจ
คุณกิมจ้อ แสงสุขเอี่ยม และครอบครัว

คุณแก้วยุพิน หองทอง
คุณโกศล แสงเงิน และบุตร
คุณขวัญชัย อัครธนวงศ์
คุณเขียว – คุณจิ๋ม แพจือ
คุณคนึง – คุณสุวรรณา สำราญ
คุณคอง – คุณเจี๊ยบ รัตนพงศ์ถาวร
คุณคำนวล – คุณจำนอง
คุณเง็กและครอบครัว
คุณจำลอง – คุณมณฑา สร้อยศรีขำ
คุณจำลอง (จุก) – คุณติ๋ม หอมทอง (กระซ้าขาว)
คุณจิ้นเฮง – คุณประคอง ชัยเจริญ
คุณจิ้นเฮง – คุณยุพิน ฤกษ์ดี
คุณจุมพล – คุณเพลิน ทิพย์วัฒนา
คุณจู บัวสง่า
คุณเจริญ ใบสมุทร
คุณชนะ – คุณสมจิตต์ รุ่งแสง
คุณชลสิน – ดวงใจ พงศ์สถาพร
คุณชัยพจน์ เทพกาญจนา
คุณชาญชัย อัครธนวงษ์
คุณชาติชาย – คุณแววนภา
คุณโชติกา สุขแสง (หมวยแว่น)
คุณวิไลลักษณ์ เจริญพงศ์วรา (มดแดง)
คุณไชยา – คุณอำไพ รัตนพงศ์ถาวร
คุณซิม ปลาแล่
คุณณรงค์ – คุณสุรีย์รัตน์ โชติวรวิทย์ (ชลบุรี)
คุณณรงค์ (เผือก) ลีเขียน
คุณแดง วาดวารี
คุณถกล เครือวัลย์
คุณถาวร – คุณอุดม แก่นแดง
คุณทัศนีย์-คุณสระ ช่างจีน (กระแสร์สินธุ์ 7)
คุณทิวทัศน์ ตู้จินดา (ส. วิศณุชัย)
คุณธนกร – คุณทองลักษณ์ สุขประดิษฐ์
คุณธนพล – คุณนิภาพร บวรศักดิ์
คุณนคร – คุณยุพา เฟื่องขจร
คุณนพคุณ เผือกนาค
คุณนภดล – คุณอนิชา ศรีสุข
คุณนรินทร์ – คุณรุ่งลักษณ์ ดรุ์นยธร
คุณนพวัตต์ – คุณภิญญาลักษณ์ สุขชัยธนาพัฒน์
คุณนฤมล (กาญ) เล็งเรียบ
คุณนึง – คุณติ๋ม พรศิริจินดา
คุณนึง – คุณเล็ก เตยต้น
คุณบรรจบ ทองวิชิต
คุณบุญชู – คุณเปีย เนตรแก้ว
คุณบุญเดือน – คุณอาภรณ์ (จุก) แซ่ลิ้ม
คุณบุญเดือน อาภรณ์
คุณบุญมา นับสิบ
คุณบุญยัง – คุณหมวยเล็ก วันเจริญ (ราชบุรี)
คุณบุญเรือง – คุณพยอม
คุณบุญส่ง ไทรทอง และครอบครัว
คุณบุญส่ง (ตุ๋ย) ระวิวรรณา
คุณบุญเสริม หอมทอง
คุณประจิม (จอ) - คุณอุบล สุขเจริญ
คุณประทีป – คุณสมศรี แพรกสุนทร
(เรือ ส.แสงประทีป)

คุณประทีป – คุณอรสา เอามงคลสกุล
คุณประสิทธิ์ – เจ้เล็ก กรีชัย
คุณประทุม แพรกนัททึ และครอบครัว
คุณเปีย – คุณพรทิพย์ กฤษ์ดี
คุณเปี๊ยก – คุณพร (เรือโชคพรวารี)
คุณแป๊ะ – คุณฉวี ปลาแล่
คุณแผน – คุณพเยาว์
คุณพนม – คุณสายชล
คุณพรชัย บรรจงเกียรติ และครอบครัว
คุณพิชัย – คุณสมรัก เมธีปรีชากุล
คุณไพร พยอม
คุณไพโรจน์ – คุณสังวาลย์ นพคุณ
คุณไพโรจน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต
คุณภมร เชาวน์แหลม
คุณภาสกร ธนาวิชิตกฤษณ์
คุณภิญโญ เพ็ญตระกูลชัย
คุณมนตรี ยินดี และครอบครัว
คุณมนตรี ศรไพศาล
คุณแม่ดม ผลขำทอง และบุตร – ธิดา
คุณแม่เล็ก ขยัน และบุตร – ธิดา
คุณยายเจี๊ยบ บางสุวรรณ และบุตร – ธิดา
คุณยุทธเกียรติ – คุณเจตนิพิท นามิสา (ชลบุรี)
คุณลม – คุณสาคร คงพูน และครอบครัว
คุณลัดดา พรสุพล
คุณลัดดา หอมทอง และครอบครัว
คุณลำปาง มาบุญธรรม (เรือ ป.ธนูทอง)
คุณเล็ป – คุณสุภาณี จงประเสริฐ
คุณเลอศักดิ์ - คุณไอยลดา ตู้จินดา
(ร้านเอี้ยมท่าฉลอม)
คุณวรณัฏฐ์ – คุณภาวพันธ์ สังข์ใหม่
คุณวนิดา
คุณวาสนา สว่างใจ เจ้อ้อยโรงน้ำแข็ง
คุณวิชัย (สุน) บุญธรรมจินดา
คุณวิเชียร – คุณประจวบ อากาศ
คุณวินัย – คุณมาลัย จ้อยเจริญ
คุณวิภา สิทธิโชคพันธ์ (ไฉ่)
คุณวิรัตน์ – คุณสุดารัตน์ ศิริสมหมาย (ชลบุรี)
คุณวิลาวรรณ อู่สมบูรณ์ (ครูติ๋ม)
คุณศวิษฐ์ (แกะ) ทองเปลว AIA
คุณสมชาย สังวาลย์ทอง (หมู อินโด)
คุณสมนึก นิมิตปัญญาไว
คุณสมบัติ – คุณอำไพ ยอแสง
คุณสมพงษ์ จิระพรพงศ์
คุณสมพล – คุณระเบียบ ยงชื่นบุตร (เจี๊ยบ)
คุณสมพิศ ฤดีพิพัฒน์
คุณสมศรี บุญถนอม (เค็ง) เรือโชคทวีสิน 5
คุณสมศรี (เจ้เอ็ง) ศากรวิมล
คุณสมศักดิ์ (ซ้งบ๋วน) พฤกษ์สิริสมบัติ
คุณสมศักดิ์ อ่วมเปี่ยม และครอบครัว
คุณสมหมาย แท่นทรัพย์
คุณสมหวัง – คุณขวัญเรือน มิตรทอง
คุณสมาน – คุณสวิง เปียเยีย
คุณสันติ – คุณอโณทัย ป่าไม้ทอง
คุณสันติ ชาวน้ำวน
คุณสัมฤทธิ์ พฤกษ์วัฒนกุล (เรือนภาชัย)
คุณสาทร (ขะ) อำภา – คุณบุญล้อม พร้อมครอบครัว
คุณสายัณต์ – คุณสมพิศ แก่นแดง
คุณสิงหา – คุณสมศิริ สง่าศิลป์
คุณสิริอร แสงสุขเอี่ยม
คุณสุดจิต – คุณสราพร ชุ่มมณีกุล
คุณสุทิน ชาวปากน้ำ
คุณสุพรรณ – คุณสุชาดา โพธิ์ร่มไทร
คุณสุมล – คุณมนัสนันท์ แพรกอุดม
คุณสุรชัย – คุณมะลิวัลย์ วงษ์ภูมิ
คุณสุรพล ว่องวัฒนโรจน์
คุณสุรัตน์ – คุณสมบัติ ลักษณาทรัพย์ (ตี๋กล่ำ)
คุณสุวิทย์ – คุณอิสรีย์ รัตนาพรสมปอง
คุณเสถียร – คุณอู๊ด พรหมมี
คุณเสมียน – คุณลักขณา ไผ่สมบูรณ์
คุณโสภณ – คุณอัญชลี กุลธรเธียร
คุณหนุ่ม
คุณหลง มิตรทอง และครอบครัว
คุณหวอ – คุณจำปา สุขนิล และครอบครัว
คุณเหน่ง – ซ้งจู
คุณอภิรัตน์ – คุณกนกพร วุฒิธรรมกิตติ
คุณอมรเทพ ทองเปลว (ช่างอู๊ด)
คุณอรสา – คุณสมควร นิลเภตรา (ลังหมึกอรสา)
คุณอรุณ (ฉุ่ย) วงษ์นครินทร์ (เรือศิลาแก้ว)
คุณอัคคเดช สุวรรณชัย
คุณอำนาจ – คุณรจนา แก่นแดง
คุณอำพล – คุณสุขุมพร และครอบครัว
คุณอำพัน เหมนคร และครอบครัว
คุณอุดม – คุณอภิญญา เกลียวนาก
คุณอุทัย – คุณเมตตา ภาคเจริญ (แท้งค์เกอร์วีนัส)
คุณอู – คุณแดง ชอบชื่น
คุณเอนก – คุณพิมพร สุขภูติ
คุณโอภาส รุ่งเรืองไกรศิลป์
จ. เจริญกิจ (กระช้าขาว)
เจ๊จุ๋ม ร้านขายข้าว
เจ้เชี้ยม ร้าน ด.เด็ก
เจ้นา โชคทำดี
เจ้นี – ซีฟู้ด ท่าจีน
เจ้เล็ก ปลาจั๊บ
เจ้อ้อน (แพลิงหกุล)
เจ๊หมวยตง
เจ้เฮียง แซ้เล้า (ไล้ทอง)
ช.ศรีพลนภา
ซ้งเง็ก กรุงเทพฯ
เซ็ง ศรีสุธรรมพร
แซนด์ ฟลาวเออร์ (ไม้เหนือ)
ด.ต.ธานี ฤาชัย
ตาด๊วด – ยายรินทร์
ตี๋โภชนา ท่าฉลอม
เตี่ยใจ เจียสำราญ
ไต๋ ไพรัญ – คุณประดับ หุ่นนอก
ไต๋คำรณ – คุณถนอม (เรือ ส.จุมพล 5)

ไต๋เปียก – นันทา สุขสุสันต์ (เรือ ป. ศักดิ์มงคลชัย)
ไต๋พร – คุณเสาวลักษณ์ กันสุวิโร
ไต๋มิ่ง – คุณเหน่ง รัตติวรรณ์ (เรืออรุณนาวี 4)
ไต๋เริง – คุณลัดดา ชาวสมุทร
ไต๋ศักดิ์ – คุณตู (เรือ ต.นิพนธ์สมุทร)
ไต๋ศักดิ์ – คุณน้อง รัตติวรรณ์ (เรืออรุณนาวี 8)
ไต๋ศาวงษ์ – คุณราตรี จุ้ยเจริญ
ไต๋สมคิด-คุณพัทยา ศาลากิจ
ไต๋สุรินทร์ (อึ่ง) คุณเพชรา โรจน์ประสงค์
ไต๋อี๋ – ไต๋ยู้ – บุญแท้ หงษ์คู
ไต๋แอ๊ร (เรือ ฮ โชคชัยชัชวาล)
ทีมงานสุพจน์การไฟฟ้า
นานายนต์
นายรวม – นางทวี ดิษฐ์ใจบุญ
นายวิทยา – นางแตงอ่อน คำชวนชื่น
นายสงัด แทนมณี – นางศิริวรรณ คำชวนชื่น
นายเสนาะ ชาวสมุทร
บ้านมโนชัยนาวี
บ้านเรือ ช.ศรีพลนภา
บ้านเรือกระแสสินธ์ 10
บ้านเรือกระแสสินธุ์
บ้านเรือกระแสสินธุ์ 9
บ้านเรือขันติชัยนาวี (แม่กลอง)
บ้านเรือโชคบุญเจริญ
บ้านเรือโชคประเสริฐศักดิ์
บุญเลิศ – ถนอม เรียงแหลม
ป้าบุญธรรม และครอบครัว
ป้าภักดี ไม้สังข์
เปี๊ยกโกรกกราก
ผช.ผบ.วินัย อำภา และครอบครัว
ผอ.บุญนาค – อ.เฉลา ประชุม
ผอ.อำนาจ – ทรงศรี เส็งเรียบ
พ.ต.ท.พีระ - คุณมานิดา วิชากรกุล
พล.ต.ต.เริงธรรม เชื้อแก้ว
แพกุ้งเจ้เม้า
แพเซ็ง ก.
แพนพรัตน์
แพปลาเกตุ
แพปลา วิชาญ เหล็กดี
แพปลา จัย-ตุ่ม
แพปลาจือ
แพปลาจุ้ยเน้ย
แพปลาชบา
แพปลาโชคชัย
แพปลานิวัตน์
แพปลาโป๊ย
แพปลาม่วยเกี๊ยะ
แพปลาฮั้ว ก.
แพปลาเฮียะ (ลา)
แพเล็กกี โต้ง
แพเฮียติ๋ง ลังเจ๊นี
ภรรยา – ลูกๆ – วันไพร (เซ็งช่างหมัน)
ภัตตาคารอ่าวไทย
มหาชัยอะหลั่ยยนต์
รทร.สุรศักดิ์ แอนน์บุปผา ฉัตรสิริขจร โรตารีสมุทรสงคราม
ร้านก๋วยเตี๋ยวเจ้ติ๊ก
ร้าน ป. เจริญชัย (คุณวันดี พงศาสริกุล)
ร้านโชคอุดมทรัพย์ (สะอาด)
ร้านบุญชูการไฟฟ้า
ร้านมนัสพันธ์หีบศพ
ร้านมิตรการประมง (สุพัฒ วิชกูล)
ร้านสมพรสังฆภัณฑ์
ร้านสังฆ์อุดมภัณฑ์
ร้านไสวรวมยนต์
ร้านอวนวิโรจน์
ร้านเอกชัยเครื่องบวช (เจ้ง้วน)
รายการคุยเฟื่องเรื่องพระ อ.วันชัย สุพรรณ
ริมทางโภชนา
เรือ ก.โชคสุนันท์ชัย (ไต๋โก๋น)
เรือเกียรติสมภพ
เรือ น.ศรีรุ่งโรจน์เรือ ท.ลิ้มเจริญชัย
เรือ ป.โชคเพิ่มพูลย์ทรัพย์
เรือ ส.พรทวี
เรือชัยพร
เรือโชคประเสริฐศักดิ์
เรือโชคลือชัย
เรือโชคสถาพร
เรือธนูชัยนาวี
เรือมงคลสมุทร
เรือศรีพลนภา
เรือสหไพบูลย์
โรงงานจุพรมหาชัย
โรงน้ำปลาโคว้ชุนฮวด
โรงแรมเซ็นทรัลเพลส
โรงแรมพาราไดร์
ล้งปลา ปุ้ม – จุ ปานประทีป
ลุงหมูเมืองทอง (พอพล พูลละออ) และครอบครัว
ลูกชิ้นตี๋น้อย
ศิลาแก้ว (มะตูม)
ส. มงคลวัฒน์ 17
สมจิตย์ – ปราจิน สมนึกชัยนาวี
สมาคมผู้ค้าน้ำมันประมงในเขตต่อเนื่อง
สโมสรโรตารีสมุทรสงคราม
สโมสรโรตารีสมุทรสาคร
สายรุ้ง – รุ่งหอมทอง
ห้องเย็นท้ายบ้าน
ห้างทองสีไล
เหยี่ยว หงษ์คู
อผภ.สมบูรณ์ – คุณจริยา กาญจนโรจน์พาร
อสม. หมู่ 3 ตำบลบางหญ้าแพรก
อุทยานหุ่นขี้ผึ้งสยาม
อู่ดนัย การช่าง (ช่างโว่)
อู่วินัย ราชบุรี
เฮียเชย – ช้อทุเรียน อังกุลานนท์
เฮียลม – เจ้ตา ตั้งมั่นคง
เฮียอ้วง – เจ้ฮุ้น ชอุ่ม

จากใจ...ท้ายเล่ม

หนังสืออนุสรณ์ เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณแม่เล็ก หงษ์คู เป็นกรณีพิเศษ เล่มนี้มุ่งหวังในการที่จะเป็นที่ระลึก ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นบันทึกชีวิตของคุณแม่ ด้วยเนื้อหาและภาพถ่ายแห่งความทรงจำบางส่วน ในโอกาสนี้ขอขอบคุณ อาจารย์สมพงษ์ เชาวน์แหลม, กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ได้อนุเคราะห์ผลงานอันทรงคุณค่าเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน พร้อมด้วยกวีนิพนธ์เทอดทูนพระคุณแม่โดยคณะผู้จัดทำและลูกๆ หลานๆ มีความตั้งใจที่จะมอบให้แก่ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน และนำมอบให้แก่ห้องสมุดต่างๆ เพื่อจะได้เป็นแหล่งความรู้ของผู้ที่ศึกษาและให้ความสนใจ และในโอกาสนี้ขอขอบคุณ คุณเศวก ธรรมศิริพงษ์ ผู้อำนวยการโรงพิมพ์เพชรเกษมการพิมพ์ ที่ได้ระดมสรรพกำลังอย่างเร่งด่วนให้หนังสือเล่มนี้มาอยู่ในมือของทุกท่านได้ตามกำหนดเวลา

อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาเพียง 3-4 วัน ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ก่อนที่จะมาถึงมือของท่านอาจจะเกิดข้อบกพร่องหรือผิดพลาดในบางส่วนจึงขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

หากสาระและคุณค่าจากหนังสืออนุสรณ์เล่มนี้ ซึ่งปรากฏอยู่อย่างอเนกอนันต์ คณะผู้จัดทำขออุทิศให้กับคุณงามความดีของ คุณแม่เล็ก หงษ์คู แม่ผู้เป็นพระในใจของพวกเราทุกคนตลอดชั่วนิรันดร

คณะผู้จัดทำ
9 มิถุนายน 2550

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณ
นายพงศธร หอมทอง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
กำนันบุญมั่น ศิลาสามสี กำนันตำบลบางหญ้าแพรก
ผู้ใหญ่สนั่น สุดใจ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3
นายโสรห แช่มสาคร แพทย์ประจำตำบล
พร้อมด้วยเพื่อนๆ ที่เป็นเจ้าภาพ มโหรีปี่พาทย์ตลอดงาน

อนุสรณ์

นางเล็ก หงษ์คู